

ประมวลศัพท์เรื่องราคาบุคลากร

นางสาวเกศรินทร์ ผลสงเคราะห์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการแปลและการล่าม ศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติ
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2554

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

Terminology on Customs Valuation

MISS KEDSARIN PHONGSONGKROH

A Special Research Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Arts in Translation and Interpretation

Center of Translation and Interpretation

Faculty of Arts, Chulalongkorn University

Academic Year 2011

บทคัดย่อสารนิพนธ์

เกศรินทร์ ผลสงเคราะห์ : ประมวลศัพท์เรื่องราคาศุลกากร

(TERMINOLOGY ON CUSTOMS VALUATION)

อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ปริมา มัลลิกะมาส, 147 หน้า.

สารนิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอประมวลศัพท์เรื่องราคาศุลกากรอันประกอบด้วยศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับ 1) วิธีการประเมินราคาศุลกากรตามราคาซื้อขาย 2) วิธีการประเมินราคาศุลกากรตามราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน 3) วิธีการประเมินราคาศุลกากรตามราคาซื้อขายของที่คล้ายกัน 4) วิธีการประเมินราคาศุลกากรตามราคาหักทอน 5) วิธีการประเมินราคาศุลกากรตามราคาคำนวณ และ 6) วิธีการประเมินราคาศุลกากรตามราคาย้อนกลับ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิธีการจัดทำประมวลศัพท์เฉพาะสาขาซึ่งจะใช้เป็นเอกสารอ้างอิงสำหรับผู้ทำงานด้านการแปลรวมถึงการล่าม และเพื่อประโยชน์ด้านการให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับราคาศุลกากรสำหรับผู้เกี่ยวข้องในวงการและผู้สนใจทั่วไป

ในการจัดทำประมวลศัพท์เฉพาะทางครั้งนี้ มีการศึกษาหลักการทางด้านศัพท์วิทยาแล้วประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวทางการจัดทำประมวลศัพท์เฉพาะทางที่มีนักศัพทวิทยาหลายท่านได้นำเสนอไว้ โดยมี 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการเตรียมการ โดยการกำหนดหัวข้อ ขอบเขต การศึกษา และจุดประสงค์ของการจัดทำประมวลศัพท์ 2) ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราคาศุลกากร และการจัดทำประมวลศัพท์ 3) ขั้นตอนการสร้างคลังข้อมูลภาษาจากเอกสารที่ได้คัดเลือกไว้ และการดึงศัพท์ 4) การกำหนดมโนทัศน์สัมพันธ์ของศัพท์ทั้งหมด เพื่อจัดทำระบบมโนทัศน์ของศัพท์ในสาขาวิชาศุลกากร และ 5) การบันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้น และการบันทึกข้อมูลศัพท์ โดยกำหนดศัพท์ภาษาไทยและให้นิยามศัพท์

ประมวลศัพท์เรื่องราคาศุลกากรประกอบด้วยศัพท์ทั้งสิ้น 31 คำ แสดงตามกลุ่มมโนทัศน์สัมพันธ์ และลำดับของมโนทัศน์ในมโนทัศน์สัมพันธ์ การนำเสนอศัพท์แต่ละคำจะประกอบด้วยศัพท์ภาษาอังกฤษ และศัพท์ภาษาไทยที่มีการใช้ในเอกสารเฉพาะทาง ประเภททางไวยากรณ์ หมวดเรื่อง มโนทัศน์สัมพันธ์พร้อมคำอธิบาย บริบทที่พบศัพท์ ข้อมูลประกอบจากแหล่งอ้างอิงอื่น คำนิยามศัพท์ รูปศัพท์อื่น ข้อมูลอ้างอิง และหมายเหตุ

ศูนย์การแปลและการล่ามเฉลิมพระเกียรติ

สาขาวิชาการแปลภาษาอังกฤษ – ไทย

ปีการศึกษา 2554

ABSTRACT

KEDSARIN PHONGSONGKROH: TERMINOLOGY ON CUSTOMS VALUATION

ADVISOR: ASSOCIATE PROFESSOR PREEMA MALLIKAMAS, 147 pages.

The objective of this special research is to present terminology on customs valuation which includes terms related to 1) Transaction value method 2) Identical goods value method 3) Similar goods value method 4) Deductive value method 5) Computed value method and 6) Fall-back value method. The aim of the special research is to study the methodology of terminological work. This terminology on customs valuation will be useful as reference documents for translators and interpreters, also as basic knowledge of customs valuation for any field workers or those who will need a reference material regarding customs valuation as well.

The research is based on terminological principles and is applied of theories, methods proposed by many terminologists. The methodology of this research is completed with 5 steps including 1) Defining topic, setting the scope of the research and targeting the purpose 2) Acquiring and studying information relating to customs valuation and methodology of terminology 3) Compiling the corpus from selected documents and extracting terms from such corpus 4) Specifying the conceptual relations of the field and 5) Preparing extraction records and terminological records including details which are equivalents in Thai and definitions.

The terminology on customs valuation is composed of 31 terms, presented according to conceptual relations and the sequence in each conceptual relation. Each term is presented with details of English term and Thai term found in many specific documents, grammatical category, subject field, conceptual relation with explanatory, context, additional information, definition, linguistic specification, cross reference and note.

Center of Translation and Interpretation

English – Thai Translation

Academic Year 2011

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความเมตตาช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ปรีมา มัลลิกะมาส อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการเขียนรายงานการค้นคว้าและเวลาตรวจแก้สารนิพนธ์อย่างเต็มที่ ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรการแปลและการล่าม คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสำหรับการประสิทธิ์ประสาทความรู้อันเป็นประโยชน์ต่อการทำงานแปลในอนาคต

ขอกราบขอบพระคุณ คุณสันติชุม ศรีรัฐเพชร นักวิชาการศุลกากร ชำนาญการพิเศษ ผู้มีความรู้ความสามารถด้านราคาศุลกากรอย่างสูง ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ มาโดยตลอด ตลอดจนทำหน้าที่เป็นผู้อ่านและตรวจแก้สารนิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณ ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนๆ รวมถึงพี่จิบ พี่แอมป์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการทำสารนิพนธ์ กระทั่งการศึกษาค้นคว้าสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายที่สุด ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ผู้เป็นที่รัก และให้โอกาสการศึกษา อันมีค่ายิ่ง น้องสาวและครอบครัวของข้าพเจ้าที่ได้ให้กำลังใจ ข้าพเจ้ามีความซาบซึ้งในความกรุณาอันดียิ่งจากทุกท่าน ความดีอันเกิดจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ขอมอบให้แก่ผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวนามมาหรือที่อาจมิได้กล่าวถึง และขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ระเบียบวิธีวิจัย.....	6
ขั้นตอนการศึกษาวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	8
ความหมายของศัพท์วิทยา.....	8
ความเป็นมาและวิวัฒนาการของศัพท์วิทยา.....	9
ทฤษฎีศัพท์วิทยา.....	10
ความแตกต่างระหว่างประมวลศัพท์และพจนานุกรม.....	11
การกำหนดมาตรฐานทางศัพท์วิทยา.....	13
ระเบียบวิธีการประมวลศัพท์.....	14
ศัพท์วิทยาวิทยาการด้านอื่นๆ.....	15

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับราคาราคาสุทธการ.....	16
บทที่ 3 คลังข้อมูลภาษาและการดึงศัพท์จากคลังข้อมูล.....	19
ความหมายของคลังข้อมูลภาษา.....	19
คลังข้อมูลภาษากับการจัดทำประมวลศัพท์.....	20
การสร้างคลังข้อมูลภาษา.....	20
การจัดทำคลังข้อมูลภาษาเพื่อใช้ในการประมวลศัพท์เรื่องราคาราคาสุทธการ.....	24
การดึงศัพท์จากคลังข้อมูลภาษา.....	26
บทที่ 4 การสร้างมโนทัศน์สัมพันธ์.....	30
ความหมายของมโนทัศน์.....	30
การสร้างมโนทัศน์สัมพันธ์.....	31
มโนทัศน์สัมพันธ์กับราคาราคาสุทธการ.....	36
บทที่ 5 บันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้นและบันทึกข้อมูลศัพท์.....	39
บันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้น.....	39
บันทึกข้อมูลศัพท์.....	42
นิยามหลักเกณฑ์การเขียนนิยาม.....	44
การสร้างศัพท์.....	50
การกำหนดศัพท์ที่ใช้เทียบเคียงกันในภาษาไทย.....	52
บทที่ 6 บทสรุป.....	55
สรุปผลการวิจัย.....	55
ปัญหาและแนวทางแก้ไข.....	55
การประยุกต์ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย.....	57
บรรณานุกรม.....	59

ภาคผนวก ก	รายละเอียดคลังข้อมูลภาษา.....	63
ภาคผนวก ข	รายละเอียดแหล่งอ้างอิงศัพท์ภาษาไทย.....	65
ภาคผนวก ค	บันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้น.....	66
ภาคผนวก ง	บันทึกข้อมูลศัพท์.....	120
ดัชนีศัพท์.....		145

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เมื่อนำของเข้าประเทศ ผู้นำของเข้ามีหน้าที่แสดงรายละเอียดต่างๆ ของของนั้น ทั้งนี้ *ราคาศุลกากร* เป็นหนึ่งในรายละเอียดดังกล่าว โดยปัจจุบัน การสำแดงราคาต่ำกว่าความเป็นจริง มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นมาก ทำให้เก็บภาษีได้ต่ำกว่าความเป็นจริง กรณีที่เจ้าหน้าที่ศุลกากรมีเหตุอันควรสงสัยราคาสำแดงเพื่อการจัดเก็บอากรนั้นว่าจริงหรือถูกต้องหรือไม่ จะต้องตระหนักว่าการประเมินราคาศุลกากรต้องอยู่บนพื้นฐานตามวิธีประเมินตามราคาซื้อขาย ซึ่งปรากฏในเอกสารที่ผู้นำของเข้าแสดง ตามข้อ 17 ตามความตกลงว่าด้วยการนำมาตรา 7 ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า 1994 (Agreement on Implementation of Article VII of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994) หรือ ความตกลงเกตต์ (GATT) ว่าเจ้าหน้าที่ศุลกากรมีสิทธิในการ “ตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือความถูกต้องของราคาหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องกับราคานั้น” และการ “พิจารณาจากเหตุอันควรสงสัยที่อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงหรือความถูกต้องของราคาสำแดง” อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัตินั้น เจ้าหน้าที่ศุลกากรจะขอให้ผู้นำของเข้าอธิบายที่มาของราคานั้นเพิ่มเติม เช่น จำนวนเงินที่ได้จ่ายจริงทั้งหมด หรือที่จะต้องจ่ายสำหรับของนำเข้านั้น หากยังสงสัยอยู่หลังจากผู้นำของเข้าได้อธิบายแล้ว เจ้าหน้าที่ศุลกากรอาจตัดสินใจว่าไม่อาจพิจารณาราคาได้ตามวิธีประเมินตามราคาซื้อขาย โดยก่อนที่จะมีการตัดสินใจครั้งสุดท้าย ศุลกากรต้องแจ้งเหตุผลให้แก่ผู้นำของเข้า และในทางกลับกันผู้นำของเข้าจะต้องใช้เวลาเจ้าหน้าที่ตามสมควรเพื่อแจ้งตอบกรณีนี้ จะต้องแจ้งเหตุผลต่อผู้นำของเข้าเป็นเอกสาร หากผู้นำของเข้ามีความเห็นไม่ตรงกับศุลกากร ผู้นำของเข้าสามารถอุทธรณ์การประเมินอากรตาม *มาตรา 112* ฉ แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2543 อย่างไรก็ตาม กรณีเกี่ยวกับราคา ผู้นำของเข้ามีหน้าที่ในการแสดงข้อมูลเพิ่มเติมต่อเจ้าหน้าที่ตามกฎกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 146 พ.ศ. 2550 ออกตามความในพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้และการกำหนดราคาศุลกากร ดังนี้ว่า

“ข้อ 5 ในการกำหนดราคาศุลกากรตามกฎกระทรวงนี้ ให้ผู้นำของเข้ามีหน้าที่พิสูจน์ข้อเท็จจริงหรือความถูกต้องของข้อความหรือเอกสารใด ๆ ที่ได้สำแดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และหากพนักงานเจ้าหน้าที่มีเหตุอันควรสงสัยในข้อเท็จจริงหรือความถูกต้องของข้อความหรือ

เอกสารนั้น ๆ ให้ผู้นำของเข้าหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนำของเข้ามีหน้าที่จัดหาคำอธิบายเพิ่มเติม รวมทั้งเอกสารหรือหลักฐานอย่างอื่น เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงหรือความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อความหรือเอกสารในการสำแดงดังกล่าวด้วย”

จะเห็นได้ว่า ในการทักท้วงของเจ้าหน้าที่ หรือการอุทธรณ์ของผู้นำของเข้า เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง ผู้นำของเข้าจะต้องนำเอกสารเกี่ยวกับธุรกรรมทางการค้าของตน เช่น เอกสารที่เกี่ยวข้องเงื่อนไขการส่งมอบ (INCOTERM) สัญญาซื้อขาย และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือส่วนของเจ้าหน้าที่ศุลกากรเอง ในการอ้างอิงข้อมูลก็จะต้องใช้ตัวบทกฎหมาย เช่น พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ในส่วนที่ว่าด้วยราคา กฎกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 132 พ.ศ. 2543 กฎกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 145 พ.ศ. 2547 หรือกฎกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 146 พ.ศ. 2550 หรือเอกสารอ้างอิงขั้นตอนการประเมินราคาศุลกากรตามความตกลงว่าด้วยการนำมาตรา 7 ของความตกลงแกดด์ ซึ่งเป็นเอกสารภาษาอังกฤษ

กรณีผู้นำของเข้าเป็นชาวต่างชาติ ไม่เข้าใจภาษาไทย ต้องแปลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการค้าขายระหว่างประเทศของตัวผู้นำของเข้าเองที่เป็นภาษาอังกฤษให้เป็นภาษาไทย เช่น เอกสารสัญญาการซื้อขาย (Agreement) บัญชีราคาสินค้า (Invoice) เป็นต้น และอีกทางหนึ่ง เจ้าหน้าที่ศุลกากรก็ต้องแปลเอกสารอ้างอิงของตนเองที่ปรากฏในเอกสารซึ่งเป็นหนังสือราชการชี้แจงการประเมินราคาจากภาษาไทยให้เป็นภาษาอังกฤษเพื่อให้ชาวต่างชาติที่เป็นผู้นำของเข้าผู้ยื่นเรื่องอุทธรณ์เข้าใจได้รวดเร็วทันต่อความต้องการ

ในการแปลเอกสารดังกล่าวนี้จากทั้งอังกฤษเป็นไทยและไทยเป็นอังกฤษ นักแปลอาจใช้ทรัพยากรการแปล ได้แก่ พจนานุกรม เช่น Macmillan English Dictionary มาใช้ในการหาความหมายของศัพท์ เช่น คำศัพท์ว่า **Assist**

ใน Macmillan English Dictionary (2007: 77) ให้ความหมายดังนี้

Assist – “something done by a player that helps another player in the same team to score a point or goal”

ตัวอย่าง

In basketball, an **assist** is attributed to a player who passes the ball to a teammate in a way that leads to a score by field goal.

ความหมายที่ยกตัวอย่างข้างต้นเป็นความหมายโดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าการให้ความหมายเพียงเท่านี้อาจทำให้ผู้ใช้ในสาขาเฉพาะทางนำคำแปลไปใช้โดยไม่เหมาะสมกับบริบท เนื่องจากไม่มีการอธิบายหรือให้ตัวอย่างบริบทในสาขาเฉพาะทาง เพราะในทางศุลกากร

WTO ให้ความหมายคำนี้ว่า Valuation Agreement, Article 8(1)(b) and Note to Article 8 ว่าคือ “... goods and services ... supplied directly or indirectly by the buyer free of charge or at reduced cost for use in connection with the production and sale of the imported goods...” หากผู้แปลไม่มีความเข้าใจหรือทรัพยากรการแปลอธิบายไม่ครอบคลุมพอ อาจทำให้แปลผิดได้ โดยในกรณีนี้อาจตีความว่า assist เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการช่วยหรือแรงงานในกระบวนการผลิตสินค้านั้นๆ ก็เป็นไปได้ แต่ในความเป็นจริงแล้ว assist หมายถึง สินค้า วัสดุดิบ รวมถึงบริการต่างๆ ที่ผู้ซื้อสินค้าจัดเตรียมให้แก่ผู้ขายสินค้าทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมโดยไม่คิดราคา หรือในราคาที่ลดให้เพื่อช่วยในกระบวนการนำเข้าสินค้า ทั้งนี้ เพื่อเป็นการให้ผู้ขายสินค้านั้นรับประกันว่า จะสามารถส่งมอบสินค้าให้แก่ผู้ซื้อสินค้าในสภาพที่สมบูรณ์และในราคาตามที่ตกลงกันได้ โดยไม่มีผลต่อราคาที่แท้จริงของสินค้า ตัวอย่างเช่น The contract for the supply of the imported goods and the relevant invoice may indicate the extent to which the value of any assist is not included in the price for the imported goods.

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องจัดทำประมวลศัพท์ที่เป็นระบบจากคลังข้อมูลภาษาที่มีอยู่ เพื่อให้ได้คำศัพท์ที่ครอบคลุมและมีคำอธิบายศัพท์นั้น พร้อมทั้งให้ความหมายชัดเจนในบริบทการใช้ของสาขาเฉพาะทาง

ทั้งนี้ การประเมินราคาศุลกากรในปัจจุบัน ใช้ตามความตกลงแกตต์ในหลักการพื้นฐานของ “ราคาซื้อขาย” (Transaction Value) นั่นคือ ราคาที่ชำระจริงหรือราคาที่ต้องชำระ โดยที่ประเทศไทยนำระบบนี้มาใช้กับการเก็บภาษีศุลกากรเมื่อปี พ.ศ. 2543 (บังคับใช้โดยพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช 2469 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 17) พ.ศ. 2543 มาตรา 2 อันเป็นเวลาไม่ถึง 10 ปี จากก่อนหน้าที่ประเมินราคาโดยใช้หลักเกณฑ์จาก “ราคาอันแท้จริงในท้องตลาด” ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 2 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2482 ซึ่งใช้ราคาสูงสุดของของประเภทและชนิดเดียวกัน ตามช่วงระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ตามแนวเดียวกับระบบราคา BDV (Brussels Definition of Value)

อย่างไรก็ตาม ระบบการประเมินราคาแบบใหม่ดังกล่าวก็สร้างความสับสนต่อผู้นำของเข้า แม้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 132 พ.ศ. 2543 ออกตามความในพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้ และกำหนดราคาศุลกากร หมวด 1 บททั่วไป ข้อ 3 ได้กำหนดวิธีการประเมินราคาตามขั้นตอนไว้ดังนี้

“การกำหนดราคาบุคลากรเพื่อความมุ่งหมายในการจัดเก็บอากรสำหรับของที่นำเข้า ให้กำหนดโดยใช้ราคาต่อไปนี้ตามลำดับ”

- (1) ราคาซื้อขายของที่นำเข้า
- (2) ราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน
- (3) ราคาซื้อขายของที่คล้ายกัน
- (4) ราคาหักทอน
- (5) ราคาคำนวณ
- (6) ราคาย้อนกลับ

ในการใช้ราคาตามวรรคหนึ่ง ผู้นำของเข้าอาจร้องขอต่อเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ใช้ราคาคำนวณตาม (5) ก่อนราคาหักทอนตาม (4) และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นชอบตามที่ผู้นำเข้าร้องขอ ก็ให้ใช้ราคาดังกล่าวได้”

เห็นได้ว่าการกำหนดการประเมินราคาบุคลากรนั้นแม้จะได้เขียนไว้อย่างชัดเจนถึงขั้นตอนการประเมินแต่ก็สร้างความสับสนให้กับผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐาน เนื่องจากไม่สามารถแยกความแตกต่างระหว่างราคาประเภทต่างๆ ออกได้อย่างชัดเจน เนื่องจากในความเป็นจริง ผู้นำของเข้ามักมีรายละเอียดของสัญญาการซื้อขาย หรือเอกสารเกี่ยวกับระดับการค้าของตน มีความซับซ้อน ต้องผ่านกระบวนการพิจารณา ในการประเมินราคาเพื่อสำแดงราคาบุคลากร หากเข้าใจคลาดเคลื่อนจะทำให้สำแดงราคาที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง เกิดเป็นปัญหาให้ต้องวินิจฉัย ซึ่ง ณ ปัจจุบันนี้กำลังเพิ่มจำนวนขึ้นมาก และเนื่องจากระบบราคานี้เพิ่งนำมาใช้ไม่ถึงสิบปี จึงยังไม่มีกรรวบรวมและอธิบายคำศัพท์ด้านราคาโดยเฉพาะไว้ จึงต้องการทำสารนิพนธ์เรื่องประมวลศัพท์เรื่องราคาบุคลากรให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ที่สนใจนำไปใช้ประโยชน์

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- (1) เพื่อศึกษาทฤษฎีและกระบวนการสร้างประมวลศัพท์ และนำความรู้จากทฤษฎีที่ได้มาใช้ในการสร้างประมวลศัพท์เรื่องราคาบุคลากร
- (2) เพื่อค้นคว้าหาศัพท์ภาษาไทยสำหรับคำศัพท์ภาษาอังกฤษจากคลังข้อมูลและเอกสารภาษาไทย หากไม่มีหรือไม่เหมาะสมจะขอเสนอแนะคำที่เหมาะสมต่อไป

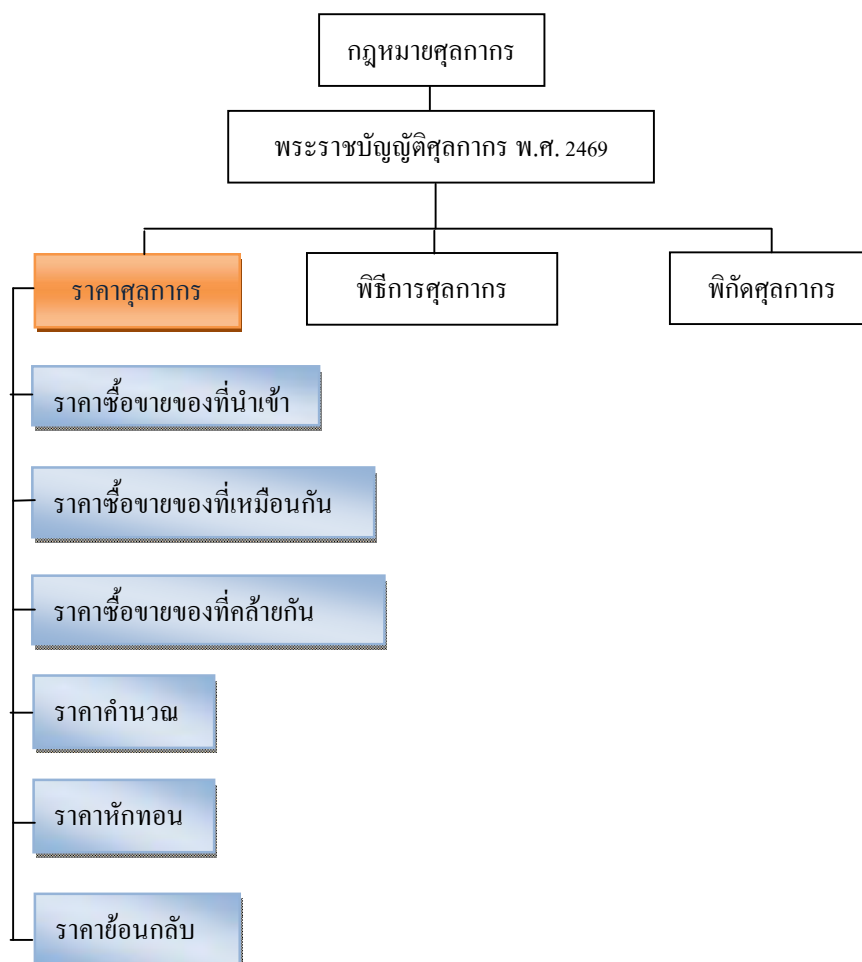
1.3 สมมติฐานของงานวิจัย

(1) ศัพท์ราคาสุทธการประกอบไปด้วยคำศัพท์ซึ่งเกี่ยวข้องกันและสามารถนำมาเขียนเป็นมโนทัศน์เพื่อแสดงให้เห็นหน่วยและความสัมพันธ์ทางมโนทัศน์ที่เป็นระบบตามทฤษฎีศัพท์วิทยาได้

(2) มโนทัศน์ด้านราคาสุทธการบางคำมีรูปศัพท์ภาษาไทยที่หลากหลายและไม่ครบถ้วน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ราคาสุทธการเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายสุทธการ ซึ่งเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดเพื่อการจัดเก็บภาษี โดยจะศึกษาเนื้อหาเรื่องราคาสุทธการประกอบไปด้วยคำศัพท์ 31 คำ ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่คัดเลือกมาเพื่อแสดงมโนทัศน์สัมพันธ์ที่สามารถอธิบายความหมายของหัวข้อเรื่องราคาสุทธการ ทั้ง 6 ชนิด ที่ปรากฏในขอบเขตของการศึกษาดังปรากฏในแผนภาพดังนี้

โดยราคาทั้ง 6 ชนิด ผู้วิจัยได้ศึกษาและประมาณในเบื้องต้นแล้วพบว่ามิวสท์พท์ที่เกี่ยวข้องด้วยจำนวนหนึ่ง (รายละเอียดหลักการพิจารณาประเมินราคาศุลกากรตามเอกสารแนบ)

ยกเป็นตัวอย่างเพื่อให้เห็นความจำเป็นที่ต้องจัดทำประมวลศัพท์ เช่น คำในหมวดราคาซื้อขาย มีคำที่เกี่ยวข้อง เช่น คำว่า assist ใน Article 8 ของ General Agreement on Tariffs and Trade 1994 กำหนดไว้ว่า

“Sufficient information is available to enable the specific adjustments to be made under Article 8 to the price paid or payable such as; *assists*”

ในเอกสารกฎกระทรวง ฉบับที่ 132 พ.ศ. 2543 หมวด 2 ราคาซื้อขาย ข้อ 13 ได้ตีความและให้ความหมายคำนี้ว่า “ค่าใช้จ่าย รายได้ หรือมูลค่า” คำนี้จึงต้องการคำนิยามที่ชัดเจน เพราะหากผู้แปลไม่มีความรู้เพียงพออาจทำให้เข้าใจผิดและแปลผิดได้

นอกจากนี้ยังมีคำอื่นๆ ในหมวดราคาอื่นๆ ด้วยเช่น “Greatest aggregate quantity sold” ในหมวดราคาหักทอน (Deductive Method) ใน Article 8 ของ General Agreement on Tariffs and Trade 1994 กำหนดไว้ว่า

“the unit price at which the imported goods or identical or similar goods are sold to an unrelated buyer in the *greatest aggregate quantity* in the country of importation”

ในเอกสารกฎกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 132 พ.ศ. 2543 หมวด 5 ราคาหักทอน ข้อ 25 (3) วรรคสอง ได้ตีความและให้ความหมายคำนี้ว่า “ราคาที่ได้ขายไปในปริมาณรวม ที่มากที่สุดในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกับการนำเข้าของที่นำเข้า” เห็นได้ว่าข้อความที่ได้เพิ่มเติมในฉบับกฎหมายของไทยแม้จะให้ความหมายของคำว่า “Greatest aggregate quantity sold” แต่ในภาษาอังกฤษไม่ได้กำหนดว่า “Greatest aggregate quantity sold” จะต้อง “ในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกับการนำเข้าของที่นำเข้า” เป็นต้น

1.5 ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยค้นคว้าข้อมูลเพื่อทำประมวลศัพท์จาก 2 ทาง ได้แก่

- (1) การวิจัยจากข้อมูลจากคลังข้อมูลที่ได้จากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์รูปแบบต่างๆ
- (2) การวิจัยภาคสนามจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ด้านราคาศุลกากร เนื่องจากเรื่องนี้เป็นประมวลศัพท์เรื่องเฉพาะทาง ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์ถูกต้องของงานวิจัย

1.6 ขั้นตอนการศึกษาวิจัย

การประมวลศัพท์เรื่องราชาศุลกากรนี้ ผู้วิจัยใช้แนวทางการประมวลศัพท์แบบระบบภาษาเดียว (Systematic Monolingual Searches) ของ Teresa M. Cabré (1998) เป็นหลักในการวิจัย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

- (1) กำหนดหัวข้อ ขอบเขตงาน และกลุ่มเป้าหมาย (End-user)
- (2) ศึกษาการทฤษฎีการทำประมวลศัพท์
- (3) เตรียมงานด้วยการรวบรวมข้อมูลภาษาอังกฤษเพื่อสร้างคลังข้อมูล และข้อมูลภาษาไทย เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจเรื่องมโนทัศน์สัมพันธ์ และใช้ในการอ้างอิงในการทำบันทึกข้อมูลศัพท์และการบัญญัติศัพท์ภาษาไทย
- (4) กำหนดผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เฉพาะด้านเป็นที่ปรึกษา
- (5) สร้างคลังข้อมูลภาษาเดียว โดยคัดเลือกข้อมูลภาษาอังกฤษจากแหล่งที่มาที่น่าเชื่อถือ และทันสมัยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราชาศุลกากรให้มีจำนวนมากพอที่จะให้รายละเอียดเกี่ยวกับการนิยามศัพท์ มาบันทึกเป็นไฟล์ .txt และใช้โปรแกรม Concordance เพื่อประมวลหาความถี่ของคำเพื่อช่วยในการพิจารณาว่าคำใดเป็นคำเฉพาะ
- (6) นำทฤษฎีประมวลศัพท์และความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาใช้ประกอบการดึงศัพท์เฉพาะจากคลังข้อมูล
- (7) ทำบันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้น (Extraction Records)
- (8) บัญญัติศัพท์ภาษาไทยและเขียนคำนิยามศัพท์
- (9) นำเสนอผลงาน
- (10) ตรวจสอบผลงาน
- (11) แก้ปัญหาที่พบ

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- (1) ประโยชน์ต่อนักวิชาการ นักศึกษา และผู้ที่สนใจศึกษาศัพท์เรื่องราชาศุลกากร และผู้ที่สนใจจะทำประมวลศัพท์เรื่องอื่น ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำประมวลศัพท์
- (2) ประโยชน์ต่อนักแปลที่ต้องการแปลเอกสารเกี่ยวกับราชาศุลกากร หรือใช้เป็นเอกสารอ้างอิงในการค้นหาความหมายของศัพท์ต่างๆ เรื่องราชาศุลกากร

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

บทนี้จะกล่าวถึงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศัพท์วิทยา ได้แก่ ความหมายของศัพท์วิทยา ความเป็นมาและวิวัฒนาการของศัพท์วิทยา ทฤษฎีศัพท์วิทยา ความแตกต่างระหว่างประมวลศัพท์และพจนานุกรม การกำหนดมาตรฐานทางศัพท์วิทยา ระเบียบวิธีการประมวลศัพท์ศัพท์วิทยากับราคาสุทธการ และความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับราคาสุทธการ อันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการทำประมวลศัพท์เรื่องราคาสุทธการ

2.1 ความหมายของศัพท์วิทยา

Sager (1990: 2-3) กล่าวว่า ศัพท์วิทยา (Terminology) หมายถึง การศึกษารวมถึงการรวบรวม การอธิบาย การประมวล และการนำเสนอคำศัพท์เฉพาะด้านในภาษาหนึ่งๆ ซึ่งศัพท์วิทยา มีความหมาย 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. แนวปฏิบัติและระเบียบวิธีการที่ใช้ในการรวบรวม การอธิบายและการนำเสนอคำศัพท์
2. ทฤษฎีศัพท์วิทยา ได้แก่ สมมติฐาน แนวคิด การอภิปราย ข้อพิสูจน์ ข้อโต้แย้ง รวมถึงข้อสรุป ซึ่งใช้เป็นพื้นฐานในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์กับศัพท์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการทำประมวลศัพท์ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าความหมายที่สองของ Terminology นี้เป็นการศึกษามโนทัศน์ และคำศัพท์เฉพาะทางอย่างเป็นระบบ

3. ชุดคำศัพท์ในสาขาวิชาเฉพาะด้านที่ใช้สำหรับเรียกมโนทัศน์ต่างๆ ในสาขานั้น

นอกจากนี้ Rey (1995: 11) ได้อธิบายความหมายของศัพท์วิทยาไว้ว่า เป็นศาสตร์เกี่ยวกับชื่อและกระบวนการตั้งชื่อ โดยการได้มาของชื่อและการกำหนดชื่อที่ใช้อธิบายสิ่งต่างๆ นั้นต้องผ่านกระบวนการอภิปรายในเรื่องภาษาและความหมาย รวมทั้งเป็นการวางมาตรฐานการใช้ชื่อเรียกหรือศัพท์ในภาษาใด ภาษาหนึ่งเพื่อการสื่อสารระหว่างกลุ่มบุคคลในสาขาเฉพาะด้าน

ในขณะเดียวกัน Cabré (1998: 32) กล่าวว่า ศัพท์วิทยามีความหมายครอบคลุมดังต่อไปนี้

1. หลักการและแนวคิดต่างๆ ในการศึกษาคำศัพท์ในสาขาวิชาเฉพาะทาง ในความหมายนี้ ศัพท์วิทยาจัดเป็นสหวิทยาการที่ศึกษาถึงการตั้งชื่อโมโนทัศน์ในสาขาวิชาเฉพาะทาง
2. แนวทางในการทำประมวลคำศัพท์ ซึ่งมีระเบียบวิธีในการศึกษาและวัตถุประสงค์ในการศึกษาเป็นของตัวเอง โดยมีการประยุกต์ใช้แนวคิดและทฤษฎีที่มีพื้นฐานมาจากศาสตร์ด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นภาษาศาสตร์ วรรณคดี ภาษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ และสาขาสันนิษฐานศาสตร์
3. ชุดคำศัพท์เฉพาะด้านซึ่งจัดเป็นส่วนประกอบย่อยของสาขาวิชาเฉพาะด้าน กล่าวคือในสาขาเฉพาะทางมักมีการใช้ภาษารวมถึงคำศัพท์ที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง ซึ่งผู้ที่อยู่ในแวดวงวิชาการเฉพาะทางนั้นๆ เท่านั้นใช้ในการสื่อสารระหว่างกัน

นอกจากนี้ องค์กรกำหนดมาตรฐานสากล (International Organization for Standardization: ISO) 1087 (2000: 10) ได้อธิบายความหมายของ Terminology ว่าเป็นชุดคำศัพท์เฉพาะสาขา และเป็นศาสตร์ในการศึกษาโครงสร้าง การพัฒนา การใช้ และการจัดการศัพท์ โดยมีการกำหนดเป็นมาตรฐานในการบัญญัติศัพท์เพื่อการสื่อสารระหว่างกลุ่มคนในแวดวงวิชาการเฉพาะด้าน

ดังนั้น จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ศัพท์วิทยา หมายถึง การอธิบายวิธีการในการรวบรวม การเผยแพร่ และการกำหนดมาตรฐานศัพท์นั้น ซึ่งมีความจำเป็นสำหรับสาขาวิชาเฉพาะด้าน อันจะเป็นประโยชน์ในการใช้สื่อสารกับผู้อยู่นอกสาขาวิชาเฉพาะนั้นๆ ที่ไม่มีความเชี่ยวชาญในสาขาดังกล่าว

2.2 ความเป็นมาและวิวัฒนาการของศัพท์วิทยา

การประมวลคำเพื่อใช้เรียกสิ่งเฉพาะด้านต่างๆ เกิดขึ้นพร้อมกับการใช้ภาษาในการสื่อสารของมนุษย์มาตั้งแต่สมัยโบราณ อย่างไรก็ตาม มีหลักฐานยืนยันที่เก่าแก่ที่สุดที่ค้นพบในศตวรรษที่ 16 และมีพัฒนาการมากยิ่งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการหาคำเรียกโมโนทัศน์และการกำหนดข้อตกลงในการใช้คำศัพท์ในศาสตร์ใหม่ๆ (Rey, 1995: 11)

การศึกษาเกี่ยวกับศัพท์วิทยาเริ่มต้นอย่างเป็นระบบมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 อันเป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรม ศัพท์วิทยาถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และการพัฒนาอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม จุดเริ่มต้นของศัพท์วิทยาสมัยใหม่เกิดขึ้นในช่วงทศวรรษ 1930 โดย Wüster ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ

ด้านวิศวกรรมศาสตร์ได้เสนอวิธีการจัดทำประมวลคำศัพท์อย่างเป็นระบบและกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับคำศัพท์และการประมวลข้อมูลทางศัพท์วิทยา เนื่องจากเล็งเห็นว่าประมวลศัพท์เป็นเครื่องมือสำคัญในการกำจัดความคลุมเครือในการสื่อสารในวงการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Cabré, 1998: 1, 5)

ต่อมา ในปี ค.ศ. 1988 Auger (1988 อ้างถึงใน Cabré, 1998: 5-6) ได้แบ่งพัฒนาการของศัพท์วิทยาสสมัยใหม่ออกเป็น 4 ระยะ ดังต่อไปนี้

- ระยะเริ่มต้น (ค.ศ. 1930-1960) เป็นระยะที่มีการศึกษาระเบียบวิธีการสร้างคำศัพท์อย่างเป็นระบบ โดยนักศัพท์วิทยาที่มีชื่อเสียงในสมัยนั้น ได้แก่ E. Wüster ชาวออสเตรีย ผู้ซึ่งได้รับการยอมรับให้เป็นบิดาแห่งศัพท์วิทยา และ D.S. Lotte ชาวรัสเซีย

- ระยะที่สอง (ค.ศ. 1960-1975) มีการใช้คอมพิวเตอร์และระบบการจัดเก็บเอกสาร ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการมีคลังข้อมูลและมีผลต่อพัฒนาการของศัพท์วิทยา

- ระยะที่สาม (ค.ศ. 1975-1985) เป็นยุครุ่งเรืองของศัพท์วิทยา มีการวางแผนภาษาและการจัดทำประมวลศัพท์มากมาย อีกทั้งยังมีการใช้คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลเพื่อการประมวลผลข้อมูลภาษา ส่งผลให้การประมวลข้อมูลด้านประมวลศัพท์สะดวกและมีประสิทธิภาพ

- ระยะปัจจุบัน (ค.ศ. 1985-ปัจจุบัน) ในระยะนี้ วิทยาการคอมพิวเตอร์เป็นปัจจัยสำคัญต่อพัฒนาการทางศัพท์วิทยา นอกจากนี้ ยังมีเครือข่ายทางศัพท์วิทยาระหว่างประเทศ พร้อมทั้งมีการบรรจุความรู้ทางศัพท์วิทยาในการวางแผนภาษา (Language Planning) ของประเทศกำลังพัฒนาอีกด้วย

2.3 ทฤษฎีศัพท์วิทยา

Cabré (1998: 7-9) กล่าวว่า ทฤษฎีด้านศัพท์วิทยาเกิดขึ้นตั้งแต่ปี ค.ศ. 1930 และมีพัฒนาการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีสำนักวิชาที่ศึกษาด้านศัพท์วิทยา 3 สำนัก ได้แก่

1. สำนักออสเตรีย (The Austrian School (Vienna)) สำนักดังกล่าวเห็นว่า ศัพท์วิทยาเป็นสหสาขาวิชาที่ดำรงอยู่ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ขึ้นกับสาขาวิชาใดๆ และเป็นศาสตร์ที่เกิดขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และวิทยาการต่างๆ

2. สำนักโซเวียต (The Soviet School) มุ่งศึกษาศัพท์วิทยาในเชิงปรัชญา สนใจเรื่องการแบ่งระบบโนทัศน์ และการจัดโครงสร้างขององค์ความรู้

3. สำนักเช็ก (The Czech School) มุ่งศึกษาศัพท์วิทยาในเชิงภาษาศาสตร์ โดยมีความเห็นว่าประมวลศัพท์เป็นส่วนประกอบย่อยของพจนานุกรม และภาษาเฉพาะเป็นระบบย่อยของภาษาทั่วไป

ทั้งนี้ โดยทั่วไปแล้ว ทฤษฎีด้านศัพท์วิทยามีพื้นฐานมาจากแนวคิดของสำนักออสเตรีย กล่าวคือ มุ่งเน้นการศึกษาเรื่องมโนทัศน์ มโนทัศน์สัมพันธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์และมโนทัศน์ และการกำหนดคำศัพท์เพื่อใช้เรียกมโนทัศน์

นอกจากนี้ Wüster (อ้างถึงใน Pearson, 1998: 12) สรุปทฤษฎีศัพท์วิทยาไว้ว่า ศัพท์วิทยาเป็นสาขาวิชาเฉพาะประกอบขึ้นจากชุดของมโนทัศน์จำนวนมาก ซึ่งจะมีศัพท์ใช้เรียกแทนมโนทัศน์เหล่านั้น และความสัมพันธ์ระหว่างศัพท์กับมโนทัศน์เป็นสิ่งที่ตกลงกันอย่างเป็นทางการเป็นมาตรฐาน โดยมโนทัศน์สัมพันธ์จะนำเสนอออกมาในลักษณะของความสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ ซึ่งจะประกอบกันเป็นระบบมโนทัศน์ตามลำดับขั้น ดังนั้น วัตถุประสงค์ของศัพท์วิทยาคือการสร้างมาตรฐานและกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างคำศัพท์และมโนทัศน์

2.4 ความแตกต่างระหว่างประมวลศัพท์และพจนานุกรม

Cabré (1998: 31-34) กล่าวว่า เมื่อพิจารณาความหมายของประมวลศัพท์และพจนานุกรม จะเห็นได้ว่าประมวลศัพท์และพจนานุกรมมีความแตกต่างกัน เนื่องจากพจนานุกรม หมายถึงการรวบรวมชุดของคำ (Set of words) และการให้ข้อมูลเกี่ยวกับคำเหล่านั้น ในขณะที่ประมวลศัพท์เป็นการรวบรวมชุดของศัพท์ (Set of terms) ที่แสดงถึงมโนทัศน์ในสาขาวิชาเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่ง นอกจากนี้ ความแตกต่างระหว่างประมวลศัพท์กับพจนานุกรมอีกประการหนึ่งก็คือ พจนานุกรมจะเริ่มต้นจากคำแล้วให้ความหมาย ในขณะที่ประมวลศัพท์จะเริ่มต้นจากมโนทัศน์แล้วจึงกำหนดศัพท์ที่ใช้เรียกมโนทัศน์นั้น มโนทัศน์หลายมโนทัศน์ที่สัมพันธ์กันจะรวมกันเป็นชุดของมโนทัศน์ที่มีระบบและโครงสร้างชัดเจน การนำเสนอศัพท์ในประมวลศัพท์จะนำเสนอโดยเรียงลำดับตามระบบมโนทัศน์ ซึ่งตรงข้ามกับพจนานุกรมที่นำเสนอโดยเรียงลำดับตามอักษร

ดังนั้น เราสามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างประมวลศัพท์และพจนานุกรม โดยพิจารณาจากประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้ (Cabré, 1998: 35-37)

1. ขอบเขต (Domain)

พจนานุกรมเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์และการอธิบายถึงความสามารถในการใช้คำของผู้พูดพจนานุกรมจะศึกษาคำทุกคำที่มีอยู่ในภาษา ในขณะที่ประมวลศัพท์จะมุ่งศึกษาเฉพาะคำศัพท์ที่ใช้ในสาขาวิชาเฉพาะหรือในกลุ่มวิชาชีพต่างๆ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ขอบเขตของพจนานุกรม

ครอบคลุมมากกว่าและครอบคลุมถึงขอบเขตของประมวลศัพท์ด้วย ดังนั้น ประมวลศัพท์จึงถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของพจนานุกรม

2. หน่วยพื้นฐาน (Basic Unit)

พจนานุกรมเป็นการรวบรวมคำโดยทั่วไป ในขณะที่ประมวลศัพท์เป็นการรวบรวมคำศัพท์เฉพาะทางเท่านั้น ทั้งนี้ คำโดยทั่วไปและคำศัพท์เฉพาะทางจะมีทั้งความคล้ายคลึงและแตกต่างกัน กล่าวคือ ทั้งศัพท์และคำต่างก็เป็นหน่วยที่มีลักษณะทางภาษาศาสตร์เช่นเดียวกัน แต่ต่างกันที่คำศัพท์จะใช้ในขอบเขตเฉพาะด้านเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เอง เราจึงเรียกคำที่ใช้ในสาขาวิชาเฉพาะทางว่า คำศัพท์

3. วัตถุประสงค์ (Objectives)

พจนานุกรมเป็นการศึกษาคำเพื่ออธิบายถึงความสามารถในการใช้คำของผู้พูด ในขณะที่ประมวลศัพท์เป็นการศึกษาคำศัพท์เพื่อใช้เรียกมโนทัศน์ ดังนั้น วัตถุประสงค์ของการทำพจนานุกรม คือ เป็นการแสดงคำของแต่ละภาษาและนำเสนอตัวอย่างการใช้งานของคำเหล่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้พจนานุกรมสามารถนำคำเหล่านั้นไปใช้งานได้จริงในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ส่วนการทำประมวลศัพท์เป็นประยุกต์ใช้ทฤษฎีและหลักการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกและจัดลำดับศัพท์ในสาขาวิชาเฉพาะด้าน เพื่อสร้างมาตรฐานให้กับรูปแบบและเนื้อหาของศัพท์เหล่านั้น อีกทั้งยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่มีเกิดขึ้นจริงหรือมโนทัศน์ในสาขาวิชาเฉพาะ ดังนั้นเมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว วัตถุประสงค์ของการทำประมวลศัพท์มีเพื่อการแสดงมโนทัศน์และตั้งชื่อให้กับมโนทัศน์ที่มีอยู่ในสาขาวิชาเฉพาะด้าน

4. ระเบียบวิธี (Methodology)

ระเบียบวิธีในการทำพจนานุกรมเริ่มต้นจากสมมติฐานที่เป็นทฤษฎี ซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ โดยการวิเคราะห์ตัวอย่างวาทกรรมของผู้พูด ในขณะที่การทำประมวลศัพท์ไม่ได้เป็นการอธิบายการใช้ภาษาของมนุษย์ แต่เป็นการคัดเลือกคำศัพท์เพื่อนำมาใช้เรียกมโนทัศน์ที่มีอยู่แล้วในสาขาวิชาเฉพาะด้าน

อย่างไรก็ดี พจนานุกรมและประมวลศัพท์ก็มีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ต่างก็เกี่ยวข้องกับคำ และการศึกษากลุ่มคำ โดยที่ ชุดคำ (Set of words) สามารถรวบรวมได้เป็นพจนานุกรม ซึ่งให้ความหมายต่างๆ รวมทั้งการใช้คำในภาษารวมถึงไวยากรณ์ ส่วนชุดคำศัพท์ (Set of terms) ในสาขาวิชาหรือความรู้เฉพาะเรื่องใดๆ ก็คือประมวลศัพท์ของสาขาวิชาหรือความรู้เฉพาะเรื่องนั้นๆ ทั้งนี้เพื่อการสื่อสารระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหรือเพื่อการถ่ายทอดความรู้ของสาขาวิชานั้นๆ ใดๆก็ดี ชุดคำมักประกอบไปด้วยคำที่มีความหมายพิเศษ ซึ่งก็คือศัพท์หรือศัพท์เฉพาะด้วยนั่นเอง ทั้งนี้เพราะในการใช้ภาษาทั่วไปก็มีการใช้ศัพท์เฉพาะปะปนอยู่ด้วยเสมอ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า

ประมวลศัพท์เป็นส่วนหนึ่งของพจนานุกรม เพราะพจนานุกรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับคำทุกคำในภาษา ขอบเขตจึงกว้างกว่าการทำประมวลศัพท์ โดยการทำพจนานุกรมจะเป็นการศึกษาความหมายต่างๆ และการใช้จากตัวอย่างการใช้ภาษาที่มีรูปคำดังกล่าวเท่านั้น โดยไม่ได้สนใจ โน้ตศัพท์ มโนทัศน์ สัมพันธ์ หรือเครือข่ายมโนทัศน์ของสาขาวิชาหรือความรู้เฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความหมายของศัพท์นั้นๆ แต่อย่างไร

2.5 การกำหนดมาตรฐานทางศัพท์วิทยา (Standardization)

Cabré (1998: 199-200) กล่าวว่า การกำหนดมาตรฐานการจัดทำประมวลศัพท์ มีความหมายอย่างน้อย 3 ความหมาย ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานในระดับสถาบัน หมายถึง กระบวนการกำหนดชื่อ โดยองค์กรหรือสถาบันที่มีอำนาจหน้าที่
2. การกำหนดมาตรฐานในระดับสากล หมายถึง กระบวนการกำหนดคุณลักษณะหรือเงื่อนไขที่ผลิตภัณฑ์ใดผลิตภัณฑ์หนึ่งจะต้องปฏิบัติตาม รวมทั้งชื่อศัพท์ที่เหมาะสมของผลิตภัณฑ์นั้นๆ โดยองค์กรระหว่างประเทศ
3. การกำหนดมาตรฐานกระบวนการจัดทำประมวลศัพท์ที่มีการตรวจสอบความนิยมของศัพท์นั้นๆ โดยกลุ่มผู้ใช้งานศัพท์ โดยปราศจากการแทรกแซงและโดยได้รับการยอมรับในหมู่ผู้ใช้

การกำหนดมาตรฐานทางศัพท์วิทยามีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ทั้งนี้ เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญจะเสนอความคิดและมโนทัศน์ผ่านศัพท์และจำเป็นต้องใช้ศัพท์เพื่อกำหนดและระบุมาตรฐานผลิตภัณฑ์ กระบวนการกำหนดมาตรฐานศัพท์ประกอบด้วย การรวบรวมมโนทัศน์ การนิยามศัพท์ การลดคำพ้องรูปหรือพ้องเสียง การหลีกเลี่ยงคำที่มีความหมายเหมือนกัน การกำหนดชื่อ คำย่อ และสัญลักษณ์ และการสร้างศัพท์

กล่าวโดยสรุปแล้ว เป้าหมายของการกำหนดมาตรฐานด้านประมวลศัพท์คือเพื่อช่วยส่งเสริมให้การสื่อสารศัพท์เฉพาะด้านเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อไม่ให้เกิดการนำศัพท์ไปใช้ปะปนในภาษาทั่วไป ในปัจจุบันนี้ การจัดทำมาตรฐานด้านประมวลศัพท์จึงเป็นกิจกรรมที่ทุกสาขาวิชาเฉพาะด้านให้ความสำคัญ การกำหนดมาตรฐานด้านการประมวลศัพท์จำเป็นต้องพิจารณาปัจจัยประกอบด้านภาษาศาสตร์สังคม เช่น การใช้ภาษา ขนบจารีต ศิลธรรม ความงาม และผู้ใช้ภาษา เป็นต้น รวมทั้งหลักเกณฑ์ทางภาษาศาสตร์ เช่น ความสะอาดสวย ความเหมาะสม ด้านวชิวิภาค รากศัพท์เดิม และอื่นๆ

2.6 ระเบียบวิธีการประมวลศัพท์

Cabré (1998: 129) กล่าวว่า ประมวลศัพท์สามารถแยกออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ตามเกณฑ์ 2 ประการ คือ จำนวนภาษาที่เกี่ยวข้อง (ภาษาเดียวหรือหลายภาษา) และระบบของประมวลศัพท์ ซึ่งการแบ่งโดยใช้เกณฑ์ประการแรกจะแบ่งการประมวลศัพท์ได้เป็นสองแบบ คือแบบภาษาเดียวและแบบหลายภาษา ส่วนเกณฑ์ประการที่สองทำให้แบ่งได้เป็นแบบเป็นระบบ (Systematic) และแบบเฉพาะกิจ (Ad-hoc) ทั้งนี้ การประมวลศัพท์แบบเป็นระบบจะครอบคลุมศัพท์ทุกคำที่อยู่ในสาขาใดสาขาหนึ่งหรือส่วนใดส่วนหนึ่งของสาขานั้น ส่วนการประมวลศัพท์แบบเฉพาะกิจจะจำกัดเพียงศัพท์คำเดียวหรือชุดคำศัพท์ขนาดเล็ก ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของส่วนย่อยของสาขาวิชาเฉพาะหนึ่งๆ หรือของกลุ่มศัพท์ที่มาจากหลากหลายสาขาวิชา ดังนั้น ประมวลศัพท์สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. ประมวลศัพท์ภาษาเดียวแบบเป็นระบบ
2. ประมวลศัพท์หลายภาษาแบบเป็นระบบ
3. ประมวลศัพท์ภาษาเดียวแบบเฉพาะกิจ
4. ประมวลศัพท์หลายภาษาแบบเฉพาะกิจ

สำหรับประมวลศัพท์เรื่องราคาบุคลากรนั้น ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการประมวลศัพท์แบบเป็นระบบภาษาเดียว (Systematic Monolingual Searches) ของ Cabré กล่าวคือ เป็นการประมวลศัพท์ภาษาอังกฤษ เพียงภาษาเดียว ส่วนข้อมูลภาษาไทยจะนำมาใช้เพื่อค้นหาคำเทียบเคียงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่ประมวลได้เท่านั้น ซึ่งทำให้ประมวลศัพท์ที่ได้เป็นทั้งแบบภาษาเดียวและหลายภาษา กล่าวคือ เป็นประมวลศัพท์ภาษาเดียวเนื่องจากเป็นประมวลศัพท์ที่รวบรวมจากการศึกษาข้อมูลในภาษาอังกฤษ แต่ในขณะเดียวกัน การศึกษานี้ก็ทำให้ผู้วิจัยสามารถค้นหาคำที่มีความหมายเทียบเคียงกันในภาษาไทยได้ด้วยเช่นกัน

ขั้นตอนการดำเนินการทำประมวลศัพท์ภาษาเดียวแบบเป็นระบบแบ่งออกเป็น 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ (Cabré, 1998: 130-131)

1. กำหนดขอบเขตของประมวลศัพท์ โดยกำหนดหัวข้อศึกษา กลุ่มผู้ใช้ วัตถุประสงค์ รวมถึง ขนาดของคลังข้อมูลภาษา
2. เตรียมการดำเนินการ โดยการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เลือกที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง สร้างคลังข้อมูล เขียน โครงสร้างมโนทัศน์ของสาขาที่ศึกษา และจัดทำ โครงร่างการศึกษาดังกล่าว

3. จัดทำประมวลศัพท์ โดยเตรียมรายการคำศัพท์และให้ข้อมูลเกี่ยวกับคำนั้นๆ ดึงศัพท์จากคลังข้อมูลภาษา จัดทำบันทึกข้อมูลคำศัพท์เบื้องต้น พร้อมทั้งเขียนบันทึกข้อมูลศัพท์
4. นำเสนองาน โดยการเตรียมเอกสารเกี่ยวกับประมวลศัพท์ที่ได้ให้เหมาะสมกับผู้ใช้ประมวลศัพท์นั้น
5. ตรวจสอบงาน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของงาน
6. แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่พบ เช่น ปัญหาในการกำหนดขอบเขต ปัญหาในการกำหนดมโนทัศน์ เป็นต้น โดยผู้จัดทำประมวลศัพท์ต้องปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาเฉพาะด้านรวมถึงกลุ่มผู้ใช้ประมวลศัพท์ ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

2.7 ศัพทวิทยาเกี่ยวกับวิทยาการด้านอื่นๆ

Sager (1990: 3-5) กล่าวว่า ศัพทวิทยาเป็นศาสตร์ที่จัดว่ามีความเกี่ยวข้องกับวิทยาการด้านอื่นๆ ดังนั้น จึงจัดว่าศัพทวิทยาเป็นสหวิทยาการ (Interdisciplinary) มากกว่าที่จะเป็นสาขาวิชาเฉพาะ โดยตัวเอง ทั้งนี้ ศัพทวิทยาเกิดจากการยึดแนวคิดและระเบียบวิธีจากสาขาวิชาอื่น กล่าวคือ มีการยึดทฤษฎีเกี่ยวกับโครงสร้างความรู้ การสร้างมโนทัศน์ และการให้คำจำกัดความมาจากวิชาปรัชญาและญาณวิทยา นอกจากนี้ยังยึดทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้ ความเข้าใจ และการสื่อสารมาจากวิชาจิตวิทยา อีกทั้งยังยึดทฤษฎีเกี่ยวกับคำและโครงสร้างของคำรวมทั้งการสร้างคำ จากวิชาภาษาศาสตร์ นอกจากนี้ ศัพทวิทยายังมีระเบียบวิธีที่คล้ายคลึงกับการทำพจนานุกรม (Lexicography) ในแง่ของวิธีการวางโครงสร้างและการอธิบายคำ

ในปัจจุบัน การรวบรวมคลังข้อมูลภาษาและการจัดทำประมวลศัพท์ถือเป็นกระบวนการกึ่งอัตโนมัติ โดยเกี่ยวข้องกับวิทยาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาศาสตร์สารสนเทศ และภาษาศาสตร์คอมพิวเตอร์ โดยวิธีการดำเนินการจัดทำประมวลศัพท์ยังได้รับอิทธิพลจากสาขาวิชาเฉพาะรวมถึงแนวปฏิบัติในสาขาเฉพาะที่เกี่ยวข้องอีกด้วย นอกจากนี้ ยังมี การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มดำเนินงานกับ ประมวลศัพท์อีกด้วย กล่าวคือ การจัดทำประมวลศัพท์และการจัดการจะมีการดำเนินการโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา

ในทำนองเดียวกัน ในการศึกษาทางด้านศัพท์เฉพาะทางด้านภาษาศาสตร์ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายศุลกากรและเป็นสาขาเฉพาะทางนั้น กลุ่มผู้ใช้งานซึ่งอาจเป็นชาวต่างชาติหรือเจ้าหน้าที่ศุลกากรรวมถึงผู้ที่สนใจต้องการใช้ประโยชน์จากศัพท์เฉพาะทางด้านภาษาศาสตร์

สำหรับงานด้านเอกสารนั้นสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการแปลประเภทพจนานุกรมได้ แต่พจนานุกรมไม่สามารถอธิบายความหมายของศัพท์เฉพาะทางในบริบทของราคาศุลกากรได้อย่างเพียงพอ อีกทั้งในปัจจุบันนี้มีมีโน้ตศัพท์ทางด้านราคาศุลกากรอยู่มากมายแต่ยังไม่มีการจัดทำประมวลศัพท์เพื่อรองรับโน้ตศัพท์ดังกล่าวได้อย่าง เป็นทางการ ดังนั้น การจัดทำประมวลศัพท์ทางด้านราคาศุลกากรจึงมีความจำเป็นสำหรับกลุ่มผู้ใช้งานในกลุ่มนี้ เพื่อเป็นทรัพยากรอ้างอิงในการแปลและงานเอกสารต่างๆ อันจะนำมาซึ่งการดำเนินงานด้านราคาศุลกากรอย่างมีประสิทธิภาพ

2.8 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับราคาศุลกากร

ความรู้เกี่ยวกับราคาศุลกากรประกอบด้วยรายละเอียดมากมาย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการดำเนินการจัดทำประมวลศัพท์เรื่องราคาศุลกากรฉบับนี้ ดังรายละเอียดที่จะนำเสนอต่อไปนี้ (กรมศุลกากร, 2554: เว็บไซต์)

ระบบราคาศุลกากร (GATT)

การประเมินราคาศุลกากรตามความตกลงแกตต์ หมายถึง การกำหนดมูลค่าของนำเข้าเพื่อใช้ประโยชน์ในการคิดค่าภาษีอากร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการของความตกลงแกตต์ (the GATT Valuation Agreement) ซึ่งเป็นชื่อเรียกอย่างง่ายของ “ความตกลงว่าด้วยการนำมาตรา 7 ของความตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า 1994 มาถือปฏิบัติ” (Agreement on Implementation of Article VII of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994)

“ราคาศุลกากร” เป็นหัวใจสำคัญในการจัดเก็บภาษีอากร เนื่องจากใช้เป็นฐานในการคำนวณภาษีตามอัตราที่กำหนดในพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร คำว่า “ราคาศุลกากร” จึงหมายถึง ราคาของของ ในกรณีของนำเข้า หมายถึง ราคาของสินค้านำเข้าเพื่อใช้เป็นฐานในการประเมินภาษีอากร ปัจจุบันประเทศไทยใช้ระบบการประเมินราคาศุลกากรที่เรียกว่า “ระบบราคาแกตต์ (GATT Valuation)” ซึ่งประเทศไทยรับมาปฏิบัติในการกำหนดราคาสินค้าขาเข้าสำหรับการคำนวณค่าภาษีอากร ถือเป็นพันธกรณีที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติในฐานะสมาชิกขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization หรือ WTO) โดยที่ประเทศไทยนำระบบนี้มาใช้กับการเก็บภาษีศุลกากรเมื่อปี พ.ศ. 2543 อันเป็นการนำมาใช้แทนการประเมินราคาศุลกากรที่ใช้หลักเกณฑ์จาก “ราคาอันแท้จริงในท้องตลาด” ซึ่งใช้ราคาสูงสุดของของประเภทและชนิดเดียวกัน ตามช่วงระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ตามแนวเดียวกับระบบราคา BDV (Brussels Definition of Value) และมีการปฏิบัติมานานถึงกว่า 70 ปี

แนวทางการประเมินราคาตามระบบราคาแถมคั้นนั้น เป็นผลมาจากการเจรจาทางการค้าหลายฝ่ายรอบกรุงโตเกียว ในช่วงปี ค.ศ.1973-1979 สรุปได้ว่า ควรมีการคิดระบบที่จะช่วยส่งเสริมและเอื้ออำนวยต่อการค้าระหว่างประเทศให้มีมากยิ่งขึ้น ด้วยการกำหนดวิธีการประเมินราคาศุลกากรที่เป็นระบบ มีขั้นตอนที่เรียบง่าย ชัดเจน ทำให้ผู้นำเข้าสามารถคาดการณ์ต้นทุนค่าภาษีอากรที่ตนต้องชำระได้อย่างแน่นอน โดยมีความตั้งใจที่จะให้เป็นระบบประเมินราคาศุลกากรที่มีความยุติธรรม มีรูปแบบเดียวกันและมีความเป็นกลาง มีความสอดคล้องกับความเป็นจริงในทางการค้า อีกทั้งยังเป็นการป้องกันไม่ให้นำระบบการประเมินราคาศุลกากรไปใช้บนพื้นฐานของการเลือกปฏิบัติ หรือการกำหนดเอาเองตามอำเภอใจ

โดยการประเมินราคาตามความตกลงแถมคั้นใช้หลักการพื้นฐานของ “ราคาซื้อขาย” (Transaction Value) นั่นคือ ราคาที่ชำระจริงหรือราคาที่จะต้องชำระ อธิบายได้ดังนี้ ปกติการกำหนดราคาศุลกากรจะอยู่บนพื้นฐานของราคาซื้อขายของที่นำเข้าซึ่งเป็นราคาที่ผู้ซื้อจ่ายหรือพึงจ่ายจริงให้กับผู้ขายในต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ราคาซื้อขายของที่นำเข้านั้น จะอยู่ภายใต้เงื่อนไขบางประการ เช่น การซื้อขายผู้ซื้อกับผู้ขายต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน หรือการซื้อมานั้นต้องไม่มีเงื่อนไขอย่างอื่นอีก

การประเมินราคาศุลกากรตามความตกลงแถมคั้น เป็นระบบการประเมินราคาที่มีได้มีการประเมินราคาเพียงวิธีเดียว แต่ได้กำหนดให้มีวิธีการประเมินราคาที่แตกต่างกันถึง 6 วิธี โดยจะต้องใช้วิธีการประเมินราคาเรียงตามลำดับอย่างเคร่งครัดตั้งแต่วิธีที่ 1 ถึง วิธีที่ 6 ดังต่อไปนี้

1. การใช้ราคาซื้อขายของนำเข้า
2. การใช้ราคาซื้อของนำเข้าที่เหมือนกัน
3. การใช้ราคาซื้อของนำเข้าที่คล้ายกัน
4. การใช้วิธีหักทอน
5. การใช้วิธีคำนวณ
6. การใช้วิธีย้อนกลับ

แนวทางในการพิจารณากำหนดราคาศุลกากรจะต้องเริ่มต้นจากวิธีที่ 1 คือ การใช้ราคาซื้อขายของนำเข้า หากไม่สามารถกำหนดราคาศุลกากรตามวิธีที่ 1 ได้แล้ว จึงจะพิจารณากำหนดราคาศุลกากรตามวิธีที่สองถึงห้าลำดับถัดมาตามลำดับ และหากทำที่สุดแล้วไม่สามารถพิจารณากำหนดราคาศุลกากรได้แล้ว การใช้วิธีย้อนกลับโดยใช้ความยืดหยุ่นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์เพื่อให้สามารถกำหนดราคาได้ อย่างไรก็ตาม ผู้นำของเข้าอาจร้องขอต่อเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ใช้ราคาคำนวณตาม 5. ก่อนราคาหักทอนตาม 4. และเมื่อเจ้าหน้าที่ศุลกากรเห็นชอบตามที่ผู้นำของเข้าร้องขอก็ให้ใช้การพิจารณากำหนดราคาศุลกากรดังกล่าวได้

อาจกล่าวได้ว่า ในทางปฏิบัติ การกำหนดราคาศุลกากรหรือการประเมินราคาศุลกากรนั้นสามารถกระทำได้หลายวิธีด้วยการอาศัยข้อมูลราคาจากแหล่งต่างๆ เช่น ราคาที่ขายเพื่อส่งออกไปยังประเทศนำเข้า ราคาที่ขายในตลาดภายในของประเทศผู้ผลิต ราคาที่ขายไปยังประเทศอื่นที่ไม่ใช่ประเทศนำเข้า ราคาขาย ในตลาดภายในของประเทศที่สาม ราคาส่งออกของประเทศนำเข้า ราคาขาย ในตลาดภายในของประเทศนำเข้า การเลือกใช้ราคาสูงสุดจากการเปรียบเทียบราคาของนำเข้าในช่วงระยะเวลาที่กำหนด ราคาขั้นต่ำ ราคาเฉลี่ย เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในการรับมาปฏิบัติซึ่งการประเมินราคาศุลกากรแต่ละวิธีดังกล่าวข้างต้น ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับสถานการณ์สภาพแวดล้อมของการนำเข้าของแต่ละประเทศแตกต่างกันไป หากเมื่อพัฒนาการทางการค้าเปลี่ยนแปลงไปเข้าสู่กระบวนการที่เป็นระบบ สลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศเปลี่ยนแปลงไป อาจทำให้ต้องมีการปรับปรุงแนวทางการประเมินราคาศุลกากรใหม่ในอนาคตให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

บทที่ 3

คลังข้อมูลภาษาและการดึงศัพท์จากคลังข้อมูล

3.1 ความหมายของคลังข้อมูลภาษา

คลังข้อมูล (Corpus) หมายถึง ข้อมูลภาษาพูดหรือภาษาเขียนที่คัดเลือกจากภาษาที่ใช้ในสถานการณ์จริง จัดระบบตามเกณฑ์และเงื่อนไขทางภาษาศาสตร์ และเก็บบันทึกไว้ในรูปของเอกสารอิเล็กทรอนิกส์เพื่อเป็นตัวอย่างของภาษา (Sinclair อ้างถึงใน Pearson, 1998: 42) หรือเป็นตัวแทนของภาษานั้นๆ (Francis อ้างถึงใน Pearson, 1998: 43) ในทำนองเดียวกัน Sinclair (อ้างถึงใน Pearson, 1998: 44) กล่าวว่า ข้อมูลภาษาสำหรับคลังข้อมูลต้องมีจำนวนมากเพียงพอที่จะครอบคลุมความหลากหลายของภาษานั้นๆ เพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้สำหรับการศึกษาคำใช้ไวยากรณ์ คำศัพท์ และการหลากคำ

นอกจากนี้ วิโรจน์ อรุณมานะกุล (2545: 1) กล่าวว่า คลังข้อมูลภาษา หมายถึง ข้อมูลภาษาเขียนหรือภาษาพูดที่เป็นภาษาที่ใช้จริง ซึ่งถูกรวบรวมขึ้นมาในปริมาณที่มากเพียงพอตามข้อกำหนดหรือเงื่อนไขที่กำหนดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อนำคลังข้อมูลนั้นมาใช้ประโยชน์ในการศึกษาเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษา

ประโยชน์ของคลังข้อมูลภาษามีอยู่หลายประการ ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนภาษา การวิจัยภาษา การแปลและการเรียนการสอนด้านการแปล ทรัพยากรการแปล การทำพจนานุกรม การทำประมวลศัพท์ การประมวลผลภาษา เป็นต้น

สำหรับ Cabré (1998: 134) กล่าวว่า คลังข้อมูลภาษาที่ดีสำหรับการทำประมวลศัพท์ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. คลังข้อมูลภาษาที่ดีต้องมีเนื้อหาตรงตามหัวข้อประมวลศัพท์ ทั้งนี้เพื่อเป็นตัวแทนของข้อมูลในสาขาที่จัดทำประมวลศัพท์ ซึ่งหากผู้เขียนเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านจะได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
2. คลังข้อมูลภาษาที่ดีต้องมีความสมบูรณ์ครอบคลุมเนื้อหาทุกด้านของหัวข้อประมวลศัพท์
3. คลังข้อมูลภาษาที่ดีต้องเป็นการรวบรวมภาษาเฉพาะด้านที่มีความทันสมัย เพื่อคำศัพท์ที่ได้จะเป็นคำที่ใช้ในแวดวงวิชาการในยุคปัจจุบันอย่างแท้จริง
4. คลังข้อมูลภาษาต้องเป็นภาษาเดียวกับประมวลศัพท์

3.2 คลังข้อมูลภาษากับการจัดทำประมวลศัพท์

คลังข้อมูลภาษาจัดเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญต่อการศึกษาวิจัยด้านภาษาเนื่องจากเป็นแหล่งข้อมูลการใช้ภาษาที่เกิดขึ้นจริง ในยุคปัจจุบันซึ่งมีการใช้คอมพิวเตอร์อย่างแพร่หลาย การสร้างและใช้ประโยชน์จากคลังข้อมูลเป็นไปได้โดยสะดวกมากขึ้น อีกทั้งเรายังสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นหาคำหรือคลังข้อมูลที่มีขนาดใหญ่ได้อย่างแม่นยำและรวดเร็ว

ในการทำประมวลศัพท์ คลังข้อมูลเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการทั้งหมดเนื่องจากต้องมีการรวบรวมคลังข้อมูลในสาขาเพื่อเป็นตัวแทนของสาขาวิชานั้น จากนั้นจึงดึงศัพท์เฉพาะในสาขานั้นออกมาโดยใช้โปรแกรมที่ใช้กับคลังข้อมูลภาษากันอย่างแพร่หลาย ที่เรียกว่าโปรแกรมคอนคอร์แดนซ์ (Concordance) ซึ่งทำหน้าที่ค้นหาคำที่ต้องการและจัดเรียงคำนั้นพร้อมบริบทที่ปรากฏ แล้ววิเคราะห์ความหมายเพื่อหาว่ามโนทัศน์ต่างๆ มีความสัมพันธ์กันอย่างไร โดยมโนทัศน์สัมพันธ์ที่สร้างขึ้นได้เป็นภาพแทนองค์ความรู้ในสาขาวิชานั้นๆ การวิเคราะห์ต่างๆ นี้เป็นการวิเคราะห์โดยอิงคลังข้อมูลภาษาที่สร้างขึ้น

จะเห็นได้ว่า คลังข้อมูลภาษามีบทบาทสำคัญยิ่ง ในการทำประมวลศัพท์ คลังข้อมูลภาษาเป็นแหล่งข้อมูลของคำศัพท์ซึ่งเป็นตัวแทนของมโนทัศน์ในเรื่องหนึ่งๆ ผู้จัดทำประมวลศัพท์ต้องเลือกข้อมูลที่เป็นตัวแทนของเรื่องนั้นและครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดไว้เพื่อให้ได้ประมวลศัพท์ที่มีคุณภาพและนำไปใช้ได้จริง

3.3 การสร้างคลังข้อมูลภาษา

ในการจัดทำประมวลศัพท์นั้น ผู้จัดทำต้องสร้างคลังข้อมูลภาษาโดยยึดตามเกณฑ์การสร้างคลังข้อมูลภาษาในประเด็นที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้

3.3.1 ประเภทข้อมูล

Cabré (1998: 116-127) ได้แบ่งประเภทของเอกสารสำหรับการสร้างคลังข้อมูลภาษาสำหรับประมวลศัพท์ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. เอกสารอ้างอิง (Reference works) หมายถึง เอกสารที่ผู้จัดทำประมวลศัพท์ใช้ในการเรียนรู้ข้อมูลทางด้านทฤษฎีและระเบียบวิธี รวมถึงเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ใช้ทำประมวลศัพท์ อีกทั้งยังครอบคลุมถึงถึงเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับชุดคำศัพท์ที่รวบรวมมาด้วย นอกจากนี้ เอกสารอ้างอิงยังรวมไปถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับศัพทวิทยาและภาษาของ

ประมวลศัพท์ ข้อมูลอ้างอิงนี้สามารถนำไปใช้ในการสร้างมโนทัศน์สัมพันธ์ของศัพท์ในประมวลศัพท์ได้

2. เอกสารเฉพาะทาง (Specific documents) หมายถึง เอกสารที่รวบรวมได้จากงานเขียนของผู้เชี่ยวชาญในด้านของหัวข้อคำศัพท์ที่อยู่ในประมวลศัพท์และเอกสารทางวิชาการที่ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้เขียนขึ้นมา เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้จะต้องใช้คำศัพท์เฉพาะทางในการสื่อสารข้อมูลใหม่ๆ หรือแก้ไขคำศัพท์ที่มีอยู่แล้วเพื่อให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ซึ่งเอกสารเฉพาะทางจะต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- เอกสารเฉพาะทางต้องเป็นแหล่งรวบรวมคำศัพท์เฉพาะ โดยจะต้องประกอบไปด้วยคำศัพท์จำนวนมากพอสมควร

- เอกสารเฉพาะทางต้องมีความทันสมัยอยู่เสมอ

- เอกสารเฉพาะทางต้องมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำมาใช้งานได้ตลอดเวลา

3. เอกสารสนับสนุน (Support documents) หมายถึง บันทึกการทำประมวลศัพท์ ได้แก่ บันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้น (Extraction records) และบันทึกข้อมูลศัพท์ (Terminological records) ซึ่งจะช่วยในการค้นหาศัพท์ได้อย่างเป็นระบบ

3.3.2 สถานการณ์การสื่อสารของตัวบท

สถานการณ์การสื่อสารของตัวบท (Communicative setting) ช่วยในการจำแนกภาษาเฉพาะสาขาวิชาออกจากระบบภาษาทั่วไปได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ สถานการณ์การสื่อสารของตัวบทที่นำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับการสร้างคลังข้อมูลภาษานั้นแบ่งได้เป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้ (Pearson, 1998: 35-40)

1. การสื่อสารระหว่างผู้เชี่ยวชาญด้วยกัน (Expert-expert communication) ในสถานการณ์การสื่อสารนี้ เนื่องจากผู้มีส่วนร่วมในการสื่อสารมีความรู้และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับสาขาวิชานั้นอย่างลึกซึ้ง ประกอบกับมีความคุ้นเคยกับแวดวงสาขาวิชาเฉพาะด้าน ศัพท์ที่ใช้จึงมีความเฉพาะทางในสาขาวิชาอย่างมาก โดยทั่วไปมักไม่มีการใช้คำในภาษาทั่วไปเพื่ออธิบายความหมายของศัพท์เฉพาะมากนักเนื่องจากผู้ใช้งานมีความรู้และความเชี่ยวชาญระดับสูงใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ ศัพท์ที่ใช้ในสถานการณ์การสื่อสารระหว่างผู้เชี่ยวชาญยังมีความหมายที่ชัดเจนและเฉพาะเจาะจงอยู่แล้ว จึงไม่มีคำหลายความหมาย (Polyseme) ดังเช่นในภาษาทั่วไป ตัวอย่างของตัวบทที่แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์การสื่อสารระหว่างผู้เชี่ยวชาญ เช่น รายงานการค้นคว้าวิจัย วารสารเฉพาะสาขาอาชีพ เป็นต้น ดังนั้น ในสถานการณ์นี้จึงมีโอกาสพบศัพท์เฉพาะได้มากที่สุด

2. การสื่อสารระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้ที่อยู่ในแวดวงเดียวกัน (Expert to initiates)
 แม้ว่าผู้ร่วมในสถานการณ์การสื่อสารอยู่ในแวดวงเดียวกัน แต่เนื่องจากมีระดับความรู้และความเชี่ยวชาญที่ไม่เท่าเทียมกัน อีกทั้งยังมีภูมิหลังทางการศึกษาและการฝึกอบรมในระดับที่แตกต่างกัน ในบางครั้งการใช้ศัพท์เฉพาะ จึงต้องมีคำอธิบายด้วยภาษาทั่วไปหรือให้คำจำกัดความเป็นศัพท์เฉพาะที่เข้าใจได้ง่ายกว่าควบคู่ไปด้วย ตัวอย่างของสถานการณ์การสื่อสารนี้ เช่น เอกสารประกอบการศึกษาซึ่งเขียนโดยผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชา และผู้อ่านเป้าหมายเป็นผู้ต้องการหาความรู้เพิ่มเติมในสาขานั้น เป็นต้น

3. การสื่อสารระหว่างผู้เทียบเคียงได้กับผู้เชี่ยวชาญกับผู้ที่ไม่ได้อยู่ในแวดวงเดียวกัน (Relative expert to the uninitiated) ในสถานการณ์การสื่อสารนี้ ทั้งสองฝ่ายต่างเป็นผู้ที่มีการศึกษาและมีความรู้เกี่ยวกับภาษาที่ใช้สื่อความหมายได้ดี กล่าวคือ มีความสามารถในการใช้ภาษาในระดับเป็นที่น่าพอใจ หรือสูง อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการไม่มีภูมิความรู้เบื้องหลังเกี่ยวกับเนื้อหาเฉพาะสาขาวิชา จึงมักไม่ใช้ศัพท์เฉพาะในการสื่อสาร หากแต่ใช้ภาษาทั่วไปในการสื่อถึงมโนทัศน์เฉพาะสาขา ดังนั้น ความเข้าใจในศัพท์เฉพาะสาขาและมโนทัศน์ที่สำคัญในสาขาวิชาจึงไม่เท่ากัน ทั้งนี้ ทั้งสองฝ่ายไม่จำเป็นต้องมีความเข้าใจในระดับที่เท่าเทียมกันด้วย หากกรอบความคิดโดยรวมที่เข้าใจตรงกันยังไม่ผิดเพี้ยนไป

4. การสื่อสารระหว่างผู้รู้กับผู้ที่ไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น (Teacher-pupil communication)
 ในที่นี้ นักเรียนคือผู้ที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับสาขาวิชาเฉพาะมาก่อน แต่มีความจำเป็นต้องศึกษาเนื่องจากมีวัตถุประสงค์หรือความจำเป็นทางการศึกษา จะเห็นได้ว่า ระดับความเชี่ยวชาญและความลึกซึ้งในองค์ความรู้ของทั้งสองฝ่ายนั้นแตกต่างกันมาก และทั้งสองฝ่ายจำเป็นต้องสื่อสารถึงเนื้อหาเฉพาะสาขาให้เข้าใจตรงกัน อาจารย์หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญมากกว่าจึงจำเป็นต้องใช้ศัพท์เฉพาะสาขาคู่ไปกับให้คำจำกัดความและคำอธิบายในภาษาทั่วไป ตัวอย่างของการสื่อสารกลุ่มนี้ได้แก่ เอกสารแนะนำการใช้งาน เอกสารที่ให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสาขาวิชานั้นๆ เป็นต้น

การแบ่งสถานการณ์การสื่อสารออกเป็น 4 ประเภทข้างต้นทำให้เราทราบว่า ในสถานการณ์การสื่อสารแบบใดจะพบศัพท์เฉพาะได้มากและมีความน่าเชื่อถือเพียงพอสำหรับรวบรวมเป็นคลังข้อมูลภาษาเพื่อสร้างประมวลศัพท์เฉพาะสาขาต่อไป ในที่นี้ ในสถานการณ์การสื่อสารแบบที่ 1 2 และ 4 จะมีโอกาสพบศัพท์เฉพาะสาขาได้มาก อันเป็นผลมาจากด้วยองค์ประกอบต่างๆ ในการสื่อสาร อีกทั้ง ในสถานการณ์การสื่อสารดังกล่าวนี้ ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเข้าใจคำศัพท์เฉพาะทางตรงกันเป็นผู้ส่งสารเอง ทำให้คำศัพท์เฉพาะทางที่ใช้มีมาตรฐานและมีความน่าเชื่อถือมากกว่าสถานการณ์การสื่อสารกลุ่มที่ 3

3.3.3 ปัจจัยด้านคลังข้อมูลภาษา

Pearson (1998: 56-57) ได้อ้างถึง Roe (1977) Yang (1986) Fang (1991) Flowerdew (1993) James (1994) และ Gledhill (1996) ซึ่งกล่าวถึงเกณฑ์ที่ต้องพิจารณาในการสร้างคลังข้อมูลภาษา ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 12 ประการ ได้แก่

1. ขนาดของคลังข้อมูลภาษา (Size) คลังข้อมูลภาษาควรมีขนาดใหญ่ที่สุดเท่าที่จะรวบรวมได้ โดยทั่วไปควรมีประมาณหนึ่งล้านคำ แต่อย่างน้อยกว่านี้ได้หากเป็นเรื่องเฉพาะด้านโดยสรุปแล้ว ผู้จัดทำ ควรจัดหาข้อมูลให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อให้ได้คลังข้อมูลภาษาที่มีขนาดใหญ่ขึ้น

2. ตัวบทที่เป็นงานเขียน (Written Text) ข้อมูลที่จะจัดเก็บในคลังข้อมูลภาษาจะต้องเป็นงานเขียนและควรเป็นตัวบทเต็ม เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับคำนิยามที่สมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น ถ้าเป็นหนังสือเกี่ยวกับสาขาวิชานั้นที่มีผู้แต่งเพียงคนเดียวก็ควรรวบรวมมาทั้งหมด

3. ตัวบทที่ได้รับการตีพิมพ์ (Published Text) หมายถึง ตัวบทที่ได้รับการตีพิมพ์เพื่อเผยแพร่และมีการจดทะเบียนลิขสิทธิ์กับหน่วยงานที่รับผิดชอบ ตัวอย่างเช่น หนังสือ รายงาน มาตรฐานอ้างอิง บทวิเคราะห์ คู่มือต่างๆ เป็นต้น เหตุผลที่ต้องเลือกตัวบทประเภทนี้เนื่องจากการได้รับการตีพิมพ์และสถานะของผู้แต่งเป็นสิ่งที่รับประกันความน่าเชื่อถือของข้อมูล

4. ที่มาของตัวบท (Text Origin) อาจเป็นตัวบทของผู้แต่งเพียงคนเดียว หรือจากสถาบันต่างๆ ซึ่งสามารถพิจารณาความน่าเชื่อถือของตัวบทได้จากรายนามของผู้แต่งหรือความน่าเชื่อถือของสถาบันที่เผยแพร่ตัวบทดังกล่าว

5. องค์ประกอบของตัวบท (Constitution) หมายถึง ข้อมูลที่ได้มาอาจเป็นตัวบทเดี่ยว (Single Text) หรือตัวบทผสม (Composite Text) ก็ได้ ในกรณีของตัวบทเดี่ยว ผู้จัดทำประมวลศัพท์ควรนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดทำเป็นคลังข้อมูลภาษา ส่วนในกรณีที่ตัวบทแบ่งเป็นหลายส่วนซึ่งเขียนโดยผู้เขียนต่างคนกัน แต่ละส่วนจัดเป็นตัวบทเดี่ยว และหนังสือทั้งหมดจัดเป็นตัวบทผสม

6. ผู้แต่ง (Author) ผู้แต่งหรือสถาบันที่จัดทำข้อมูลนั้นจะต้องเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้นๆ ว่ามีความรู้ความเชี่ยวชาญมากเพียงพอที่จะผลิตงานเขียนเฉพาะทางในสาขานั้น

7. ข้อเท็จจริง (Factuality) ตัวบทต้องนำเสนอสิ่งที่มีอยู่จริงและเป็นความจริง ซึ่งการตรวจสอบว่าเรื่องใดเป็นเรื่องจริงนั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก แต่อย่างน้อยผู้จัดทำประมวลศัพท์สามารถแยกแยะได้จากชื่อผู้แต่ง สถาบันที่สังกัด กลุ่มผู้อ่านเป้าหมาย สถานการณ์การสื่อสาร เป็นต้น

8. ความรู้เฉพาะทาง (Technicality) ตัวบ่งชี้เป็นตัวบ่งชี้เฉพาะทางซึ่งเป็นการสื่อสารระหว่างผู้เชี่ยวชาญด้วยกัน หรืออาจเป็นตัวบ่งชี้เฉพาะทางซึ่งผู้เชี่ยวชาญใช้ในการสื่อสารกับกลุ่มผู้อ่านกลุ่มใด กลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ

9. กลุ่มผู้อ่านเป้าหมาย (Audience) กลุ่มผู้อ่านอาจมีความรู้ความเชี่ยวชาญเท่ากันมากกว่ากัน หรือน้อยกว่ากันก็ได้ โดยวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อมูลงานวิจัยก็เพื่อต้องการหาความรู้เพิ่มเติมในสาขาวิชาเฉพาะทางนั้นๆ

10. วัตถุประสงค์ (Intended Outcome) ตัวบ่งชี้มีวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้งานที่แตกต่างกันออกไป เช่น เพื่อให้ข้อมูล เพื่อใช้ในการเรียนการสอนวิชาเฉพาะด้านนั้นๆ เพื่อใช้เป็นมาตรฐาน เพื่อใช้กำหนดและให้คำนิยามศัพท์ในสาขาวิชาเฉพาะด้าน เป็นต้น

11. สถานการณ์ (Setting) ตัวบ่งชี้ประกอบด้วยสถานการณ์ครบทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ การสื่อสารระหว่างผู้เชี่ยวชาญด้วยกัน การสื่อสารระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้ที่อยู่ในวงการเดียวกัน และการสื่อสารระหว่างผู้ที่มีความรู้กับผู้ที่ไม่มีความรู้ในเรื่องนั้นมาก่อน

12. หัวข้อ (Topic) ในการทำประมวลศัพท์นั้น ผู้จัดทำประมวลศัพท์ต้องจำกัดหัวข้อของคลังข้อมูลภาษาให้เป็นหัวข้อที่เฉพาะทางเพื่อความสะดวกในการรวบรวมข้อมูล

3.4 การจัดทำคลังข้อมูลภาษาเพื่อใช้ในการประมวลศัพท์เรื่องราคาราคาสุลกการ

ในการจัดทำประมวลศัพท์เรื่องราคาราคาสุลกการนั้น ผู้วิจัยได้สร้างคลังข้อมูลภาษาขึ้นมา โดยยึดตามเกณฑ์การสร้างคลังข้อมูลภาษาที่ได้กล่าวถึงในหัวข้อ 3.3 ทั้งนี้ คลังข้อมูลภาษาที่ใช้เพื่อจัดทำประมวลศัพท์เรื่องราคาราคาสุลกการเป็นคลังข้อมูลภาษาเดียว คือ ภาษาอังกฤษ ส่วนข้อมูลภาษาไทยที่ใช้เป็นข้อมูลเพื่อประกอบความเข้าใจในเรื่องราคาราคาสุลกการ คลังข้อมูลภาษาที่จัดทำขึ้นมาเป็นคลังข้อมูลภาษาเฉพาะ (Specialized corpus) ซึ่งการรวบรวมคำศัพท์เฉพาะจากตัวบทหรือเอกสารในประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. เอกสารอ้างอิง เพื่อใช้ในการค้นคว้าข้อมูลสำหรับการเขียนคำนิยามและการกำหนดศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทย

2. ตัวอย่างเอกสารเฉพาะทางที่ใช้ในการจัดทำประมวลศัพท์เรื่องราคาราคาสุลกการ เช่น

- ตำราด้านราคาราคาสุลกการ เช่น กรมศุลกากร. การประเมินราคาตามความตกลงแกตต์.

กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาพระบรมการพิมพ์, 2538. เป็นต้น

- ข้อมูลจากเว็บไซต์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับราคาศุลกากร ซึ่งเขียนขึ้นและเผยแพร่โดยองค์กรที่มีความน่าเชื่อถือจากทั้งในและต่างประเทศ เช่น

World Trade Organization. “Agreement on Implementation of Article VII of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994.” [Online].

Available: http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/20-val.pdf.

Australian Customs and Border Protection Service. “Valuation Volume 8A.” [Online].

Available: <http://www.customs.gov.au/webdata/resources/files/CustomsManual-Volume8a-Valuation.pdf>. เป็นต้น

ทั้งนี้ เอกสารเฉพาะทางต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นรวบรวมมาจากสถานการณ์การสื่อสารประเภทที่ 1 การสื่อสารระหว่างผู้เชี่ยวชาญด้วยกัน (Expert-expert communication) และประเภทที่ 2 การสื่อสารระหว่างผู้เชี่ยวชาญกับผู้ที่อยู่ในแวดวงเดียวกัน (Expert to initiates) ซึ่งเขียนโดยผู้เชี่ยวชาญสำหรับคนในแวดวงสาขาวิชาเดียวกัน ได้อ่าน รวมถึงสถานการณ์การสื่อสารประเภทที่ 4 การสื่อสารระหว่างผู้รู้กับผู้ที่ไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น (Teacher-pupil communication) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเขียนขึ้นมาเพื่อให้บุคคลทั่วไปได้อ่านและมีคำอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น เพื่อให้สัดส่วนข้อมูลภาษาในคลังข้อมูลภาษามีความเหมาะสม หลากหลาย และครบถ้วน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สถานการณ์การสื่อสาร

- Expert-expert communication	จำนวน 2 ตัวอย่าง	225,843 คำ
- Expert to initiates	จำนวน 7 ตัวอย่าง	314,509 คำ
- Teacher-pupil communication	จำนวน 5 ตัวอย่าง	43,450 คำ

ในสถานการณ์การสื่อสารทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวนี้เขียนขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้มีความรู้ทางด้านราคาศุลกากร ทำให้ศัพท์เฉพาะที่ได้มีมาตรฐาน

คลังข้อมูลภาษาที่ได้รวบรวมขึ้นจาก 14 ตัวอย่าง มีจำนวนคำทั้งสิ้น 583,802 คำ ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการจัดทำคลังข้อมูลภาษานั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ทั้งตำราวิชาการและบทความทางวิชาการที่น่าเชื่อถือที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ทำประมวลศัพท์ และมีศัพท์เฉพาะทางเกี่ยวกับราคาศุลกากร ทั้งนี้ ข้อมูลสำหรับการจัดทำคลังข้อมูลภาษาที่รวบรวมได้ทั้งหมดอยู่ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์นั้น

ผู้วิจัยได้จัดเก็บเป็น Text file (.txt) ซึ่งสามารถนำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรม Concordance ได้ทันที ส่วนข้อมูลที่เป็นสิ่งพิมพ์นั้น ผู้วิจัย ได้แปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปอิเล็กทรอนิกส์สกุล .pdf โดยใช้เครื่องสแกนเนอร์ แล้วจึงใช้โปรแกรมรู้จำตัวอักษร OCR (Optical Character Recognition) เพื่อแปลงไฟล์สกุล .pdf ให้เป็น Text file (.txt) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นตัวอักษรและสามารถนำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรม Concordance ได้

3.5 การดึงศัพท์จากคลังข้อมูลภาษา

การดึงศัพท์ (Extraction) คือ การเลือกคำซึ่งพิจารณาแล้วว่าเป็นศัพท์เฉพาะสาขาที่ทำประมวลศัพท์ออกมาจากคลังข้อมูลภาษา ขึ้นตอนนี้ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจะสามารถทำได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น เนื่องจากในคลังข้อมูลภาษาหนึ่งๆ นั้นจะประกอบด้วยทั้งคำศัพท์เฉพาะทางและคำทั่วไป ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจะสามารถแยกแยะได้ว่าคำใดเป็นศัพท์เฉพาะและคำใดเป็นคำทั่วไป ซึ่ง Pearson (1998: 7-8) กล่าวว่า ศัพท์แตกต่างจากคำ โดย ศัพท์ (Term) หมายถึง รูปคำที่ใช้เพื่ออ้างอิงถึงมโนทัศน์ใดมโนทัศน์หนึ่งสาขาวิชาความรู้เฉพาะด้านสาขาใดสาขาหนึ่ง ซึ่งต่างจากคำ (Word) เนื่องจาก คำ หมายถึง รูปคำที่ใช้เพื่ออ้างอิงถึงความหมายที่ใช้กันในภาษาทั่วไป ดังนั้น คำหนึ่งคำจึงมีได้หลายความหมาย โดยขึ้นอยู่กับบริบทของคำ กล่าวโดยสรุปคือ ศัพท์ หมายถึงรูปคำที่ใช้เพื่ออ้างอิงความหมายที่กำหนดขึ้นอย่างชัดเจนในภาษาเฉพาะสาขาวิชา ส่วน คำ จะมีสถานะเป็น ศัพท์ เมื่ออยู่ในขอบเขตของสาขาวิชาเฉพาะ

การคัดเลือกและการดึงศัพท์จะกระทำเมื่อสร้างคลังข้อมูลภาษาแล้ว โดยยึดตามเกณฑ์ในการคัดเลือกศัพท์ตามที่ Cabré (1998: 37) ได้เสนอไว้ ดังต่อไปนี้

- วลีที่มีคำหนึ่งเป็นคำหลักและมีคำอื่นๆ วางเรียงลำดับอย่างเป็นระบบ
- วลีที่เป็นศัพท์เฉพาะจะต้องไม่มีหน่วยไวยากรณ์มาแทรกได้
- วลีที่เป็นศัพท์เฉพาะจะต้องไม่มีคำขยายมาขยายเฉพาะคำใดคำหนึ่งในกลุ่มคำนั้นได้
- ศัพท์มีคำที่มีความหมายเหมือนกันและสามารถใช้แทนกันได้ (Synonym)
- ศัพท์มีคำที่มีความหมายตรงกันข้าม (Antonym) ซึ่งอยู่ในสาขาวิชาเดียวกันได้
- วลีที่เป็นศัพท์จะเกิดขึ้นที่เฉพาะในดับทเฉพาะสาขาวิชานั้นๆ
- ความหมายของวลีหรือคำประสมที่เป็นศัพท์ไม่สามารถเดาเอาจากคำใดคำหนึ่งของวลีนั้นได้

ในขณะเดียวกัน Pearson (1998: 130) ได้กล่าวเกี่ยวกับการอ้างอิงทั่วไปว่า ศัพท์ควรมีคำนำหน้านามแบบไม่ชี้เฉพาะหรือไม่มีคำนำหน้านาม เพราะศัพท์ควรเป็นสิ่งที่ใช้อ้างอิงถึงสิ่งที่มีอยู่ทั่วไป อีกทั้งศัพท์ มักปรากฏร่วมกับตัวบ่งชี้ทางภาษา (Linguistic signal) เช่น called, known as, referred to, the term เป็นต้น

ในการดึงศัพท์เพื่อการทำประมวลศัพท์เรื่องราคาศุลกากรนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอนคอร์แดนซ์ในการประมวลผลข้อมูลแล้วจึงพิจารณาคำที่เป็นศัพท์เฉพาะด้าน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ใช้โปรแกรมคอนคอร์แดนซ์เพื่อแสดงรายการความถี่ของคำ (Word frequency list) คือความถี่ในการเกิดของรายการคำทั้งหมด โดยมีสมมุติฐานว่าคำที่พบบ่อยมีแนวโน้มที่จะเป็นศัพท์เฉพาะทาง แล้วจึงตัดคำไวยากรณ์ (Function word) ได้แก่ คำสรรพนาม คำบุพบท คำสันธาน และคำชี้เฉพาะออก จะทำให้ได้คำเนื้อหา (Content word) ได้แก่ คำนาม คำกริยา และคำคุณศัพท์มาจำนวนหนึ่ง จะทำให้ได้คำเดี่ยวที่อาจเป็นศัพท์เฉพาะทางและคำที่อาจนำมาเป็นศัพท์แม่ในการหาศัพท์อื่นที่ปรากฏร่วมกันต่อไปได้ โดยเรียงลำดับตามความถี่ เนื่องจากคำที่เกิดขึ้นถี่ในตัวบทในสาขาวิชาเฉพาะหนึ่งๆ มีโอกาสเป็นศัพท์เฉพาะในสาขานั้นสูงตามที่ Cabré ได้เสนอไว้

2. ตัดคำที่มีความถี่น้อยกว่า 21 ครั้งหรือร้อยละ 0.01 ออกเนื่องจากส่วนใหญ่เป็นคำทั่วไป

3. ใช้โปรแกรมคอนคอร์แดนซ์เพื่อหาคำปรากฏร่วม (Collocation) ของคำที่เหลือโดยพิจารณาข้อมูลอ้างอิงประกอบด้วยเพื่อไม่ให้พลาดวลีที่เป็นศัพท์เฉพาะ เนื่องจากศัพท์ที่เป็นกลุ่มคำเมื่อปรากฏโดดๆ แล้วอาจเข้าใจได้ว่าเป็นคำทั่วไป การหาคำปรากฏร่วมทำได้โดยการแสดงรายการคำที่ปรากฏด้านซ้ายหรือด้านขวาของคำหลักนั้นในขอบเขตที่กำหนด เช่น 5 คำด้านซ้ายและ 5 คำด้านขวา เพื่อดูว่าคำที่มักเกิดร่วมกับคำหลักที่คั่นนั้นมีอะไรบ้าง นอกจากนี้ ศัพท์เฉพาะทางอาจเป็นคำประสมก็ได้ คำที่มีความถี่สูงสุด 100 คำแรกของคลังข้อมูลจะมีคำที่เป็นศัพท์แม่อยู่ในสัดส่วนที่สูงมาก เราจึงสามารถหาศัพท์ที่เป็นคำประสมได้ โดยการใส่ศัพท์แม่เป็นคำหลักในบริบท (KWIC: keyword-in-context) ซึ่ง KWIC เป็นการใส่โปรแกรมคอนคอร์แดนซ์ในการค้นหาคำประสมหรือกลุ่มคำ โดยการค้นหาคำด้านซ้ายของศัพท์แม่เป็นการค้นหาแบบส่วขยาย-ส่วนหลัก โดยศัพท์แม่เป็นส่วนหลัก เช่น customs valuation, alternative valuation, deductive valuation เป็นต้น และการค้นหาคำด้านขวาของศัพท์แม่เป็นการค้นหาแบบส่วขยาย-ส่วนหลัก โดยศัพท์แม่เป็นส่วนขยาย เช่น valuation method, valuation determination, valuation agreement, valuation code เป็นต้น

4. การอ้างอิงทั่วไป ตามที่ Pearson (1998: 130) ได้อธิบายว่า ศัพท์ควรมีคำนำหน้านามแบบไม่ชี้เฉพาะหรือไม่มีคำนำหน้านาม เพราะศัพท์ควรเป็นสิ่งที่ใช้อ้างอิงถึงสิ่งที่มีอยู่ทั่วไป เช่น

“Assists” are goods, materials and services which a purchaser provides directly or indirectly to the vendor free of charge or at a reduced cost in order to assist in the production of the imported goods. (CV02.txt)

“Goods of the same class or kind” means goods which fall within a group or range of goods produced by a particular industry or industry sector, and includes identical or similar goods. (CV12.txt)

5. พิจารณาคำที่พบเป็นศัพท์เฉพาะทางหรือไม่ โดยยึดตามเกณฑ์ในการคัดเลือกศัพท์ ตามที่ Cabré (1998: 37) ได้เสนอไว้ นอกเหนือจากใช้เกณฑ์ความถี่ในการพิจารณา ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

- หากศัพท์นั้นเป็นกลุ่มคำ จะต้องมีคำหลักหนึ่งคำปรากฏอยู่เสมอ และมีคำอื่นที่แสดงความหมายที่แตกต่างกันไปประกอบอยู่ เช่น Transaction of Identical Goods Method, Transaction of Similar Goods Method เป็นต้น โดยคำอื่นที่ปรากฏคู่กันจะทำให้ความหมายของศัพท์นั้นเปลี่ยนแปลงไป

- ศัพท์เฉพาะจะต้องไม่มีหน่วยไวยากรณ์มาแทรกได้ เช่น Cost of containers ไม่ใช่ Cost of the containers เป็นต้น

- วลีที่เป็นศัพท์เฉพาะจะต้องไม่มีคำขยายมาขยายเฉพาะคำใดคำหนึ่งในกลุ่มคำนั้นได้ เช่น Insurance cost after importation ไม่ใช่ Insurance cost after general importation เป็นต้น

- ศัพท์มีคำที่มีความหมายเหมือนกันและสามารถใช้แทนกันได้ (Synonym) เช่น Customs valuation และ GATT valuation เป็นต้น

6. พิจารณาจากตัวบ่งชี้ทางภาษา (Linguistic signal) นอกเหนือจากเกณฑ์การอ้างอิงทั่วไปตามที่ได้อธิบายในข้อ 4 แล้ว ศัพท์เฉพาะทางมักมีการใช้ร่วมกับตัวบ่งชี้ทางภาษาต่อไปนี้ อย่างน้อย 1 คำ ซึ่งจะช่วยให้สามารถพิจารณาได้ว่าเป็นศัพท์เฉพาะทาง ตัวบ่งชี้ทางภาษาเหล่านี้ได้แก่

- ตัวบ่งชี้ called, also called, usually/sometimes/generally called, is/are called, is/are often called เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

The merchandise invoice contains a number of additions and deductions, such as varietal premium, market adjustment, customer discount, and commitment incentive. The deduction at issue is called a “duty allowance”. (CV13.txt)

- ตั๋วบ่งชี้ known as, also known as, commonly/sometimes/generally known as เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

Payments made for such services, often known as confirming commissions, may, however, be denoted by other names in various countries. (CV02.txt)

- ตั๋วบ่งชี้ the term ตัวอย่างเช่น

The term "buying commissions" means fees paid by an importer to the importer's agent for the service of representing the importer abroad in the purchase of the goods being valued. (CV01.txt)

7. ตรวจสอบว่าคำที่คัดเลือกไว้เป็นศัพท์เฉพาะทางหรือไม่โดยตรวจกับรายการศัพท์ที่เป็นเอกสารอ้างอิง เช่น ตำรา พจนานุกรมเฉพาะสาขา เป็นต้น รวมทั้งสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง

หลังจากได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้ศัพท์สำหรับการจัดทำประมวลศัพท์เรื่องราคาสุลกากรจำนวน 31 คำ ซึ่งจะนำไปแสดงมโนทัศน์สัมพันธ์ดังจะอธิบายรายละเอียดต่อไปในบทที่ 4

บทที่ 4

การสร้างมโนทัศน์สัมพันธ์

เมื่อรวบรวมศัพท์จากคลังข้อมูลได้แล้ว ขั้นตอนต่อไปก็คือ การนำคำศัพท์ซึ่งเป็นตัวแทนของมโนทัศน์ต่างๆ ในสาขาวิชาเฉพาะที่ศึกษามาสร้างมโนทัศน์สัมพันธ์ (Conceptual network) เพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต่างๆ และจัดโครงสร้างของมโนทัศน์เหล่านั้นให้เป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระบบมโนทัศน์สัมพันธ์เป็นแนวทางเพื่อให้เกิดความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของสาขาวิชาที่ต้องการและสามารถมองเห็นขอบเขตที่ชัดเจนในการจัดทำประมวลศัพท์

4.1 ความหมายของมโนทัศน์ (Concept)

Sager (1990: 22) กล่าวว่า ศัพท์ ซึ่งเป็นหัวใจของการจัดทำประมวลศัพท์เป็นสัญลักษณ์แทนมโนทัศน์ การสร้างมโนทัศน์เป็นกระบวนการจัดกลุ่มและเรียงลำดับสิ่งต่างๆ ที่เรารับรู้ให้เป็นหมวดหมู่ จากลักษณะที่เป็นนามธรรมหรือมโนทัศน์ มนุษย์จัดหมวดหมู่สิ่งที่มีลักษณะร่วมกัน ตัวอย่างเช่น เรียกสัตว์บางชนิดซึ่งมีลักษณะร่วมกันว่า “แมว” และจัดกลุ่มสิ่งของประเภทที่คล้ายกันเป็นหมวดหมู่ที่กว้างขึ้น เช่น จัดกลุ่มแมวและสุนัขในหมวดหมู่สัตว์เลี้ยงแยกประเภทสัตว์เลี้ยงและสัตว์ป่า และแบ่งประเภทสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต เป็นต้น ดังนั้น มโนทัศน์จึงหมายถึงสิ่งที่เกิดจากการรับรู้ของมนุษย์ซึ่งใช้ในการจัดแบ่งประเภทของสิ่งต่างๆ ทั้งอย่างเป็นระบบและไม่เป็นระบบ การจัดทำประมวลศัพท์นั้นประกอบด้วย 2 ส่วนสำคัญ คือ คำศัพท์ (Term) ซึ่งใช้เป็นสัญลักษณ์แทนมโนทัศน์ที่เกิดขึ้นใหม่ๆ โดยมโนทัศน์จะต้องปรากฏขึ้นก่อนคำศัพท์เสมอ

Cabré (1998: 95-97) กล่าวว่า มโนทัศน์หมายถึงหน่วยของเนื้อหาซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะเฉพาะ (Characteristic) ชุดหนึ่ง โดยลักษณะเฉพาะสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ คือ 1) ลักษณะที่สำคัญ (Essential characteristic) ซึ่งเป็นลักษณะที่อธิบายสาระสำคัญที่จำเป็นในการบรรยายหรือนิยาม มโนทัศน์ หากไม่มีลักษณะที่สำคัญดังกล่าวนี้อาจทำให้ไม่สามารถเข้าใจมโนทัศน์ในสาขาวิชานั้นๆ ได้ และ 2) ลักษณะที่ไม่สำคัญ (Complementary หรือ non-essential characteristic) ซึ่งเป็นลักษณะที่ช่วยให้มโนทัศน์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ลักษณะดังกล่าวนี้จัดว่าเป็นข้อมูลเสริมที่กล่าวถึงองค์ประกอบเพิ่มเติมที่ไม่จำเป็นในการบรรยายหรือนิยามมโนทัศน์

แต่ช่วยเสริมความเข้าใจในมโนทัศน์นั้นๆ ได้มากยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ ISO/R standard 1087 (อ้างถึงใน Cabré, 1998: 95) กล่าวว่า ลักษณะเฉพาะของมโนทัศน์ก็คือคุณสมบัติ (properties) ต่างๆ ของมโนทัศน์นั้นๆ ทั้งนี้ มโนทัศน์ทั้งหลายมีความแตกต่างกันด้วยลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกัน ดังนั้น การนิยามมโนทัศน์ที่ดีจะต้องมีการอธิบายลักษณะเฉพาะที่สร้างความแตกต่างจากมโนทัศน์อื่นๆ อีกด้วย

โดยทั่วไป มโนทัศน์ คือ สิ่งที่นึกคิดหรือหน่วยความคิดเกี่ยวกับวัตถุชิ้นใดชิ้นหนึ่งหรือประเภทใดประเภทหนึ่ง ซึ่งแบ่งแยกตามคุณลักษณะร่วมกันของวัตถุแต่ละประเภท มโนทัศน์อาจแสดงออกมาในรูปต่างๆ ได้หลากหลาย เช่น รูปคำศัพท์ รูปคำนิยาม รูปรหัส รูปสูตร เป็นต้น สำหรับในทางศัพทวิทยานั้น การพิจารณามโนทัศน์จะพิจารณาเฉพาะมโนทัศน์ที่แสดงในรูปคำศัพท์ ดังนั้น ในทางศัพทวิทยา มโนทัศน์จึงหมายถึงภาพในจิตใจเกี่ยวกับวัตถุในบริบทใดบริบทหนึ่งหรือสาขาวิชาเฉพาะทางสาขาใดสาขาหนึ่ง (ISO: 2000, 2-3)

นอกจากนี้ Antia (2000) กล่าวไว้ว่า มโนทัศน์ หมายถึง สิ่งที่ใช้แสดงถึงความเป็นจริงในรูปของความรู้ที่นึกคิด ดังนั้น มโนทัศน์จึงเป็นสิ่งที่เป็นามธรรมที่อยู่ในความนึกคิดของมนุษย์ ซึ่งจะช่วยให้มนุษย์สามารถแยกประเภทและเข้าใจถึงสิ่งที่สัมผัสได้ ทั้งนี้ มโนทัศน์ไม่สามารถอยู่อย่างโดดเดี่ยวได้ แต่มักมีความสัมพันธ์ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งกับมโนทัศน์อื่นๆ

เมื่อมีมโนทัศน์แล้ว มนุษย์สามารถตั้งชื่อหรือสร้างศัพท์เพื่อใช้เรียกมโนทัศน์นั้นๆ ในการจัดทำประมวลศัพท์นั้น เราต้องศึกษามโนทัศน์โดยอาศัยความรู้เกี่ยวกับสาขาวิชานั้นๆ แล้วจึงสร้างมโนทัศน์สัมพันธ์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของชุดคำศัพท์ต่อไป

4.2 การสร้างมโนทัศน์สัมพันธ์ (Conceptual network)

Cabré (1998: 104-135) กล่าวว่า ศัพท์แต่ละคำในชุดคำศัพท์หนึ่งๆ ไม่ใช่หน่วยที่แยกออกจากกันได้อย่างอิสระ แต่เป็นส่วนประกอบของระบบภาษาเฉพาะทาง และพบในบริบทเกี่ยวกับสาขาเฉพาะทางที่เกิดขึ้นจริง ศัพท์คำหนึ่งๆ จะมีความสัมพันธ์กับศัพท์คำอื่นๆ ในสาขาเฉพาะทางนั้น ซึ่งเรียกว่า มโนทัศน์สัมพันธ์ การสร้างมโนทัศน์สัมพันธ์ต้องครอบคลุมเนื้อหาสาระทั้งหมดของสาขาความรู้ที่จะดำเนินการจัดทำประมวลศัพท์

มโนทัศน์ต่างๆ ไม่อาจอยู่เป็นหน่วยความคิดโดดๆ ได้ แต่จะต้องมีความสัมพันธ์กับมโนทัศน์อื่นๆ เสมอ ทั้งนี้ กลุ่มมโนทัศน์ ได้แก่ กลุ่มของมโนทัศน์ต่างๆ ในสาขาวิชาสาขาใดสาขาหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันแต่ยังไม่จัดระเบียบโครงสร้างความสัมพันธ์นั้นไว้เป็น

มโนทัศน์สัมพันธ์ แต่เมื่อจัดโครงสร้างความสัมพันธ์แล้ว กลุ่มของมโนทัศน์ที่มีความสัมพันธ์กันดังกล่าวนี้จะเรียกว่า ระบบมโนทัศน์ (ISO: 2000, 5)

ในขณะเดียวกัน Sager (1990: 28-39) กล่าวว่า ความรู้ทั่วไปที่มีอยู่ในโลกนี้สามารถแบ่งได้เป็นสาขาวิชาเฉพาะได้มากมาย โดยในแต่ละสาขานั้นประกอบไปด้วยมโนทัศน์ต่างๆ มากมาย มโนทัศน์แต่ละมโนทัศน์นี้อาจจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเอง และอาจมีความสัมพันธ์กับมโนทัศน์ที่อยู่ในสาขาวิชาอื่นด้วย มโนทัศน์สัมพันธ์มีได้มากมายและหลากหลายรูปแบบ ดังนั้น ในการจัดทำประมวลศัพท์ ผู้จัดทำประมวลศัพท์จำเป็นต้องกำหนดรูปแบบความสัมพันธ์ของมโนทัศน์เพื่อแสดงให้เห็นถึงรูปแบบความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ต่างๆ โดยจัดมโนทัศน์แต่ละมโนทัศน์ให้เป็นหมวดหมู่และแสดงรูปแบบความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ให้เป็นระบบตามลักษณะที่มีร่วมกันหรือเกี่ยวพันกัน ทั้งนี้ วิธีการนำเสนอโครงสร้างมโนทัศน์สัมพันธ์อาจอยู่ในรูปของแผนภูมิ รูปภาพ คำอธิบาย เป็นต้น โดยมโนทัศน์สัมพันธ์นี้จะสร้างความเข้าใจให้ผู้อ่านมากขึ้น พร้อมกันนี้ Sager ได้นำเสนอรูปแบบความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ที่มักพบในการจัดทำประมวลศัพท์ ดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์แบบทั่วไป (Generic relationship หรือ generic-specific relationship) เป็นความสัมพันธ์ที่แสดงลำดับชั้น กล่าวคือ เป็นความสัมพันธ์ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ที่มาจากกลุ่มเดียวกัน โดยมีมโนทัศน์ที่มีขอบเขตกว้างกว่า (generic/superordinate) และมโนทัศน์ที่มีความหมายเฉพาะเจาะจงกว่า (specific/subordinate) โดยความสัมพันธ์แบบทั่วไปสามารถอธิบายได้ดังนี้

X เป็น A ประเภทหนึ่ง

หรือ X, Y และ Z ต่างเป็น A ประเภทหนึ่ง

หรือ A มีมโนทัศน์เฉพาะเจาะจงเป็น X, Y และ Z

หรือ X เป็นประเภทย่อยของ A

ตัวอย่างเช่น ให้ A แทน สัตว์

X แทน สุนัข

Y แทน แมว

และ Z แทน นก

จากตัวอย่างข้างต้น สามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ว่า สุนัข แมว และนก ต่างเป็นสัตว์ประเภทหนึ่ง โดยความสัมพันธ์แบบนี้ไม่สามารถกลับกันได้ กล่าวคือ สุนัข แมว และนก ต่างมีคุณลักษณะเป็นสัตว์ แต่สัตว์ไม่สามารถอธิบายด้วยมโนทัศน์สุนัข แมว และนกได้ เนื่องจากมีสัตว์ชนิดอื่นอยู่อีกเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ สุนัข แมว และนก ต่างก็มีคุณลักษณะของสัตว์

อย่างครบถ้วน แต่มีอย่างน้อยคุณลักษณะหนึ่งที่แตกต่างกัน คุณลักษณะที่มโนทัศน์ที่มีขอบเขตแคบกว่า เช่น สุนัขและแมว มีร่วมกันนั้นสามารถอธิบายได้ด้วยมโนทัศน์ที่กว้างกว่า (มโนทัศน์ “สัตว์”) ตัวอย่างคุณลักษณะที่ต่างกันในที่นี้ได้แก่ รูปร่างลักษณะ เป็นต้น ซึ่งเป็นคุณลักษณะเฉพาะของมโนทัศน์ที่มีขอบเขตแคบกว่าเท่านั้น

2. ความสัมพันธ์แบบส่วนประกอบ (Partitive relationship หรือ whole-part relationship) เป็นความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ที่ประกอบไปด้วยส่วนประกอบมากกว่าหนึ่งส่วน ซึ่งความสัมพันธ์แบบส่วนประกอบสามารถอธิบายได้ดังนี้

X เป็นส่วนประกอบของ Y

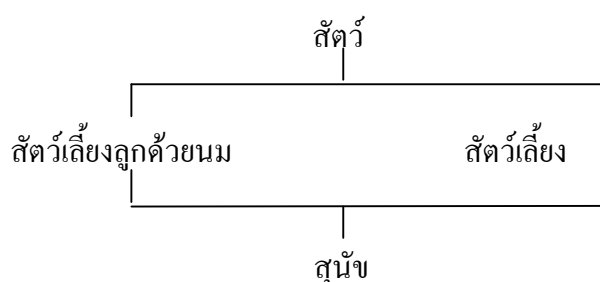
หรือ X, Y และ Z เป็นส่วนประกอบของ A

หรือ A มีส่วนประกอบคือ X

หรือ A มีส่วนประกอบคือ X Y และ Z

ตัวอย่างเช่น นาฬิกาข้อมือ ซึ่งประกอบไปด้วยตัวเรือน เข็มนาฬิกา หน้าปัด และสายนาฬิกา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ตัวเรือน เข็มนาฬิกา หน้าปัด และสายนาฬิกาเป็นส่วนประกอบของนาฬิกาข้อมือ

3. ความสัมพันธ์แบบหลายขั้ว (Polyvalent relationship) ความสัมพันธ์แบบนี้เกิดขึ้นเมื่อมโนทัศน์หนึ่งมีความสัมพันธ์แบบลำดับชั้นมากกว่าหนึ่งลำดับชั้น ตัวอย่างเช่น

ผังแสดงความสัมพันธ์ข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่า “สุนัข” สามารถจัดประเภทได้เป็นทั้ง “สัตว์เล็กถูกด้วยนม” และ “สัตว์เล็ก”

4. ความสัมพันธ์แบบซับซ้อน (Complex relationship) เป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่ไม่มีลำดับชั้นและมีความหลากหลาย อีกทั้งยังจำเป็นต้องมีการกำหนดชื่อเรียกเฉพาะที่แตกต่างไปจากรูปแบบความสัมพันธ์ 3 รูปแบบที่กล่าวถึงข้างต้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ความสัมพันธ์	ตัวอย่าง
cause - effect	explosion - fall-out
material - product	steel - girder
material - property	glass - brittle
material - state	iron - corrosion
process - product	weaving - cloth
process - instrument	incision - scalpel
process - method	storage - freeze-dry
process - patient	dying - textile
phenomenon - measurement	light - Watt
object - counteragent	poison - antidote
object - container	tool - tool box
object - material	bridge - iron
object - quality	petrol - high octane
object - operation	drill bit - drilling
object - characteristic	fuel - smokeless
object - form	book - paperback
activity - place	coalmining - coalmine

นอกจากนี้ มโนทัศน์สัมพันธ์ยังสามารถแบ่งออกได้เป็นสองประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้ (ISO: 2000, 6-12)

1. ความสัมพันธ์เชิงลำดับชั้น (Hierarchical relations)

สำหรับความสัมพันธ์เชิงลำดับชั้นนั้น มโนทัศน์ต่างๆ จะถูกจัดโครงสร้างเป็นชั้นๆ โดยมโนทัศน์ชั้นสูงกว่า (Superordinate concept) จะแยกมโนทัศน์ย่อยออกเป็นมโนทัศน์ชั้นต่ำกว่า (Subordinate concept) ตั้งแต่หนึ่งมโนทัศน์ขึ้นไป ส่วนมโนทัศน์ชั้นต่ำกว่าที่อยู่ในชั้นเดียวกันและแยกย่อยมาจากมโนทัศน์ชั้นสูงกว่าด้วยเกณฑ์เดียวกันจะเรียกว่ามโนทัศน์ชั้นเดียวกัน (Coordinate concept) ทั้งนี้ ความสัมพันธ์เชิงลำดับชั้น แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

1.1 ความสัมพันธ์แบบทั่วไป (Generic relation)

ความสัมพันธ์แบบทั่วไปเป็นความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์แบบทั่วไป (Generic concept) กับมโนทัศน์เจาะจง (Specific concept) โดยมโนทัศน์ทั่วไปเป็นมโนทัศน์ชั้นสูงกว่า ส่วน

มโนทัศน์เจาะจงเป็นมโนทัศน์ชั้นต่ำกว่าซึ่งมีคุณลักษณะต่างๆ ทั้งหมดของมโนทัศน์ทั่วไป แต่ก็มีคุณลักษณะอื่นที่ทำให้มโนทัศน์เจาะจงนั้นมีความแตกต่างจากมโนทัศน์อื่นๆ ด้วย ตัวอย่างเช่น ความสัมพันธ์ระหว่างอุปกรณ์การเขียนกับดินสอ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์แบบทั่วไป โดยอุปกรณ์การเขียนเป็นมโนทัศน์ทั่วไปและดินสอเป็นมโนทัศน์เจาะจง เนื่องจากดินสอมีคุณลักษณะทุกประการที่ถือว่าเป็นอุปกรณ์การเขียน แต่จะมีคุณลักษณะเพิ่มเติมอีกบางประการด้วยที่ทำให้จัดว่าเป็นดินสอ เช่น วัตถุประสงค์การใช้ (ใช้เขียน) ความสามารถลบได้ด้วยยางลบ เป็นต้น

1.2 ความสัมพันธ์แบบองค์ประกอบ (Partitive relation)

ความสัมพันธ์แบบองค์ประกอบเป็นความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์องค์รวม (Comprehensive concept) กับมโนทัศน์องค์ประกอบ (Partitive concept) โดยมโนทัศน์องค์รวมเป็นมโนทัศน์ชั้นบนที่ประกอบขึ้นจากมโนทัศน์องค์ประกอบซึ่งเป็นมโนทัศน์ชั้นล่าง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างโต๊ะกับขาโต๊ะเป็นความสัมพันธ์แบบองค์ประกอบ โดยโต๊ะต้องมีขาโต๊ะประกอบอยู่ด้วย เป็นต้น

2. ความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่เชิงลำดับชั้น (Associative relation)

ความสัมพันธ์ที่ไม่ใช่เชิงลำดับชั้น หมายถึง มโนทัศน์สัมพันธ์ใดๆ ที่ไม่มีลักษณะเป็นความสัมพันธ์เชิงลำดับชั้น ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ ตัวอย่างเช่น ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุกับผลิตภัณฑ์ ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมกับสถานที่ทำกิจกรรม ความสัมพันธ์ระหว่างสารกับคุณสมบัติของสาร ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เครื่องมือกับเครื่องมือ เป็นต้น

ในขณะที่ Wright และ Budin (1997: 337-338) ได้เสนอรูปแบบความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ไว้ 4 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. Generic relation หรือ Logical relation

ความสัมพันธ์รูปแบบนี้เป็นความสัมพันธ์แบบลำดับชั้น โดยที่มโนทัศน์หนึ่งเป็นมโนทัศน์ย่อยของอีกมโนทัศน์หนึ่งซึ่งมีขอบเขตกว้างกว่า โดยมโนทัศน์ที่มีขอบเขตกว้างกว่าเรียกว่า Superordinate concept ส่วนมโนทัศน์ที่มีขอบเขตแคบกว่าและเป็นส่วนหนึ่งของอีกมโนทัศน์หนึ่งเรียกว่า Subordinate concept ทั้งนี้ มโนทัศน์ที่มีขอบเขตแคบกว่าจะมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับมโนทัศน์ที่มีขอบเขตกว้างกว่า แต่จะมีคุณสมบัติเฉพาะตัวบางประการที่ทำให้สามารถแยกมโนทัศน์นั้นจากมโนทัศน์อื่นๆ ที่มี Superordinate concept เดียวกันได้ ตัวอย่างเช่น มโนทัศน์ต้นไม้เป็น Superordinate concept ของมโนทัศน์ต้นมะขามและมโนทัศน์ต้นชมพู ในขณะที่เดียวกัน มโนทัศน์ต้นมะขาม และ มโนทัศน์ต้นชมพูเป็น Subordinate concept ของมโนทัศน์ต้นไม้ เป็นต้น

2. Partitive relation หรือ Part-whole relation

ความสัมพันธ์รูปแบบนี้เป็นความสัมพันธ์ที่มโนทัศน์หนึ่งเป็นส่วนประกอบของอีกมโนทัศน์หนึ่ง ตัวอย่างเช่น มโนทัศน์ต้นไม้ประกอบด้วยมโนทัศน์กิ่ง มโนทัศน์ลำต้น มโนทัศน์ใบ มโนทัศน์ดอก มโนทัศน์ราก เป็นต้น

3. Sequential relation

ความสัมพันธ์รูปแบบนี้เป็นความสัมพันธ์ที่มโนทัศน์หนึ่งเกิดขึ้นตามหลังอีกมโนทัศน์หนึ่งตามลำดับเวลา ตัวอย่างเช่น มโนทัศน์ฤดูหนาวเกิดตามหลังมโนทัศน์ฤดูฝน เป็นต้น

4. Associative relation หรือ Pragmatic relation หรือ Thematic relation

ความสัมพันธ์รูปแบบนี้เป็นความสัมพันธ์ที่มโนทัศน์หนึ่งเกี่ยวข้องกับอีกมโนทัศน์หนึ่งในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งนอกเหนือจากรูปแบบที่กล่าวถึงข้างต้นนี้ ตัวอย่างเช่น มโนทัศน์รถยนต์เกี่ยวข้องกับ มโนทัศน์คนขับ มโนทัศน์ถนน มโนทัศน์น้ำมัน เป็นต้น

การสร้างมโนทัศน์สัมพันธ์ช่วยให้ผู้จัดทำประมวลศัพท์มีความเข้าใจถึงขอบเขตของการจัดทำประมวลศัพท์ อีกทั้งยังมีประโยชน์ในการอธิบายความสัมพันธ์ของศัพท์กับสาขาความรู้ต่างๆ และมีประโยชน์ในการดึงศัพท์และตรวจสอบว่ามีศัพท์ใดอาจขาดหายไป นอกจากนี้มโนทัศน์สัมพันธ์ยังมีประโยชน์สำหรับการเขียนนิยามและบัญญัติศัพท์ใหม่ในกรณีที่มีมโนทัศน์แต่ไม่มีศัพท์ที่ใช้เรียกมโนทัศน์นั้น หรือศัพท์ที่มีใช้กันอยู่ยังไม่เหมาะสมที่จะใช้เรียกมโนทัศน์นั้น

4.3 มโนทัศน์สัมพันธ์กับราคาสุทธการ

หลังจากทำการศึกษามโนทัศน์ของศัพท์ทั้ง 32 คำที่ได้จากการประมวลผลคลังข้อมูลแล้ว ผู้วิจัย ได้จัดกลุ่มตามความสัมพันธ์ของมโนทัศน์ของศัพท์ดังกล่าว โดยมโนทัศน์สัมพันธ์ที่พบในกลุ่มศัพท์เรื่องราคาสุทธการมีดังต่อไปนี้

รหัสเรียก	รูปแบบความสัมพันธ์	คำอธิบาย
GS	Generic - Specific	แสดงว่ามโนทัศน์หนึ่งเป็นประเภทย่อยของอีกมโนทัศน์หนึ่ง เช่น วิธีการกำหนดราคาสุทธการ แยกย่อยออกเป็นวิธีการกำหนดตามราคาซื้อขาย วิธีการกำหนดตามราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน วิธีการกำหนดตามราคาซื้อขายของที่คล้ายกัน วิธีการกำหนดตามราคาหักทอน วิธีการกำหนดตามราคาคำนวณ วิธีการกำหนดตามราคาย้อนกลับ เป็นต้น

รหัสเรียก	รูปแบบความสัมพันธ์	คำอธิบาย
IK	Instrument – Key Factor	แสดงว่ามโนทัศน์หนึ่งเป็นเครื่องมือและการจะพิจารณาว่าเป็นเครื่องมือที่จะนำมาใช้ได้ต้องอาศัยอีกมโนทัศน์หนึ่งซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญมาพิจารณาประกอบ เช่น ราคาต่อหน่วยนั้น จะใช้ราคาซื้อขายที่ได้ขายไปในปริมาณรวมที่มากที่สุด มาเป็นปัจจัยสำคัญมาพิจารณาว่าเป็นราคาต่อหน่วยที่เป็นเครื่องมือในการคำนวณ เพื่อกำหนดราคาตามวิธีการกำหนดราคาตามราคาหักทอน
MI	Method – Instrument	แสดงว่ามโนทัศน์หนึ่งเป็นวิธีการและอีกมโนทัศน์หนึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับวิธีการนั้น เช่น วิธีการกำหนดตามราคาซื้อขาย ใช้ราคาที่ได้ชำระจริงหรือที่จะต้องชำระมาเป็นเครื่องมือในการคำนวณเพื่อกำหนดราคาซื้อขาย
MO	Method – Object	แสดงว่ามโนทัศน์หนึ่งเป็นวิธีการและอีกมโนทัศน์หนึ่งเป็นสิ่งที่ใช้ในการจัดทำวิธีการนั้น เช่น วิธีการกำหนดตามราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน ใช้ของนำเข้าที่เหมือนกันมาเป็นสิ่งของในการคำนวณเพื่อกำหนดราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน
MP	Method - Process	แสดงความสัมพันธ์ว่ามโนทัศน์หนึ่งเป็นวิธีการภายใต้มโนทัศน์อีกมโนทัศน์หนึ่ง เช่น การปรับราคา (Adjustment) เป็นวิธีการภายใต้กระบวนการกำหนดราคาตามราคาซื้อขายของที่คล้ายกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งราคาสุดท้าย
OA	Object – Additive Parts	แสดงว่ามโนทัศน์หนึ่งจะเกิดขึ้นได้โดยการบวกอีกมโนทัศน์หนึ่งเข้าไป เช่น ราคาที่ได้ชำระจริงหรือที่จะต้องชำระ เกิดจากการบวกราคาของเข้ากับ ค่าสิทธิ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต เงินได้อันเนื่องมาจากการขายต่อ ค่าขนส่ง เป็นต้น
OC	Object – Classifying Characteristics	แสดงว่ามโนทัศน์หนึ่งเป็นวัตถุและอีกมโนทัศน์หนึ่งเป็นลักษณะของวัตถุนั้นที่ช่วยจำแนกให้วัตถุนั้นเข้าพวกกับวัตถุอื่นๆ ที่มีคุณลักษณะเดียวกันได้ เช่น คุณลักษณะทางกายภาพและชื่อเสียง เป็นสิ่งที่จำแนกว่าสินค้าตัวใดบ้างที่จะจัดว่าเป็นของที่เหมือนกัน

รหัสเรียก	รูปแบบความสัมพันธ์	คำอธิบาย
OD	Object – Deducted Parts	แสดงว่ามโนทัศน์หนึ่งจะเกิดขึ้นได้โดยการหักลบอีกมโนทัศน์หนึ่งออกไป เช่น ราคาบุคลากรที่คำนวณจากวิธีการกำหนดตามราคาซื้อขายเกิดจากการหักทอนต้นทุนหักทอน ได้แก่ ค่าขนส่ง หลังการนำเข้า ต้นทุนการก่อสร้าง การติดตั้ง การประกอบ การดูแลรักษา ความช่วยเหลือด้านเทคนิคที่เกิดขึ้นหลังการนำเข้า หรือค่าภาษีอากรภายในประเทศนำเข้า ออกไป
PK	Process – Key Factor	แสดงว่ามโนทัศน์หนึ่งซึ่งเป็นกระบวนการจะสามารถดำเนินการได้ต้องอาศัยอีกมโนทัศน์หนึ่งซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญมาพิจารณาประกอบ เช่น ปัจจัยด้านระดับการค้าเป็นปัจจัยหนึ่งที่ต้องนำมาพิจารณาในการปรับราคา (Adjustment) เมื่อมีการนำราคาของที่เหมือนกัน ที่มีระดับการค้าและ/หรือในปริมาณที่แตกต่างจากราคาของที่กำลังประเมินมาใช้ในการกำหนดราคาบุคลากร

หลังจากที่ได้ทำการศึกษา มโนทัศน์รวมทั้งจัดระบบมโนทัศน์ของศัพท์แล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำแผนภาพระบบมโนทัศน์ของราคาบุคลากร ดังที่ได้แสดงในภาคผนวก ซึ่งแผนภาพระบบมโนทัศน์ดังกล่าวนี้ทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจถึงภาพรวมของมโนทัศน์รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต่างๆ ในด้านราคาบุคลากร ได้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 5

บันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้นและบันทึกข้อมูลศัพท์

หลังจากที่ได้ศัพท์ด้านราคาศุลกากรทั้ง 31 คำและได้เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ รวมทั้งภาพรวมของโครงสร้างระบบมโนทัศน์ในด้านราคาศุลกากรนี้แล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นการบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับศัพท์ไว้ในบันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้น (Extraction Record) โดยข้อมูลที่บันทึก ได้แก่ บริบทที่พบศัพท์นั้น ข้อมูลทางภาษาศาสตร์ เช่น ชนิดของคำ เป็นต้น ซึ่งได้มาจากคลังข้อมูลภาษาเป็นหลัก รวมถึงข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับศัพท์ที่ได้จากแหล่งอ้างอิงอื่นๆ อีกด้วย เพื่อนำข้อมูลเบื้องต้นที่ได้นี้มาใช้ประโยชน์ในการเขียนนิยามของแต่ละมโนทัศน์พร้อมทั้งกำหนดศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทยแล้วบันทึกไว้ในบันทึกข้อมูลศัพท์ (Terminology Record) ทั้งนี้เพื่อให้ได้ประมวลศัพท์เรื่องราคาศุลกากรสำหรับนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

5.1 บันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้น (Extraction Record)

Cabré (1998: 121-123) กล่าวว่า การบันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้นเป็นการนำข้อมูลศัพท์ที่ปรากฏและมีอยู่จริงหลังจากที่ได้ค้นข้อมูลศัพท์จากคลังข้อมูลภาษามาทันทีไว้ในรูปแบบของบันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้น ทั้งนี้ บันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้นประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ศัพท์ (Entry) คือ ศัพท์ที่พบในคลังข้อมูลภาษา หากเป็นคำนามให้บันทึกในรูปเอกพจน์ แต่หากเป็นคำกริยาให้บันทึกในรูปพื้นฐาน กล่าวคือ ไม่มี “to” นำหน้า
2. บริบทที่ศัพท์นั้นปรากฏอยู่ (Context)
3. แหล่งที่มาของเอกสารที่พบศัพท์นั้น (Reference of Source Document)
4. ประเภททางไวยากรณ์ (Grammatical Category)
5. ข้อมูลอื่น เช่น ศัพท์ที่ใช้แทนกันได้ (Synonym) เป็นต้น

สำหรับในด้านบริบทนั้น โดยทั่วไปแล้ว บริบทที่พบศัพท์สามารถมีได้หลากหลาย ทำให้เกิดปัญหาในการคัดเลือกบริบทที่จะนำมาแสดง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องคัดเลือกประเภทบริบทที่สามารถแสดงการใช้ศัพท์หรืออธิบายโน้ตส์ของศัพท์ได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ Cabré (1998: 138-139) ได้แบ่งบริบทออกเป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. Testimonial context หมายถึง บริบทที่แสดงการใช้ศัพท์ในสถานการณ์จริง แต่ไม่ได้แสดงข้อมูลอื่นๆ ไว้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับความหมายของศัพท์ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น

The definition of price related cost is intended to cast a wide net over a whole range of charges, and some charges may not necessarily be what they are described as in the documentation: for example, a charge described as a royalty could be, on careful inspection, an **assist**, a commission, or proceeds of a subsequent sale. [CV02.txt]

2. Defining context หมายถึง บริบทที่แสดงความหมายของศัพท์ ตัวอย่างเช่น

1. The term "**assist**" means any of the following if supplied directly or indirectly, and free of charge or at reduced cost, by the buyer of imported merchandise for use in connection with the production or the sale for export to the United States of the merchandise:

(i) Materials, components, parts, and similar items incorporated in the imported merchandise.

(ii) Tools, dies, molds, and similar items used in the production of the imported merchandise.

(iii) Merchandise consumed in the production of the imported merchandise.

(iv) Engineering, development, artwork, design work, and plans and sketches that are undertaken elsewhere than in the United States and are necessary for the production of the imported merchandise. (CV11.txt)

ตัวอย่างข้างต้นนี้มีตัวบ่งชี้ทางภาษาศาสตร์ (Linguistic Signal) คือคำว่า “means” ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการเขียนนิยามของศัพท์ “assist”

2. **The price actually paid or payable** refers to the price for the imported goods.

Thus the flow of dividends or other payments from the buyer to the seller that do not relate to the imported goods are not part of the customs value. (CV01.txt)

ตัวอย่างข้างต้นนี้มีตัวบ่งชี้ทางภาษาศาสตร์ (Linguistic Signal) คือคำว่า “refers to” ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการเขียนนิยามของศัพท์ “price actually paid or payable”

3. Metalinguistic context หมายถึง บริบทที่ให้ข้อมูลทางภาษาศาสตร์ของศัพท์ ในฐานะที่เป็นหน่วยทางภาษา ตัวอย่างเช่น

The value of an **assist** that is available in the public domain is the cost of obtaining copies of the **assist**. [CV11.txt]

ทั้งนี้ Cabré กล่าวว่า จากบริบททั้ง 3 ประเภทที่กล่าวถึงข้างต้น Defining context เป็นบริบทที่เหมาะสมที่สุดในการจัดทำประมวลศัพท์เนื่องจากเป็นบริบทที่ให้ความหมายของศัพท์อย่างไรก็ดี ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวเกี่ยวกับจำนวนที่เหมาะสมของบริบท แต่ควรมีจำนวนที่เพียงพอที่สามารถอธิบายความหมายของศัพท์ได้อย่างชัดเจน หากมีบริบทสำคัญเพิ่มเติมที่ช่วยในการอธิบายศัพท์หรือเป็นข้อมูลด้านการใช้งานที่ช่วยแสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ก็ควรนำมาแสดงไว้ด้วยเช่นกัน

นอกเหนือจากรูปแบบบันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้นตามที่ Cabré ได้เสนอไว้แล้ว ผู้วิจัยยังได้อ้างอิงรูปแบบของ ISO 10241 International Terminology Standard – Preparation and Layout (1992: 4) ในการจัดทำบันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้น ดังนี้

CNxx	Concept:	Eng:
Feature:		
Conceptual Relation:		
Extraction:		
Synonym Term:	Abbreviation:	Grammatical Category:
Note:		

1. CNxx หมายถึง ลำดับที่ของศัพท์ โดยกำหนดรหัสแสดงลำดับของมโนทัศน์ในบันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้นเป็น CN (Conceptual Network) ตามด้วยหมายเลข โดยเริ่มจาก CN001

2. Concept หมายถึง มโนทัศน์ที่ต้องการอธิบาย

3. Eng หมายถึง ศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้เรียกมโนทัศน์

4. Feature หมายถึง ความหมายของศัพท์ ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญ (Essential characteristic) ของ มโนทัศน์ที่อ้างอิงจากบริบทที่พบศัพท์นั้น

5. Conceptual Relation หมายถึง ความสัมพันธ์กับมโนทัศน์อื่นๆ

6. Extraction หมายถึง บริบทของศัพท์ที่พบในคลังข้อมูลภาษาและที่มาของบริบทนั้น
7. Synonym Term หมายถึง ศัพท์ที่ใช้แทนกันได้ที่พบในบริบทและที่มาของศัพท์นั้น
8. Abbreviation หมายถึง อักษรย่อของศัพท์ตามที่พบในคลังข้อมูลภาษาและที่มาของอักษรย่อนั้น
9. Grammatical Category หมายถึง ประเภททางไวยากรณ์หรือชนิดของคำศัพท์นั้นตามบริบท
10. Note หมายถึง ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับศัพท์นั้น (ถ้ามี)

5.2 บันทึกข้อมูลศัพท์ (Terminology Record)

หลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษามาบันทึกไว้ในรูปแบบของบันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้นแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการจัดทำบันทึกข้อมูลศัพท์ (Terminological record) ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับศัพท์นั้นๆ โดยอาจจะรวบรวมข้อมูลที่ได้จากบันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้นรวมทั้งเอกสารอ้างอิงอื่นๆ แล้วนำเสนอในรูปแบบที่กำหนดไว้อย่างเป็นทางการเพื่อความสะดวกในการนำไปใช้งาน โดยทั่วไปแล้ว บันทึกข้อมูลศัพท์สามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการรวมถึงวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ของผู้ใช้ โดยแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ดังต่อไปนี้ (Cabr , 1998: 123)

1. บันทึกข้อมูลศัพท์ภาษาเดียว (Monolingual records)
2. บันทึกข้อมูลศัพท์ภาษาเดียวพร้อมคำแปลเทียบเคียง (Monolingual records with equivalents)
3. บันทึกข้อมูลศัพท์สองภาษาหรือหลายภาษา (Bilingual or multilingual records)

พร้อมกันนี้ Cabr  (1998: 139-145) กล่าวว่า บันทึกข้อมูลศัพท์ประกอบด้วยข้อมูลพื้นฐานดังต่อไปนี้

1. Entry Term หมายถึง ศัพท์ที่แท้จริงหรือมี โน้ตสน์หรือทั้งสองอย่าง
2. Reference of Term หมายถึง ที่มาของศัพท์ ความหมายของศัพท์ และบริบทที่พบศัพท์นั้น รวมถึงข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. Grammatical Category หมายถึง ข้อมูลทางภาษาศาสตร์หรือชนิดของคำศัพท์นั้นๆ

4. Subject Field หมายถึง หัวข้อที่มีการใช้ศัพท์นั้น ซึ่งอาจเป็นหัวข้อทั่วไปหรือหัวข้อเฉพาะเรื่อง

5. Definition or Context or Both หมายถึง นิยามที่ใช้อธิบายความหมายของมโนทัศน์บริบท การใช้ศัพท์ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างศัพท์นั้นกับศัพท์อื่นๆ

6. Context หมายถึง บริบทที่พบศัพท์นั้น

7. Equivalents in Other Language หมายถึง ศัพท์ที่เทียบเคียงในภาษาอื่นที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน

8. Cross-reference หมายถึง การอ้างอิงศัพท์อื่นในสาขาเดียวกัน ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งการอ้างอิงเพื่อขยายความศัพท์นั้น หรือเพื่อระบุความสัมพันธ์กับศัพท์อื่นในสาขาเดียวกัน หรือเป็นการอ้างอิงศัพท์อื่นเพื่อให้เห็นถึงการใช้งานร่วมกัน

9. Management Data for the Record หมายถึง ข้อมูลด้านการบันทึก ซึ่งเป็นการให้รายละเอียด โดยระบุเป็นรหัสและมีเอกสารแสดงรายละเอียดของรหัสแต่ละรายการ

จากการประยุกต์ใช้ข้อมูลพื้นฐานข้างต้นนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำรูปแบบบันทึกข้อมูลศัพท์โดยมีข้อมูลประเภทต่างดังรายละเอียดต่อไปนี้

TRxxx	Eng:	Thai:
Grammatical Category:		Subject Field:
Definition:		
Illustration:		
Linguistic Specification:		
Cross-reference:		
Notes:		

1. TRxxx หมายถึง ลำดับที่ของมโนทัศน์

2. Eng หมายถึง ศัพท์ภาษาอังกฤษที่ใช้เรียกมโนทัศน์ หากมโนทัศน์มีศัพท์ที่ใช้เรียกมากกว่าหนึ่งศัพท์ ผู้วิจัยจะเลือกศัพท์ที่มีความถี่สูงสุดจากคลังข้อมูลภาษามาเป็นศัพท์หลัก ในบันทึกข้อมูลศัพท์ โดยศัพท์อื่นที่มีความถี่รองลงมาจะนำไปแสดงเป็นคำเหมือน (Synonym) ในส่วน Linguistic Specification

3. Thai หมายถึง ศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทย
4. Grammatical Category หมายถึง ประเภททางไวยากรณ์ของศัพท์ในบริบทที่พบศัพท์นั้น เช่น Noun (คำนาม), Verb (คำกริยา), Adjective (คำคุณศัพท์) เป็นต้น
5. Subject Field หมายถึง หัวข้อที่มีการใช้ศัพท์นั้น ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้ทราบว่ศัพท์นั้นอยู่ภายใต้หัวข้อใด
6. Definition หมายถึง คำนิยามของมโนทัศน์
7. Illustration หมายถึง ตัวอย่างการใช้งานศัพท์ที่อ้างอิงจากคลังข้อมูลภาษา
8. Linguistic Specification หมายถึง ข้อมูลทางภาษาอื่นๆ ที่พบและมีความสัมพันธ์กับศัพท์นั้น เช่น คำเหมือน คำตรงข้าม คำย่อ เป็นต้น
9. Cross-reference หมายถึง ศัพท์อื่นในระบบมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับศัพท์นั้น
10. Notes หมายถึง ข้อมูลเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับศัพท์นั้นนอกเหนือจากคำนิยาม

5.3 หลักการเขียนนิยาม

ISO 1087 (อ้างอิงใน Cabré, 1998: 105-107) กล่าวว่า นิยาม (Definition) หมายถึง คำอธิบายมโนทัศน์ที่ให้รายละเอียดที่เป็นลักษณะสำคัญที่สามารถสื่อความหมายของมโนทัศน์ ทั้งนี้ นิยามเป็นส่วนที่เชื่อมโยงศัพท์กับมโนทัศน์ในระบบมโนทัศน์นั้น อีกทั้งนิยามยังเป็นข้อความที่สามารถอธิบายลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างมโนทัศน์หนึ่งกับมโนทัศน์อื่นๆ ภายใต้ระบบมโนทัศน์นั้นอีกด้วย โดยนิยามแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. Intensional definition หมายถึง นิยามที่กล่าวถึงลักษณะต่างๆ ของมโนทัศน์ โดยบรรยายลักษณะทั่วไปจนถึงลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงความแตกต่างระหว่างมโนทัศน์หนึ่งกับมโนทัศน์อื่นๆ ตัวอย่างเช่น Knife is a cutting instrument consisting of a sharp-edged, often pointed blade of metal fitted into a handle or onto a machine. จากตัวอย่างนี้ วลี “cutting instrument” เป็นลักษณะทั่วไปของมีดคือเป็นเครื่องมือที่ใช้ตัดสิ่งของ ส่วนวลี “consisting of a sharp-edged, often pointed blade of metal fitted into a handle or onto a machine” นั้นเป็นลักษณะเฉพาะของมโนทัศน์ “มีด” ที่แสดงถึงความแตกต่างจากมโนทัศน์ “เครื่องมือที่ใช้ตัดสิ่งของ” ชนิดอื่นๆ

2. Extensional definition หมายถึง นิยามที่แสดงความสัมพันธ์กับมโนทัศน์อื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน หรือแสดงตำแหน่งของมโนทัศน์หนึ่งในระบบมโนทัศน์ ตัวอย่างเช่น The most dominant modes of transport are aviation, land transport, and ship transport. จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่าการขนส่งทางอากาศ การขนส่งทางบก และการขนส่งทางเรือเป็นองค์ประกอบของวิธีการขนส่ง

นอกจากนี้ Cabré ได้สรุปหลักเกณฑ์การเขียนนิยามไว้ดังนี้

1. นิยามต้องอธิบายความหมายของคำได้อย่างถูกต้องชัดเจน เช่น butter knife: knife used to cut butter เป็นต้น

2. นิยามควรเขียนตามหลักเกณฑ์มาตรฐานและนำเสนอในรูปแบบที่เป็นทางการตามหลักการทางภาษาศาสตร์ เช่น nitriding: a process of case-hardening in which nitrogen is introduced into the metal by keeping it at a suitable temperature in the presence of a nitrogen source เป็นต้น

3. ภาษาที่ใช้ในการเขียนนิยามควรมีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่านเป้าหมาย

4. คำนิยามควรเขียนให้ครบถ้วนสมบูรณ์ภายในหนึ่งประโยค

5. นิยามที่เขียนขึ้นมาควรเป็นคำชนิดเดียวกันกับคำที่ต้องการนิยาม เช่น muddy: full of or covered mud เป็นต้น

6. นิยามต้องเขียนขึ้นโดยใช้คำที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป หากเป็นคำเฉพาะทางต้องพบได้ในอภิธานศัพท์หรือพจนานุกรมในสาขาเดียวกัน เช่น

kymogram: graph or record made by a kymograph

kymograph: instrument for recording variations in pressure, as of the blood, or in tension, as of a muscle, by means of a pen or stylus that marks a rotating drum

7. นิยามไม่ควรใช้ลักษณะวากวน เช่น dense: having relatively high density หรือ density: the quality or condition of being dense เป็นต้น

8. นิยามไม่ควรระบุเฉพาะสิ่งที่มีมโนทัศน์ไม่ได้เป็น เช่น unequal: not equal หรือ true: not false หรือ insatiable: impossible to satiate เป็นต้น

9. นิยามไม่ควรเขียนโดยการนำข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในตัวศัพท์อยู่แล้วมาเขียนซ้ำ เช่น tricolour: having three colours เป็นต้น

นอกจากนี้ Trimble (อ้างถึงใน Pearson, 1998: 98-99) ได้แบ่งนิยามออกเป็น 4 รูปแบบดังต่อไปนี้

1. นิยามแบบทางการ (Formal definition) ประกอบด้วยข้อมูล 3 ประการ ได้แก่ ศัพท์กลุ่มหรือลำดับชั้นของศัพท์ และลักษณะที่มีร่วมกันหรือแตกต่างจากศัพท์อื่นๆ ในลำดับชั้นเดียวกัน โดยข้อมูลที่ได้จากนิยามประเภทนี้ ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ หน้าที่ และประโยชน์ของมโนทัศน์ ตัวอย่างเช่น anemometer: a meteorological instrument that registers the speed of wind on a dial or gage

2. นิยามแบบกึ่งทางการ (Semi-formal definition) ประกอบด้วยศัพท์และลักษณะที่แสดงถึงความแตกต่างจากศัพท์อื่น ตัวอย่างเช่น anemometer: registers the speed of wind on a dial or gage

3. นิยามแบบไม่เป็นทางการ (Non-formal definition) ประกอบด้วยศัพท์หรือชื่อของมโนทัศน์และคำอธิบายที่แสดงลักษณะเฉพาะที่เด่นชัดที่สุดของศัพท์ ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปคำเหมือน (Synonym) ตัวอย่างเช่น Arachnid is a spider.

4. นิยามแบบซับซ้อน (Complex definition) เป็นนิยามที่อธิบายความหมายของศัพท์ทางการหรือกึ่งทางการเป็นหลัก โดยมีข้อมูลเพิ่มเติมอีก 3 ประการ ได้แก่ 1) เงื่อนไข เช่น เวลา สถานที่ สาขาวิชา ความหมาย เป็นต้น 2) วิธีปฏิบัติ เช่น วิธีการออกเสียงคำศัพท์ เป็นต้น และ 3) การอธิบายเพิ่มเติม เช่น ข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากนิยามหลัก เป็นต้น

ในขณะเดียวกัน ISO 704 (2000: 15-17) กล่าวว่า การเขียนนิยามที่ควรนำมาใช้ในการจัดทำประมวลศัพท์คือนิยามแบบทางการ ซึ่งเป็นประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ที่ประกอบด้วยชนิดและลักษณะที่ทำให้มีความแตกต่างจากศัพท์อื่น และในกรณีนี้สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 แบบ คือ 1) นิยามบอกลักษณะ (Intensional definition) ซึ่งเป็นนิยามที่อธิบายถึงลักษณะต่างๆ ของมโนทัศน์ และ 2) นิยามแบบขยาย (Extensional definition) ซึ่งเป็นนิยามที่แจกแจงสิ่งที่มโนทัศน์สื่อถึง โดยในการจัดทำประมวลศัพท์ควรใช้นิยามบอกลักษณะ ซึ่งเป็นนิยามที่อธิบายถึงมโนทัศน์ที่เหนือกว่า (Superordinate Term) ซึ่งหมายถึง มโนทัศน์ที่มีลักษณะทั่วไปและกว้างกว่า แล้วตามด้วยลักษณะเฉพาะ ซึ่งแยกมโนทัศน์ในชั้นที่ต่ำกว่า (Subordinate Term) ซึ่งหมายถึงมโนทัศน์เฉพาะเจาะจงที่จะนิยามนั้นออกจากมโนทัศน์อื่นๆ เนื่องจากสามารถแสดงลักษณะสำคัญของมโนทัศน์นั้นในระบบมโนทัศน์ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ หลักการเขียนนิยามที่ดีมีดังนี้

1. นิยามต้องสามารถอธิบายมโนทัศน์ได้ ไม่ใช่อธิบายได้เพียงคำที่ประกอบขึ้นมาเป็นศัพท์
2. นิยามต้องสามารถสะท้อนให้เห็นถึงระบบมโนทัศน์ที่อธิบายมโนทัศน์นั้น รวมถึงความสัมพันธ์กับมโนทัศน์อื่นๆ ในระบบ
3. นิยามหนึ่งๆ ต้องกระชับและสามารถอธิบายได้เพียงมโนทัศน์เดียวโดยไม่รวมนิยามของมโนทัศน์อื่นๆ มาร่วมด้วย
4. นิยามหนึ่งๆ อาจนำหมวดเรื่องมาใส่กำกับไว้ด้วยกันได้เพื่อให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ในกรณีที่ศัพท์คำเดียวกันในสาขาเดียวกันมีความหมายแตกต่างกันเมื่อนำมาใช้ต่างหัวข้อกัน
5. ความถูกต้องของนิยามต้องสามารถตรวจสอบได้ กล่าวคือ เมื่อนำนิยามนั้นไปแทนที่ศัพท์แล้วต้องมีความหมายคงเดิม

นอกจากนี้ ISO 10241 (1992: 5) ได้กำหนดหลักการเขียนนิยามไว้ดังนี้

1. นิยามควรมีรูปทางไวยากรณ์เช่นเดียวกับศัพท์ กล่าวคือ หากนิยามคำนาม ก็ต้องใช้คำนาม หรือหากนิยามคำนามเอกพจน์ ก็ต้องใช้รูปเอกพจน์ในการเขียนนิยาม
2. โครงสร้างนิยามที่มักใช้กัน คือ ส่วนหลักที่บอกกลุ่มที่มโนทัศน์นั้นเป็นส่วนหนึ่งอยู่ และอีกส่วนหนึ่งอธิบายลักษณะเฉพาะที่แยกแยะความแตกต่างระหว่างมโนทัศน์นั้นกับมโนทัศน์อื่นๆ ในกลุ่มเดียวกัน
3. นิยามไม่ควรขึ้นต้นด้วยวลี “ศัพท์ที่ใช้อธิบาย” หรือ “ศัพท์ที่แสดงถึง” หรืออยู่ในรูปแบบของ “(ศัพท์) คือ...” หรือ “(ศัพท์) หมายความว่า...”
4. นิยามควรกระชับเท่าที่จะเป็นไปได้และซับซ้อนเท่าที่จำเป็น นิยามที่ซับซ้อนอาจประกอบด้วยประโยคย่อยหลายประโยค ซึ่งต้องเป็นส่วนที่ทำให้มโนทัศน์นั้นแตกต่างจากมโนทัศน์อื่นๆ ส่วนข้อมูลเพิ่มเติมนั้นให้ระบุไว้ในหมายเหตุ
5. นิยามหนึ่งๆ ควรอธิบายเพียงมโนทัศน์เดียว กล่าวคือ ไม่ควรมีนิยามของมโนทัศน์อื่นที่ซ่อนอยู่ที่น่ามาใช้ในการระบุลักษณะเฉพาะ หากมีลักษณะเฉพาะใดที่ต้องมีคำอธิบายควรแยกนิยามต่างหาก เหมือนเป็นอีกมโนทัศน์หนึ่งหรืออาจอธิบายไว้ในหมายเหตุ
6. นิยามจะใช้ได้ก็ต่อเมื่อสามารถนำไปแทนที่ศัพท์มันนบริบทได้โดยที่ความหมายไม่เปลี่ยนแปลงหรือหายไป

นอกจากนี้ ยังมีข้อควรหลีกเลี่ยงในการเขียนนิยามดังต่อไปนี้

1. นิยามวงวน (Circular definition) หากมีการนิยามมโนทัศน์แรกโดยใช้มโนทัศน์ที่สอง และมีการนิยามมโนทัศน์ที่สองโดยใช้ศัพท์หรือองค์ประกอบของศัพท์ที่ใช้เรียกมโนทัศน์แรก จะทำให้เกิดนิยามวงวน ซึ่งเป็นนิยามที่ควรหลีกเลี่ยงเนื่องจากไม่ทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับมโนทัศน์ได้มากขึ้น ส่วนนิยามที่เหมาะสมนั้นควรเป็นนิยามที่เขียนขึ้นจากลักษณะเฉพาะของมโนทัศน์นั้นๆ โดยมีอ้างอิงถึงศัพท์หรือองค์ประกอบของศัพท์ที่ใช้เรียกมโนทัศน์ใกล้เคียง ตัวอย่างเช่น

virgin forest: forest constituted a natural tree stand

natural tree stand: stand of trees grown in a *virgin forest*

โดยนิยามที่เหมาะสมของ virgin forest คือ forest or woodland having a mature or overly mature ecosystem more or less uninfluenced by human activity และนิยามที่เหมาะสมของ natural tree stand คือ range of trees that helps stabilize riverbanks, mitigate storm water runoff, filter CO2 from the air, and provide habitat and food for wildlife

2. นิยามไม่สมบูรณ์ (Incomplete definition) นิยามที่ดีต้องอธิบายเนื้อหาของมโนทัศน์ได้อย่างกระชับและชัดเจน ไม่ควรนิยามแคบหรือกว้างจนเกินไป ตัวอย่างเช่น

นิยามกว้างเกินไป : mechanical pencil: writing instrument composed of a barrel and a refill จากตัวอย่างนี้ นิยามที่ให้ไว้แสดงให้เห็นเพียงลักษณะทั่วไป (writing instrument) แต่ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะที่แสดงให้เห็นว่ามโนทัศน์ “mechanical pencil” แตกต่างจากมโนทัศน์ใกล้เคียง เช่น ปากกา เป็นต้น

นิยามแคบเกินไป : mechanical pencil: writing instrument composed of a barrel, a lead refill and push-button advance mechanism จากตัวอย่างนี้ นิยามที่ให้ไว้แสดงให้เห็นทั้งลักษณะทั่วไป (writing instrument) และลักษณะเฉพาะของมโนทัศน์ “mechanical pencil” (composed of a barrel, a lead refill and push-button advance mechanism) แต่ลักษณะเฉพาะดังกล่าวแคบเกินไป และไม่สามารถจำแนกให้เห็นว่ามโนทัศน์ดังกล่าวแตกต่างจากมโนทัศน์ใกล้เคียง เช่น ปากกา เป็นต้น

นิยามที่เหมาะสม : mechanical pencil: writing instrument composed of a barrel, a lead refill and a lead-advance mechanism จากตัวอย่างนี้ นิยามที่ให้ไว้แสดงให้เห็นทั้งลักษณะทั่วไป (writing instrument) และลักษณะเฉพาะของมโนทัศน์ “mechanical pencil” (composed of a barrel, a lead refill and a lead-advance mechanism) ที่ช่วยจำแนกให้เห็นว่ามโนทัศน์ดังกล่าวแตกต่างจากมโนทัศน์ใกล้เคียง

3. นิยามเชิงลบ (Negative definition) นิยามที่ดีควรอธิบายในสิ่งที่มี โน้ตศัพท์เป็น มิใช่สิ่งที่ไม่มี โน้ตศัพท์ได้เป็น ตัวอย่างเช่น deciduous tree

นิยามเชิงลบ tree other than an evergreen tree

จากตัวอย่างนี้ เป็นการให้นิยามเชิงลบ ซึ่งเป็นนิยามที่ไม่เหมาะสม โดยสังเกตจากคำว่า “other than” ซึ่งแปลว่า “ยกเว้น”

นิยามที่ถูกต้อง tree that loses its foliage seasonally

จากตัวอย่างนี้ เป็นการให้นิยามที่เหมาะสม โดยเป็นการนำลักษณะเฉพาะของมโนทัศน์นั้นๆ มาใช้ในการเขียนนิยาม

อย่างไรก็ดี นิยามเชิงลบอาจมีความจำเป็นหากลักษณะเฉพาะที่ขาดหายไปหรือที่ไม่มีอยู่ของ มโนทัศน์หนึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่จำเป็น ตัวอย่างเช่น nonconformity – non-fulfillment of a specified requirement

การเขียนนิยามในการจัดทำประมวลศัพท์นั้นมีที่มาจากหลายรูปแบบ เช่น จากการรวบรวมข้อมูลจากหนังสืออ้างอิงรวมทั้งพจนานุกรมและสารานุกรม จากความรู้เฉพาะด้านของผู้จัดทำประมวลศัพท์เอง จากคลังข้อมูลภาษา จากการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น เป็นต้น ซึ่งในการจัดทำประมวลศัพท์เรื่องราคาศุลกากรนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเขียนนิยามศัพท์ดังต่อไปนี้

1. หากมีการนิยามศัพท์ไว้แล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบจากหนังสืออ้างอิงแล้วพิจารณาว่านิยามนั้นสามารถอธิบายมโนทัศน์ที่สำคัญของศัพท์ได้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้วหรือไม่ โดยเปรียบเทียบกับความหมายของศัพท์ที่อ้างอิงจากบริบท (Feature) ในบันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้น จากนั้นจึงเลือกนิยามที่เหมาะสมที่สุด หากเลือกใช้นิยามทั้งหมดหรือนำบางส่วนจากแหล่งอ้างอิงมาปรับใช้ ผู้วิจัยจะระบุแหล่งอ้างอิงของนิยามด้วย จากคำศัพท์ทั้งหมดที่ศึกษา มีศัพท์จำนวน 18 คำที่ใช้วิธีการเขียนนิยามแบบนี้ ตัวอย่างเช่น Identical goods (ของที่เหมือนกัน) หมายถึง “ของที่เหมือนกันในทุกด้านทั้งคุณลักษณะทางกายภาพ คุณภาพ และชื่อเสียง รวมทั้งของที่มีความแตกต่างเพียงเล็กน้อยทางด้านรูปร่างภายนอกและผลิตในประเทศเดียวกันกับของนำเข้าที่กำลังประเมินราคาและผลิตโดยผู้ผลิตเดียวกันกับของที่กำลังประเมินราคา กล่าวคือ จะต้องเป็นของยี่ห้อเดียวกันก่อนเป็นหลัก ถ้าไม่มียี่ห้อเดียวกันจึงจะใช้ยี่ห้ออื่น ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสินค้านำเข้าที่ได้รับการดำเนินการด้านวิศวกรรมพัฒนาหรือแบบแปลนระหว่างที่กระทำขึ้นในประเทศนำเข้า” โดยคำนิยาม ส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02) (หนังสือ “คู่มือระบบราคาเกณฑ์” ของกรมศุลกากร)

2. หากยังไม่มีการนิยามศัพท์ไว้ ผู้วิจัยจะเขียนนิยามขึ้นมาใหม่โดยนำความหมายของศัพท์ที่อ้างอิงจากบริบท (Feature) ในบันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้นมาปรับใช้พร้อมทั้งตรวจสอบกับแหล่งอ้างอิงอื่นๆ เช่น หนังสืออ้างอิง เว็บไซต์ที่เชื่อถือได้ ผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้มีข้อมูลศัพท์อย่างถูกต้องและครบถ้วน จากคำศัพท์ทั้งหมดที่ศึกษา มีศัพท์จำนวน 13 คำที่ใช้วิธีการเขียนนิยามแบบนี้ ตัวอย่างเช่น Price actually paid or payable (ราคาที่ได้ชำระจริงหรือราคาที่จะต้องชำระ) หมายถึง “ราคาทั้งหมดของของนำเข้าไปแล้วหรือที่จะกระทำโดยผู้ซื้อต่อผู้ขาย หรือเพื่อประโยชน์ของผู้ขาย นอกจากนี้ ราคาดังกล่าวยังรวมถึงราคา ที่ได้คิดรวมไปแล้วจริงหรือที่จะคิดรวมในฐานะเป็นเงื่อนไขของการขายของนำเข้าไปโดยผู้ซื้อต่อผู้ขายหรือโดยผู้ซื้อต่อบุคคลที่สาม เพื่อให้เป็นไปตามข้อผูกพันของผู้ขาย”

5.4 การสร้างศัพท์

เมื่อเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าหรือมีเทคโนโลยีใหม่ๆ เกิดขึ้น ทำให้เกิดมโนทัศน์ใหม่ๆ ที่ต้องการชื่อเรียก รวมทั้งมีความจำเป็นต้องอธิบายถึงมโนทัศน์ของศัพท์และความเชื่อมโยงระหว่างมโนทัศน์ในสาขาวิชาเดียวกัน ดังนั้น จึงต้องมีการสร้างศัพท์ขึ้นมาเพื่อใช้เรียกมโนทัศน์นั้นๆ

ทั้งนี้ Sager (1990: 71) ได้เสนอแนวทางในการสร้างศัพท์ 3 แนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการสร้างศัพท์สำหรับสาขาวิชาเฉพาะด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การใช้ศัพท์เดิมที่มีอยู่แล้ว เป็นการนำศัพท์ที่ใช้ในภาษาหนึ่งมาใช้เรียกมโนทัศน์เดียวกันในอีกภาษาหนึ่ง โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ ถือว่าเป็นการขยายขอบเขตความหมายของศัพท์ในวงกว้างมากยิ่งขึ้น

2. การดัดแปลงศัพท์เดิมที่มีอยู่แล้ว เป็นการนำศัพท์เดิมที่มีอยู่แล้วมาดัดแปลงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสมสำหรับมโนทัศน์นั้นๆ โดยอาจดัดแปลงศัพท์เดิมโดยการเติมอุปสรรค (Prefix) ปัจจัย (Suffix) การประสมคำ การเปลี่ยนรูปคำ การย่อคำ การตัดคำ เป็นต้น

3. การสร้างศัพท์ใหม่ เป็นการสร้างรูปภาษาใหม่สำหรับมโนทัศน์ที่เกิดขึ้นมาใหม่ อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ๆ การสร้างศัพท์ใหม่อาจทำได้โดย 1) การบัญญัติศัพท์ที่ไม่เคยมีมาก่อน เนื่องจากศัพท์เดิมที่มีอยู่แล้วไม่สามารถสื่อความหมายของมโนทัศน์ใหม่ได้ และ 2) การยืมคำจากภาษาอื่น ตัวอย่างเช่น การยืมองค์ประกอบทางภาษามาจากภาษากรีกหรือละตินเพื่อมาใช้เรียกมโนทัศน์ที่เกิดขึ้นใหม่ในสังคมที่ใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นการแสดงอิทธิพลของภาษาหนึ่งที่มีต่ออีกภาษาหนึ่ง นอกจากนี้ ยังมี

การสร้างศัพท์แบบยืมคำ (Loan translation) ที่สังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีน้อยกว่าต้องรับการถ่ายทอดความรู้จากสังคมที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากกว่า

นอกจากนี้ Sager (อ้างถึงใน Wright and Budin, 1997: 27) ยังกล่าวอีกว่า การสร้างศัพท์เป็นกระบวนการในการตั้งชื่อมนทัศน์ที่มีหลักการเฉพาะตัว โดยมีการรวบรวมและจัดเรียงรูปคำใหม่ กระบวนการดังกล่าวสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. การสร้างศัพท์แบบปฐมภูมิ เป็นกระบวนการสร้างศัพท์สำหรับใช้เรียกมนทัศน์ที่เกิดขึ้นใหม่ในทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี รวมถึงภาษาศาสตร์ ซึ่งศัพท์ที่สร้างขึ้นนี้เป็นศัพท์ภาษาเดียวและอาจมีการนิยามศัพท์ไว้ชั่วคราวด้วยจนกว่าศัพท์ที่สร้างขึ้นนี้เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง

2. การสร้างศัพท์แบบทุติยภูมิ เป็นกระบวนการสร้างศัพท์ใหม่เพื่อแทนที่ศัพท์เดิมที่อาจยังไม่สามารถสื่อความหมายของมนทัศน์ได้อย่างครบถ้วน

พร้อมกันนี้ ISO 704 (2000: 25) กล่าวว่า ในการจัดทำประมวลศัพท์นั้น ก่อนการสร้างศัพท์ใหม่ ควรมีการตรวจสอบก่อนว่ายังมีศัพท์ที่ใช้เรียกมนทัศน์นั้น ส่วนศัพท์เดิมที่บัญญัติขึ้นและมีการใช้โดยทั่วไปแล้วควรรักษาไว้ ทั้งนี้ การสร้างศัพท์ควรยึดตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. Transparency หมายถึง ความโปร่งใสของศัพท์เมื่อสามารถอนุมานมนทัศน์ได้จากศัพท์ได้ โดยไม่ต้องดูนิยาม กล่าวคือ สามารถเข้าใจความหมายได้จากหน่วยคำ ซึ่งต้องอาศัยลักษณะเฉพาะหลักมาเป็นหลักในการสร้างศัพท์

2. Consistency หมายถึง ความสอดคล้องกันของชุดศัพท์ในระบบมนทัศน์ รวมถึงความสอดคล้องกันของศัพท์ใหม่กับศัพท์ที่มีอยู่แล้วในระบบมนทัศน์

3. Appropriateness หมายถึง ความเหมาะสมของศัพท์ โดยศัพท์ที่สร้างขึ้นนั้นควรมีรูปแบบทางความหมายที่เหมาะสมกับศัพท์อื่นๆ ในสาขาเดียวกัน ทั้งนี้ ควรหลีกเลี่ยงการสร้างศัพท์ที่ก่อให้เกิดความสับสน

4. Linguistic economy หมายถึง ความกระชับของรูปศัพท์ ทั้งนี้ ศัพท์ควรมีความกระชับมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แต่ต้องไม่สั้นเกินไปจนไม่สามารถสื่อความหมายของมนทัศน์ได้อย่างชัดเจน ส่วนศัพท์ที่ยาวจนเกินไปอาจขัดกับหลักความประหยัดทางภาษาศาสตร์และอาจก่อให้เกิดการละคำ ดังนั้น ควรมีการพิจารณาความสั้นยาวของศัพท์อย่างเหมาะสม

5. Derivability หมายถึง ในการสร้างศัพท์ที่คตินั้น ศัพท์ที่สร้างขึ้นต้องสามารถแปลงไปสู่รูปอื่น เพื่อสร้างศัพท์ใหม่ต่อไปได้

6. Linguistic correctness หมายถึง ศัพท์ที่สร้างขึ้นต้องมีความถูกต้องตามหลักภาษานั้นๆ กล่าวคือ ศัพท์ควรมีความสอดคล้องกับบรรทัดฐานทางหน่วยคำ วากยสัมพันธ์ หน่วยคำ รวมถึงเสียงในภาษาที่จัดทำประมวลศัพท์

7. Preference for native language หมายถึง ศัพท์ที่สร้างขึ้นควรเป็นศัพท์ในภาษาที่จัดทำประมวลศัพท์มากกว่าเป็นการยืมคำจากภาษาอื่น ถึงแม้ว่าการยืมคำจากภาษาอื่นจะเป็นที่ยอมรับได้ในการสร้างศัพท์ใหม่ก็ตาม

5.5 การกำหนดศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทย

เมื่อได้ดำเนินการหาศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทยสำหรับศัพท์ภาษาอังกฤษที่ได้จากคลังข้อมูลภาษาโดยการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงตามที่ได้ระบุไว้ในภาคผนวกแล้วนั้น ผู้วิจัยพบว่า จากศัพท์ภาษาอังกฤษทั้งหมด 31 คำ ศัพท์เกือบทั้งหมดมีการให้ศัพท์เทียบเคียงภาษาไทยไว้แล้ว โดยส่วนใหญ่มีศัพท์เทียบเคียงภาษาไทย 1 คำ แต่ก็มีคำศัพท์ที่มีศัพท์เทียบเคียงภาษาไทยมากกว่า 1 คำ และมีศัพท์เพียงคำเดียว ที่ยังไม่มีมีการให้ศัพท์เทียบเคียงกันในภาษาไทย

จากการประยุกต์ใช้แนวทางการสร้างศัพท์ในหัวข้อ 5.4 ตามที่นักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทยสำหรับประมวลศัพท์เรื่องราคาบุคลากร โดยประยุกต์ใช้วิธีการดังต่อไปนี้

1. การใช้ศัพท์เดิม

เมื่อได้ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งอ้างอิง เช่น ตำราวิชาการต่างๆ ด้านบุคลากรและราคาบุคลากร พจนานุกรม อภิธานศัพท์ เป็นต้น ผู้วิจัยได้เลือกใช้ศัพท์เดิม 28 คำ สำหรับศัพท์ภาษาอังกฤษที่มีศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทยหนึ่งคำหรือมากกว่า เนื่องจากศัพท์เหล่านี้สามารถสื่อถึงมโนทัศน์ได้อย่างถูกต้อง และชัดเจน รวมทั้งมีโครงสร้างทางไวยากรณ์ที่ถูกต้องตามหลักภาษาศาสตร์และยังเป็นที่นิยมใช้กันอย่างกว้างขวางในแวดวงบุคลากรตามที่ได้พบในบริบทการใช้งานจริงของศัพท์เหล่านั้น อีกทั้งยังมีความกระชับ จึงเหมาะสมที่จะนำมาใช้งานได้จริง ตัวอย่างเช่น คำว่า “Price actually paid or payable” ซึ่งมี ผู้บัญญัติไว้ว่า “ราคาที่ชำระจริงหรือราคาที่จะต้องชำระ” และ คำว่า “Proceed of a subsequent resale” ซึ่งมีผู้บัญญัติไว้ว่า “เงินได้จาก

การขายต่อในภายหลัง” ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดให้ใช้ศัพท์เดิมต่อไปโดยมีการระบุที่มาของเอกสารอ้างอิงที่พบศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทยไว้ในบันทึกข้อมูลศัพท์ด้วย

2. การดัดแปลงศัพท์เดิม

หากพบว่าศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทยที่พบในเอกสารอ้างอิงไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ สื่อมโนทัศน์อันเนื่องมาจากการสื่อความหมายยังไม่ชัดเจนเพียงพอ ไม่กระชับ หรืออาจไม่สอดคล้องกับศัพท์อื่นๆ ในระบบมโนทัศน์ ผู้วิจัยได้ทำการดัดแปลงศัพท์เดิมโดยใช้วิธีการเพิ่มเติม ตัดทอน หรืออาจเปลี่ยนเพียงบางคำ โดยผู้วิจัยได้ดัดแปลงศัพท์เดิมจำนวน 2 คำ เพื่อให้ได้ศัพท์ใหม่ที่เหมาะสม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.1 คำว่า “Customs valuation” ซึ่งมีผู้บัญญัติศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทยไว้ต่างกัน เช่น “การประเมินราคาทางศุลกากร” “การกำหนดราคาทางศุลกากร” “การประเมินราคาตามความตกลงศุลกากร” “การกำหนดราคาตามความตกลงศุลกากร” “การประเมินราคาแกดต์” “การประเมินราคาตามความตกลงแกดต์” เป็นต้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรหลีกเลี่ยงการใช้คำทับศัพท์ภาษาอังกฤษในศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทย จึงตัด การประเมินราคาแกดต์” และ “การประเมินราคาตามความตกลงแกดต์” ซึ่งมีคำทับศัพท์อยู่ออกไป สำหรับศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทย “การประเมินราคาตามความตกลงศุลกากร” “การกำหนดราคาตามความตกลงศุลกากร” นั้นไม่กระชับ ผู้วิจัยจึงตัดทิ้งไป แล้วเลือกนำศัพท์ “การประเมินราคาทางศุลกากร” มาดัดแปลง โดยละคำว่า “ทาง” เพื่อให้มีความกระชับ ทั้งนี้ ผู้วิจัยตัดศัพท์เทียบเคียง “การกำหนดราคาทางศุลกากร” ทิ้งไปเนื่องจากกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมการประเมินราคาของนำเข้า ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทยว่า “การประเมินราคาศุลกากร”

2.2 คำว่า “Assist” ได้มีผู้บัญญัติศัพท์ไว้ว่า “ของเสริม” และ “ความช่วยเหลือ” เมื่อคำนึงถึงนิยามของคำดังกล่าวที่ว่า “ของและบริการที่จัดทำโดยผู้ซื้อโดยตรงและทางอ้อม โดยไม่คิดราคาหรือคิดในราคาที่ลดให้ เพื่อใช้เกี่ยวเนื่องกับการผลิตและการขายเพื่อการส่งออกสำหรับของนำเข้านั้น ได้แก่ วัสดุ ส่วนประกอบ ชิ้นส่วน และของที่คล้ายกันที่รวมอยู่ในของนำเข้า รวมถึงวัสดุที่ใช้สิ้นเปลืองไปในการผลิตของนำเข้า” ผู้วิจัยเห็นว่าศัพท์เทียบเคียงทั้งสองคำนั้น ยังไม่สามารถสื่อความหมายของมโนทัศน์ดังกล่าวได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงตัดศัพท์เทียบเคียง “ความช่วยเหลือ” ทิ้งไป แล้วจึงดัดแปลงศัพท์เทียบเคียง “ของเสริม” เพื่อให้ได้ศัพท์เทียบเคียงใหม่ ว่า “วัสดุเสริม” โดยยึดตามหลัก Transparency ซึ่งต้องอาศัยลักษณะเฉพาะหลักมาเป็นหลักในการสร้างศัพท์เพื่อให้สามารถเข้าใจความหมายได้จากหน่วยคำ ทั้งนี้ เพื่อให้ศัพท์เทียบเคียงสามารถสื่อความหมายของมโนทัศน์ได้อย่างชัดเจน

3. การกำหนดศัพท์ใหม่

สำหรับมโนทัศน์ที่ไม่มีศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทยหรืออาจมีอยู่แล้วแต่เมื่อพิจารณาโดยใช้ความรู้เดิมของผู้วิจัยแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทยที่ยังไม่ถูกต้องเหมาะสมเพียงพอสำหรับการนำไปใช้งานและไม่สามารถใช้วิธีการแก้ไขศัพท์เดิมที่กล่าวถึงข้างต้นได้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนด ศัพท์ใหม่จำนวน 1 คำ ได้แก่ คำว่า “Deductive value” โดยประยุกต์ใช้วิธีการดังนี้

วิธีนำนियามของศัพท์มาใช้ในการกำหนดศัพท์ โดยนำลักษณะสำคัญของมโนทัศน์มากำหนดเป็นศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทย ศัพท์ “Deductive value” หมายถึงค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่ต้องหักทอนออกจากราคาสกุลการ หากค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนดังกล่าวได้แยกออกจากราคาที่ได้ชำระจริงหรือราคาที่ต้องชำระสำหรับของนำเข้า ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ราคาสกุลการที่แท้จริง” ดังนั้น จึงกำหนดศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทยว่า “มูลค่าหักทอน” โดยใช้คำว่า “มูลค่า” เนื่องจากคำดังกล่าวครอบคลุมถึงทั้งค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่ต้องหักทอนออกจากราคาสกุลการ ทั้งนี้ เพื่อให้ศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทยดังกล่าวสามารถสื่อความหมายของมโนทัศน์ได้อย่างชัดเจนมากที่สุด

ในการจัดทำประมวลศัพท์ฉบับนี้ บันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้นได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก ก และบันทึกข้อมูลศัพท์ได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก ง ซึ่งเป็นข้อมูลที่ผู้สนใจสามารถนำไปใช้งานได้จริงต่อไป

บทที่ 6

บทสรุป

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและกระบวนการจัดทำประมวลศัพท์ พบว่าสามารถนำทฤษฎีต่าง ๆ เหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำประมวลศัพท์ด้านการประเมินราคาบุคลากรได้จริงและประสบผลสำเร็จได้เป็นอย่างดี โดยมีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานในบางส่วนเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการจัดทำ เช่น การปรับเปลี่ยนวิธีการดึงศัพท์เฉพาะทางจากคลังข้อมูลภาษาโดยใช้โปรแกรมคอนคอร์เดนซ์ การกำหนดประเภทของความสัมพันธ์ขึ้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับความสัมพันธ์ทางมโนทัศน์ในด้านการประเมินราคาบุคลากร เป็นต้น

ในการนำเสนอกระบวนการจัดทำประมวลศัพท์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 5 บท โดยบทที่ 1 เป็นบทนำ กล่าวถึงความเป็นมาและวัตถุประสงค์ในการจัดทำ บทที่ 2 กล่าวถึงทฤษฎีทางศัพท์วิทยาและความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมินราคาบุคลากร พร้อมทั้งขั้นตอนการจัดทำประมวลศัพท์ บทที่ 3 นำเสนอการสร้างคลังข้อมูลภาษาซึ่งเป็นเครื่องมือในการจัดทำประมวลศัพท์ พร้อมทั้งอธิบายวิธีการคัดเลือกศัพท์ด้านการประเมินราคาบุคลากร บทที่ 4 กล่าวถึงมโนทัศน์และความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต่างๆ ทั้งโดยทั่วไปและความสัมพันธ์ที่พบในศัพท์เฉพาะทางด้านการประเมินราคาบุคลากร บทที่ 5 กล่าวถึงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในกระบวนการจัดทำประมวลศัพท์ ได้แก่ บันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้นและบันทึกข้อมูลศัพท์ โดยได้นำเสนอวิธีการเขียนนิยามและการกำหนดศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทย ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดกระบวนการหนึ่งในการจัดทำประมวลศัพท์ฉบับนี้

ปัญหาและแนวทางแก้ไข

ในการจัดทำประมวลศัพท์ด้านการประเมินราคาบุคลากร ผู้วิจัยได้พบปัญหาในระหว่างดำเนินการแต่ละขั้นตอน ซึ่งสามารถสรุปปัญหาและแนวทางแก้ไขได้ดังนี้

1. การสร้างคลังข้อมูลภาษา

การคัดเลือกข้อมูลเพื่อนำมาสร้างคลังข้อมูลภาษาสำหรับการจัดทำประมวลศัพท์นั้น ต้องพิจารณาถึงวัตถุประสงค์และขอบเขตการทำงานเป็นหลัก เนื่องจากมีแหล่งข้อมูลทั้งที่เป็นเอกสาร ตำรา และบทความจากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินราคาบุคลากรเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินราคาบุคลากรทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกข้อมูลตามที่ได้กล่าวถึงในบทที่ 3 เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาคลังข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และไม่อยู่ภายใต้ขอบเขตหัวข้อการวิจัย ซึ่งจะถือว่าเป็นคลังข้อมูลที่ไม่เหมาะสม นอกจากนี้ ผู้วิจัยจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานด้านราคาบุคลากรเป็นอย่างดี ทั้งนี้เพื่อจะสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่ค้นคว้า และคัดเลือกเฉพาะข้อมูลที่ตรงกับหัวข้อการวิจัย สำหรับเอกสารภาษาไทยที่ใช้เป็นแหล่งอ้างอิงนั้น ผู้วิจัย ได้คัดเลือกเอกสารด้านการประเมินราคาบุคลากรที่มีเนื้อหาครอบคลุมหัวข้อการวิจัย โดยผู้วิจัยได้พิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล รวมถึงความสามารถของผู้เขียนซึ่งเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการอีกด้วย

2. การคัดเลือกศัพท์

โดยทั่วไปแล้ว หลักเกณฑ์ที่นิยมนำมาใช้ในการคัดเลือกศัพท์คือการใช้ค่าความถี่เป็นตัววัดอย่างใดก็ได้ ในการจัดทำประมวลศัพท์ฉบับนี้ ผู้วิจัยพบว่าการใช้เกณฑ์ความถี่ไม่ใช่วิธีการที่ดีที่สุด กล่าวคือ ศัพท์บางคำมีความถี่การเกิดสูงแต่มีความเชื่อมโยงกับระบบมโนทัศน์ต่ำ ซึ่งไม่สมควรมานำมาสร้างมโนทัศน์สัมพันธ์กับศัพท์อื่น ในทางกลับกัน ศัพท์บางคำมีความถี่ต่ำกว่าแต่มีความเชื่อมโยงกับระบบมโนทัศน์ อีกทั้งยังช่วยให้เข้าใจภาพรวมของระบบมโนทัศน์ทั้งระบบได้ ดังนั้น นอกเหนือจากความรู้ในสาขาวิชาเฉพาะด้านของผู้วิจัยแล้ว การคัดเลือกศัพท์ยังต้องอาศัยตัวบ่งชี้ทางภาษา (Linguistic signal) การอ้างอิงข้อมูลจากหนังสือและตำราด้านราคาบุคลากรและการประเมินราคาบุคลากร รวมถึงการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา เพื่อให้ได้ศัพท์เฉพาะทางในขอบเขตหัวข้อที่ศึกษาได้อย่างครบถ้วนและเหมาะสม

3. การสร้างระบบมโนทัศน์

การสร้างมโนทัศน์สัมพันธ์ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการจัดทำประมวลศัพท์นั้นต้องอาศัยความรู้ด้านการประเมินราคาบุคลากรรวมถึงราคาบุคลากร ตลอดจนการค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลอ้างอิงต่างๆ เช่น ตำราทางวิชาการ สารานุกรมเฉพาะทาง ตลอดจนการขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ระบบมโนทัศน์สัมพันธ์ทั้งระบบได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์มากที่สุด นอกจากนี้ รูปแบบของมโนทัศน์สัมพันธ์บางส่วนที่คัดเลือกมานั้น ไม่ตรงตามรูปแบบที่นักศัพทวิทยา อาทิ Sager (1990) ได้นำเสนอไว้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องกำหนดรูปแบบของมโนทัศน์

สัมพันธ์ขึ้นมาใหม่ โดยผู้วิจัยต้องตรวจสอบถึงความถูกต้องเหมาะสมของรูปแบบของมโนทัศน์สัมพันธ์ที่กำหนดขึ้นใหม่นั้นด้วยโดยการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงต่างๆ รวมทั้งขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญอีกด้วย

4. การบันทึกข้อมูลศัพท์

ปัญหาที่พบในการจัดทำบันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้นคือการขาดบริบทที่ให้ข้อมูลด้านความหมายหรือบริบทที่ช่วยอธิบายลักษณะสำคัญของมโนทัศน์บางมโนทัศน์ ผู้วิจัยได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการพิจารณาบริบทใกล้เคียง ซึ่งอาจให้ข้อมูลที่ช่วยให้เข้าใจความหมายของศัพท์ได้มากขึ้น แต่ในกรณีที่บริบทไม่ได้ช่วยอธิบายความหมายของศัพท์ ผู้วิจัยจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมโนทัศน์นั้นแล้วบันทึกข้อมูลเท่าที่พบในคลังข้อมูลภาษา แล้วจึงดำเนินการค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับศัพท์ให้ครบถ้วนสมบูรณ์จากแหล่งข้อมูลอ้างอิงแล้วนำไปบันทึกลงในบันทึกข้อมูลศัพท์สำหรับการนำไปใช้งานจริงต่อไป

ในการกำหนดศัพท์เทียบเคียงในภาษาไทยนั้น ผู้วิจัยพบว่าศัพท์ส่วนใหญ่มีคำเทียบเคียงในภาษาไทยที่เหมาะสมและสามารถสื่อความหมายของมโนทัศน์ได้อย่างชัดเจนอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามมีศัพท์บางคำที่ยังไม่มีศัพท์เทียบเคียงหรือมีศัพท์เทียบเคียงแล้ว แต่เมื่อผู้วิจัยได้พิจารณาจากลักษณะสำคัญของ มโนทัศน์แล้วและเห็นว่ายังไม่เหมาะสม กล่าวคือ ยังไม่สามารถสื่อความหมายของมโนทัศน์ได้อย่างชัดเจน หรืออาจเอนเอียงเกินไป ผู้วิจัยจึงต้องดัดแปลงศัพท์เดิมรวมทั้งกำหนดศัพท์ใหม่โดยคำนึงถึงความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นสิ่งสำคัญ

การประยุกต์ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยด้านการจัดทำประมวลศัพท์ต่อไป เนื่องจากผู้วิจัยได้อ้างอิงทฤษฎีต่างๆ ทางศัพทวิทยาที่นักวิชาการหลายท่านได้นำเสนอไว้เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำประมวลศัพท์ฉบับนี้ ผู้สนใจสามารถศึกษาขั้นตอนการจัดทำประมวลศัพท์ฉบับนี้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัยทางวิชาการหรือการจัดทำประมวลศัพท์ในสาขาวิชาอื่นๆ ต่อไป

นอกจากนี้ ประมวลศัพท์ฉบับนี้ยังสามารถใช้เป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจเรื่องการประเมินราคาบุคลากรที่อาจนำไปใช้ประโยชน์ในการแปลเอกสารเฉพาะทางด้านการประเมินราคาบุคลากร รวมถึงเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ทำงานด้านการประเมินราคาบุคลากรในการ

เพิ่มพูนความรู้และนำความรู้ที่ได้เป็นพื้นฐานในการนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปได้

ทั้งนี้ เพื่อให้ประมวลศัพท์ที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการจัดทำประมวลศัพท์ด้านการประเมินราคาบุคลากรอาจดำเนินการวิจัยเพิ่มเติมทางในเรื่องบุคลากรในด้านอื่นๆ ได้แก่ พิธีการบุคลากรและพิกัดอัตราบุคลากร เพื่อที่ว่าเมื่อมีการประมวลผลงานวิจัยทั้งหมดเข้าด้วยกัน จะได้ประมวลศัพท์ที่ครอบคลุมสาขาวิชาเฉพาะทางด้านบุคลากรในทุกด้าน อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาทางด้านบุคลากรและด้านศัพท์วิทยาต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กฎกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 132 พ.ศ. 2543. ราชกิจจานุเบกษา 12 (10 มีนาคม 2543): 1-2.

กฎกระทรวงการคลัง ฉบับที่ 146 พ.ศ. 2550. ราชกิจจานุเบกษา 124 (5 เมษายน 2550): 14.

กรมศุลกากร. การประเมินราคาตามความตกลงแอกต์. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยากระษัตริย์บริพัตรพิมพ์, 2538.

กรมศุลกากร. คู่มือระบบราคาแอกต์. กรุงเทพฯ: กรมศุลกากร, 2542.

กรมศุลกากร. แนวทางการประเมินราคาศุลกากรของอาเซียน. กรุงเทพฯ: กรมศุลกากร, 2546.

กรมศุลกากร. “ราคาศุลกากร.” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.customs.go.th/wps/wcm/connect/Library+cus501th/InternetTH/4/4_2/. สืบค้น 26 ธันวาคม 2554.

วิโรจน์ อรุณมานะกุล. ภาษาศาสตร์คลังข้อมูล. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ภาษาอังกฤษ

Antia, Bassey Edem. Terminology and Language Planning: An alternative framework of practice and discourse. Amsterdam; Philadelphia: J. Benjamins, 2000.

ASEAN Secretariat. ASEAN Customs Valuation Guide. Jakarta; Indonesia: Public Affairs Office, 2004.

Australian Customs and Border Protection Service. “Customs Valuation September 2011: Instructions and Guidelines.” [Online]. Available: <http://customs.gov.au/webdata/resources/files/PS200901-ig-Valuation.pdf>.

- Australian Customs and Border Protection Service. "Valuation Volume 8A." [Online]. Available: <http://www.customs.gov.au/webdata/resources/files/CustomsManual-Volume8a-Valuation.pdf>.
- Automated System for Customs Data. "GATT/WTO Customs Valuation." [Online]. Available: <http://www.asycuda.org/pdf%20docs/val.pdf>.
- Cabré, M. Teresa. Terminology: Theory, Methods and Applications. Amsterdam: John Benjamin Publishing, 1998.
- European Commission. "Compendium of Customs Valuation Texts." Updated ed. 1997. [Online]. Available: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/ccvt_en.pdf.
- European Commission. "Compendium of Customs Valuation Texts." Updated ed. 2003. [Online]. Available: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/compendium_en.pdf.
- European Commission. "Compendium of Customs Valuation Texts." Updated ed. 2008. [Online]. Available: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/customs_duties/declared_goods/european/compendium_2008_en.pdf.
- International Organization for Standardization. ISO 10241 International Terminology Standard – Preparation and Layout. Geneva: ISO, 1992.
- International Organization for Standardization. ISO 704 Terminology Works – Principles and Methods. 2nd ed. Geneva: ISO, 2000.
- Macmillan English Dictionary. 2nd. Oxford: Macmillan Publisher Limited, 2007.
- Pearson, Jennifer. Terms in Context. Amsterdam: John Benjamin Publishing, 1998.
- Rey, Alain. Essay on Terminology. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamin Publishing, 1995.

Sager, Juan C. A Practical Course in Terminology Processing. Amsterdam: John Benjamin Publishing, 1990.

U.S. Customs & Border Protection. “Customs Valuation Encyclopedia (1980 – 2010).” [Online]. Available:

http://www.cbp.gov/linkhandler/cgov/trade/trade_outreach/icp060r9.ctt/icp060r9.pdf.

World Customs Organization. “Decision 2.1: Meaning of the Word “Undertaken” Used in Article 8.1 (b) (iv) of the Agreement.” [Online]. Available:

<http://www.wcoomd.org/files/>

[1.%20Public%20files/PDFandDocuments/Valuation/wto_val_decision_2_1.pdf](http://www.wcoomd.org/files/1.%20Public%20files/PDFandDocuments/Valuation/wto_val_decision_2_1.pdf).

World Customs Organization. “Decision 3.1: Treatment of Interest Charges in the Customs Value of Imported Goods.” [Online]. Available:

<http://www.wcoomd.org/files/1.%20Public%20files/>

[PDFandDocuments/Valuation/wto_val_decision_3_1.pdf](http://www.wcoomd.org/files/1.%20Public%20files/PDFandDocuments/Valuation/wto_val_decision_3_1.pdf).

World Customs Organization. “Decision 4.1: Valuation of Carrier Media Bearing Software for Data Processing Equipment.” [Online]. Available: <http://www.wcoomd.org/files/>

[1.%20Public%20files/PDFandDocuments/Valuation/wto_val_decision_4_1.pdf](http://www.wcoomd.org/files/1.%20Public%20files/PDFandDocuments/Valuation/wto_val_decision_4_1.pdf).

World Customs Organization. “Decision 5.1: Terms in Article 8.1 (b) (iv): Development.” [Online]. Available:

http://www.wcoomd.org/files/1.%20Public%20files/PDFandDocuments/Valuation/wto_val_decision_5_1.pdf.

World Trade Organization. “Agreement on Implementation of Article VII of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994.” [Online]. Available:

http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/20-val.pdf.

World Trade Organization. “Customs Valuation: Technical Information.” [Online]. Available:

http://www.wto.org/english/tratop_e/cusval_e/cusval_info_e.htm.

World Trade Organization. "Decision Regarding Cases Where Customs Administrations Have Reason to Doubt the Truth or Accuracy of the Declared Value." [Online]. Available: http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/42-dval1.pdf.

Wright, Sue Ellen and Budin, Gerhard. Handbook of Terminology Management Vol 1. Amsterdam: John Benjamins Publishing Co., 1997.

ภาคผนวก ก รายละเอียดคลังข้อมูลภาษา

รหัส	ที่มาเอกสาร	จำนวนคำ	ชื่อแฟ้มข้อมูล
CV01	กรมศุลกากร. <u>การประเมินราคาตามความตกลงแกตต์</u> . กรุงเทพฯ: เจ้าพระยากระษัตริย์บริพัตร, 2538.	12,306	CV01.txt
CV02	Australian Customs and Border Protection Service. "Valuation Volume 8A." [Online]. Available: http://www.customs.gov.au/webdata/resources/files/CustomsManual-Volume8a-Valuation.pdf .	49,449	CV02.txt
CV03	European Commission. "Compendium of Customs Valuation Texts." Updated ed. 1997. [Online]. Available: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/ccvt_en.pdf .	34,894	CV03.txt
CV04	European Commission. "Compendium of Customs Valuation Texts." Updated ed. 2003. [Online]. Available: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/compendium_en.pdf .	709	CV04.txt
CV05	European Commission. "Compendium of Customs Valuation Texts." Updated ed. 2008. [Online]. Available: http://ec.europa.eu/taxation_customs/resources/documents/customs/customs_duties/declared_goods/european/compendium_2008_en.pdf .	363	CV05.txt
CV06	World Customs Organization. "Decision 4.1: Valuation of Carrier Media Bearing Software for Data Processing Equipment." [Online]. Available: http://www.wcoomd.org/files/1.%20Public%20files/PDFandDocuments/Valuation/wto_val_decision_4_1.pdf .	191	CV06.txt
CV07	World Trade Organization. "Decision Regarding Cases Where Customs Administrations Have Reason to Doubt the Truth or Accuracy of the Declared Value." [Online]. Available: http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/42-dval1.pdf .	222	CV07.txt

CV08	World Customs Organization. "Decision 5.1: Terms in Article 8.1 (b) (iv): Development." [Online]. Available: http://www.wcoomd.org/files/1.%20Public%20files/PDFandDocuments/Valuation/wto_val_decision_5_1.pdf .	79	CV08.txt
CV09	World Customs Organization. "Decision 3.1: Treatment of Interest Charges in the Customs Value of Imported Goods." [Online]. Available: http://www.wcoomd.org/files/1.%20Public%20files/PDFandDocuments/Valuation/wto_val_decision_3_1.pdf .	3,710	CV09.txt
CV10	World Customs Organization. "Decision 2.1: Meaning of the Word "Undertaken" Used in Article 8.1 (b) (iv) of the Agreement." [Online]. Available: http://www.wcoomd.org/files/1.%20Public%20files/PDFandDocuments/Valuation/wto_val_decision_2_1.pdf .	47,292	CV10.txt
CV11	Automated System for Customs Data. "GATT/WTO Customs Valuation." [Online]. Available: http://www.asycuda.org/pdf%20docs/val.pdf .	213,566	CV11.txt
CV12	Australian Customs and Border Protection Service. "Customs Valuation September 2011: Instructions and Guidelines." [Online]. Available: http://customs.gov.au/webdata/resources/files/PS200901-ig-Valuation.pdf .	3,742	CV12.txt
CV13	U.S. Customs & Border Protection. "Customs Valuation Encyclopedia (1980 – 2010)." [Online]. Available: http://www.cbp.gov/linkhandler/cgov/trade/trade_outreach/icp060r9.ctt/icp060r9.pdf .	213,537	CV13.txt
CV14	World Trade Organization. "Customs Valuation: Technical Information." [Online]. Available: http://www.wto.org/english/tratop_e/cusval_e/cusval_info_e.htm .	3,742	CV14.txt

ภาคผนวก ข รายละเอียดแหล่งอ้างอิงศัพท์ภาษาไทย

รหัส	แหล่งอ้างอิง
RE01	กรมศุลกากร. การประเมินราคาตามความตกลงแอกัตต์. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาพระรามการพิมพ์, 2538.
RE02	กรมศุลกากร. คู่มือระบบราคาแอกัตต์. กรุงเทพฯ: กรมศุลกากร, 2542.

ภาคผนวก ค บันทึกข้อมูลศัพท์เบื้องต้น (Extraction Record)

สัญลักษณ์ที่ใช้

ประเภทของความสัมพันธ์

GS = Generic – Specific

IK = Instrument - Key Factor

MI = Method – Instrument

MO = Method – Object

MP = Method – Process

OA = Object – Additive Parts

OC = Object – Classifying Characteristics

OD = Object – Deducted Parts

PK = Process – Key Factor

คำที่ล้อมรอบด้วย คือศัพท์เฉพาะด้าน

สัญลักษณ์ \longrightarrow แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ โดยจะมีอักษรย่อแสดงรูปแบบความสัมพันธ์กำกับไว้

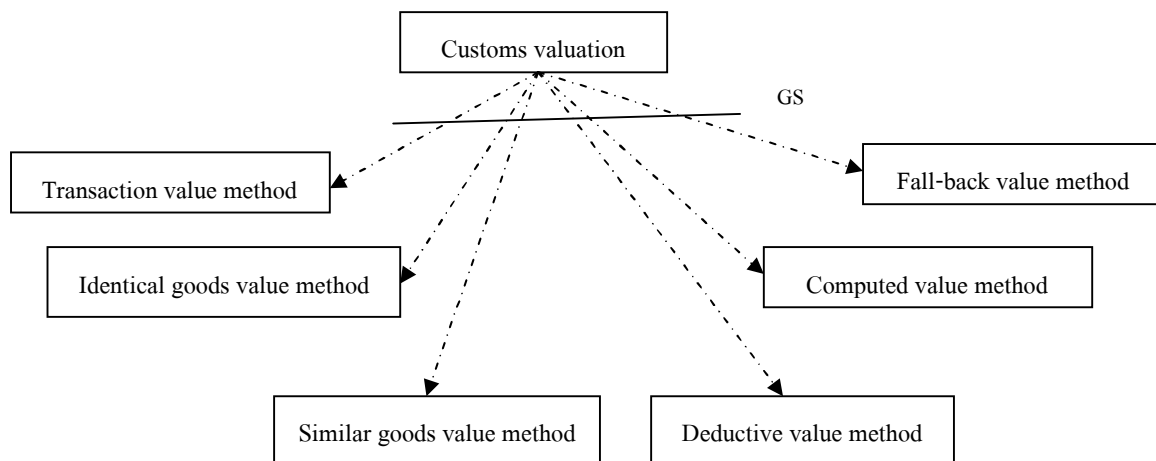
คำที่ล้อมรอบด้วย คือศัพท์เฉพาะที่มีการใช้ในบริบททางการประเมินราคาบุคลากร แต่มีความหมายตามที่ปรากฏในพจนานุกรมทั่วไป จึงไม่นำมาวิเคราะห์ในงานประมวลศัพท์นี้

สัญลักษณ์ $\cdots\cdots\cdots\longrightarrow$ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ของศัพท์ที่ใช้ในสาขา แต่ไม่นำมโนทัศน์เหล่านั้นมาวิเคราะห์ โดยจะมีอักษรย่อแสดงรูปแบบความสัมพันธ์กำกับไว้

สัญลักษณ์ $\cdots\cdots\cdots\longrightarrow$ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ ที่มีความสัมพันธ์กันเป็นลำดับชั้นโดยมโนทัศน์ที่เกิดก่อนอยู่ด้านซ้ายเรียงตามลำดับเรื่อยไปทางขวาซึ่งเป็นมโนทัศน์ที่เกิดเป็นลำดับถัดมา

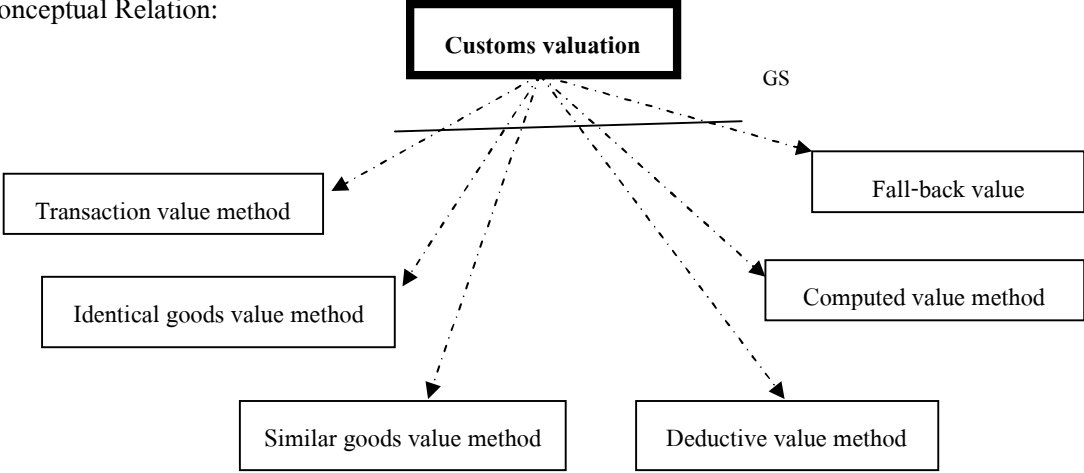
สัญลักษณ์ $\cdots\cdots\cdots\longrightarrow$ แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ ที่มีความสัมพันธ์กันแบบทางเลือก มีความหมายว่าหากมีมโนทัศน์ใดเกิดขึ้น ให้นำมโนทัศน์นั้นไปรวมเพื่ออธิบายมโนทัศน์สัมพันธ์

Main Chart 1: วิธีการประเมินราคาศุลกากร

สัญลักษณ์ ----> แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ ที่มีความสัมพันธ์กันเป็นลำดับขั้นโดยมโนทัศน์ที่เกิดก่อนอยู่ด้านซ้ายเรียงตามลำดับเรื่อยไปทางขวาซึ่งเป็นมโนทัศน์ที่เกิดเป็นลำดับถัดมา

GS = Generic – Specific

CN001	Concept: Customs valuation	Eng: Customs valuation (CV11.txt)
<p>Feature: กระบวนการทางศุลกากรที่ใช้ในการกำหนดมูลค่าทางศุลกากรของของนำเข้า เพื่อใช้ประโยชน์ในการคิดค่าภาษีอากร มีกระบวนการกำหนดมูลค่าดังกล่าวเป็นลำดับขั้น ซึ่งเรียงตามลำดับอย่างเคร่งครัดตั้งแต่วิธีที่ 1 ถึงวิธีที่ 6 ดังต่อไปนี้ 1. วิธีการกำหนดตามราคาซื้อขาย 2. วิธีการกำหนดตามราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน 3. วิธีการกำหนดตามราคาซื้อขายของที่คล้ายกัน 4. วิธีการกำหนดตามราคาหักทอน 5. วิธีการกำหนดตามราคาคำนวณ 6. วิธีการกำหนดตามราคาย้อนกลับ</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD CV[Customs valuation] -.-> TVM[Transaction value method] CV -.-> IGM[Identical goods value method] CV -.-> SGM[Similar goods value method] CV -.-> DVM[Deductive value method] CV -.-> CVM[Computed value method] CV -.-> FBV[Fall-back value] CV -- GS --> FBV </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Customs valuation is a customs procedure applied to determine the customs value of imported goods. If the rate of duty is ad valorem, the customs value is essential to determine the duty to be paid on an imported good. (CV11.txt) 2. The methods of valuation are set out in a sequential order of application. The primary method for customs valuation is defined in Article 1 and imported goods are to be valued in accordance with the provisions of this Article whenever the conditions prescribed therein are fulfilled. (CV01.txt) 3. Section 2: Valuation methods in correct order <ol style="list-style-type: none"> 3.2.1 Method 1: Transaction value method <ol style="list-style-type: none"> (1) This method assumes that the goods have been the subject of a transaction which gave rise to the export of the goods from a foreign country and their importation into Australia. This transaction is called the import sales transaction. (2) The Transaction Value method is explained in detail in Division 4. 		

(3) It is used for the valuation of the overwhelming majority of shipments into Australia, and, indeed, worldwide wherever the WTO Valuation Agreement is used.

(4) The remaining valuation methods are designed to cover those circumstances where the transaction value method cannot be applied. (The circumstances preventing the use of transaction value are set down in detail in Sections 160 and 161H of the Act.)

3.2.2 Methods 2 and 3: Identical and similar value methods

(1) If a Collector cannot determine a value using the transaction value method, the next two steps involve using other shipments (of identical or similar goods) to arrive at a value for the shipment under scrutiny.

(2) First, try the identical goods method. This involves finding a shipment of the identical goods exported to Australia at about the same time (that is, within plus or minus 45 days) as the shipment to be valued, for which a transaction value can or has been established.

(3) If that fails, try the similar goods method. This involves finding a shipment of similar (rather than identical) goods for which a transaction value can or has been established. Again the shipment of similar goods must be exported to Australia about the same time as the imported goods.

(4) For a more detailed coverage of these two methods, refer to the relevant entries in the Encyclopaedia, Division 5.

3.2.3 A digression: switching the order

(1) In normal circumstances, if identical or similar goods value methods have failed, the next step is to try the deductive value methods followed by the computed value method as in paragraph 3.1.3.

(2) Article 4 of WTO Valuation Agreement allows the order of these two methods to be reversed at the request of the importer. The Customs Act 1901 makes the same provision. For full details of the way this has been implemented in the Act, see the Encyclopaedia article on computed valued goods.

3.2.4 Methods 4, 5 and 6: Deductive values

(1) The next group of valuation methods are, in order, deductive (contemporary sales) value, then deductive (later sales) value, and finally deductive (derived goods sales) value.

(2) The first two of these deductive methods arrive at customs value by working backwards from the price realised by the sale in Australia of “comparable” goods by deducting costs which have been added to those goods after exportation.

(3) The third deductive method, which applies only to request goods, arrives at a customs value

by working backward from the sale of “comparable” goods which have been derived from imported goods by assembling, packing or further processing those imported goods in Australia.

(4) Request goods are merely goods which an importer has requested be valued by the deductive (derived goods sale) value.

3.2.5 Method 7: Computed value

(1) Computed value method has a restricted scope. It can be used only if the goods to be valued are exporter’s goods. These are goods that are exported directly by the producer, manufacturer, etc, not through some intermediary. The essence of this scheme is to arrive at a value by working through the producer’s own records of the costs of production.

(2) Note that, if an importer asks, and if the goods are exporter’s goods, and if the Collector can determine a computed value, this method can be employed before any of the deductive value methods above. See above, Section 3.2.3

(3) For a more detailed coverage of this method, refer to the alphabetical entries of exporter’s goods, and computed valued goods in Division 5.

3.2.6 Method 8: Fall back value

(1) Fall-back value applies when all of the above methods have failed to arrive at an acceptable customs value.

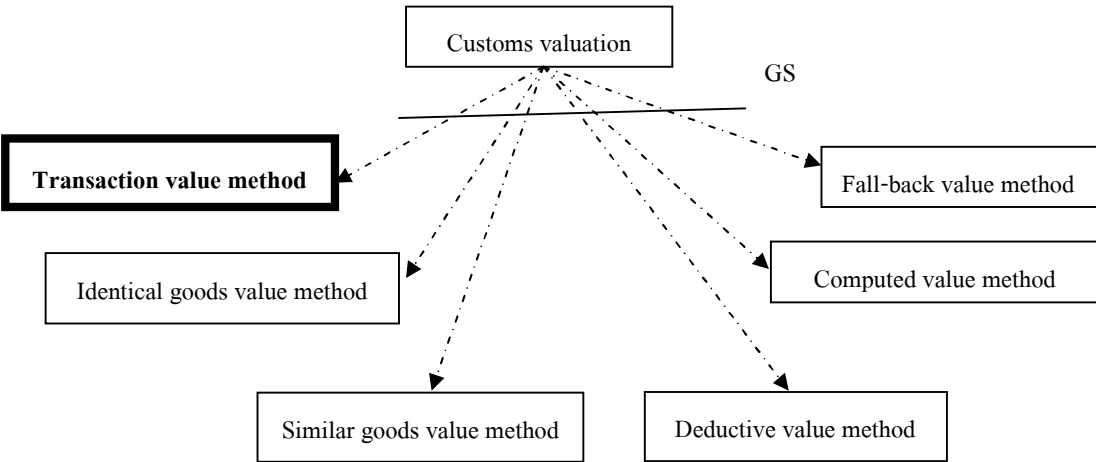
(2) This method requires a Collector to start again at the top, and flexibly revisit the preceding valuation methods with a view to finding a value by reasonable means. For this reason, fall-back is sometimes known as the “flexible” valuation method.

(3) Example 1:

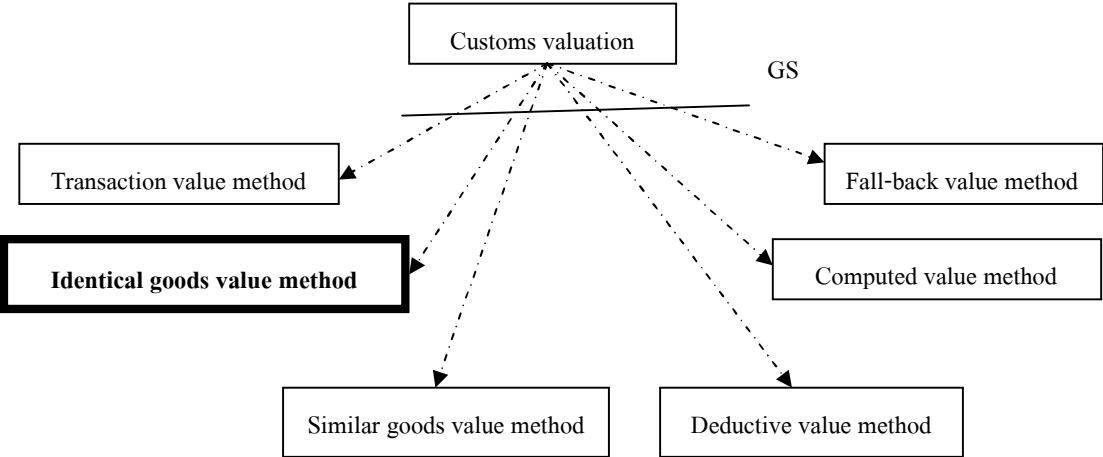
Method 2, identical goods, almost but not quite provided the customs value first time around for a hypothetical shipment of goods. The defect being that the sale took place 47 days, rather than 45 days, away from the date of importation. Because the sale took place two days outside the specific limits of that valuation method, it could not be used under the identical goods method, even though the values produced by using that sale were fair and reasonable. That sale could, however, reasonably be accepted to produce a value under the fall-back provision. (CV13.txt)

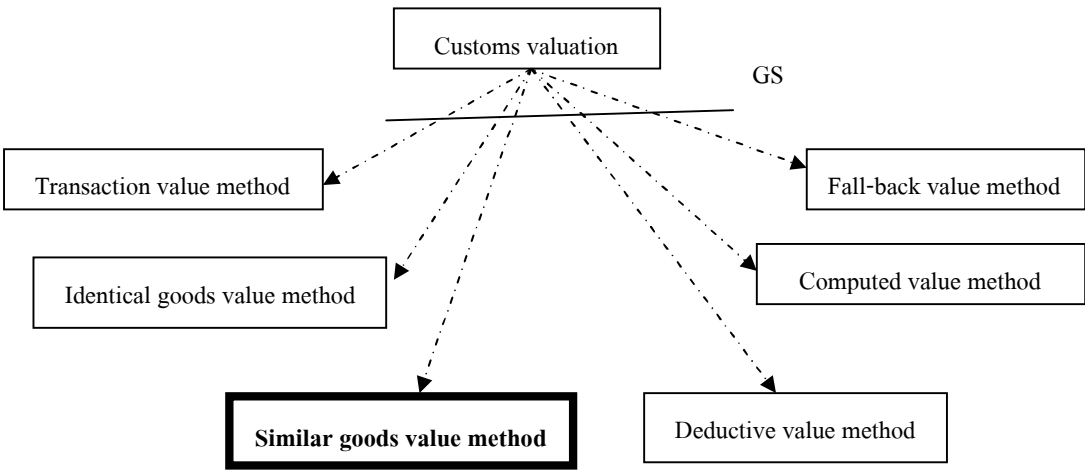
Synonym Term: GATT valuation (CV02.txt)	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
---	-----------------	----------------------------

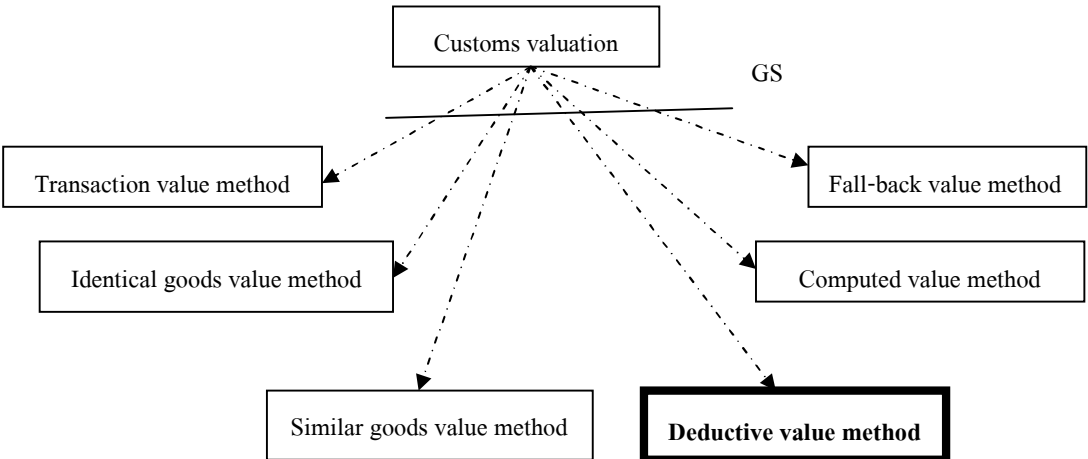
Note: -

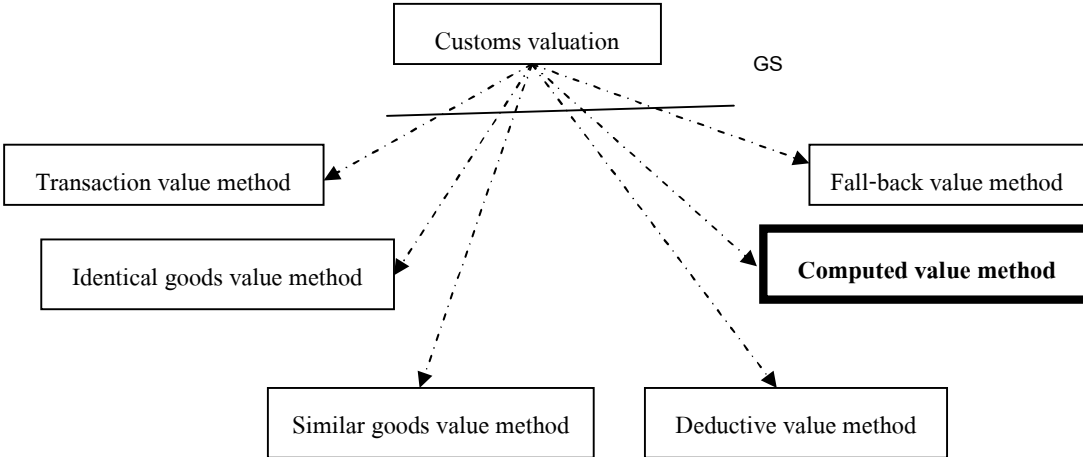
CN002	Concept: Transaction value method	Eng: Transaction value method (CV02.txt)
<p>Feature: วิธีการประเมินราคาศุลกากรแบบหนึ่งโดยประเมินราคาซื้อขายของนำเข้า เป็นวิธีแรกในกระบวนการกำหนดราคาศุลกากร โดยถือว่าตัวสินค้าเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินกิจกรรมการนำเข้า ซึ่งทำให้เกิดการส่งออกและการนำเข้าสินค้า</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> 		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Method 1: Transaction value method. This method assumes that the goods have been the subject of a transaction which gave rise to the export of the goods from a foreign country and their importation. (CV02.txt) 2. The procedural steps in the Transaction Value Method are: <ol style="list-style-type: none"> (1) Identify the import sales transaction by reference to the contract/s of sale; (2) From the import sales transaction, establish the actual price of the imported goods; (3) Arrive at the adjusted price by deducting any legal deductions from the price; (4) If there are any price related costs not already included in the price, add them to the adjusted price to give a complete account of the transaction; (5) Convert the resulting price to Australian currency at the exchange rate applying on the day of export. This is the customs value of the goods. (CV12.txt) 3. In almost every instance, transaction value method would have been used, based on the 		

import sales transaction which brought the goods to Australia. That transaction has not changed, and neither has the transaction value. (CV02.txt)		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN003	Concept: Identical goods value method	Eng: Identical goods value method (CV02.txt)
<p>Feature: วิธีการประเมินราคาศุลกากรแบบหนึ่ง โดยประเมินราคาซื้อขายของที่มีคุณลักษณะเหมือนกันทุกอย่าง ซึ่งเป็นวิธีประเมินราคาศุลกากรที่นำมาใช้เป็นลำดับแรกหากไม่สามารถใช้วิธีการประเมินตามราคาซื้อขายได้</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD CV[Customs valuation] TM[Transaction value method] IGVM[Identical goods value method] SGM[Similar goods value method] DVM[Deductive value method] CVM[Computed value method] FBVM[Fall-back value method] CV -.-> TM CV -.-> IGVM CV -.-> SGM CV -.-> DVM CV -.-> CVM CV -.-> FBVM TM --- GS CV </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identical Goods Value method is the first method to be tried if the Transaction Value method cannot be used. (CV02.txt) 2. The effect of any one of the conditions applying is that Customs and Border Protection is unable to use the transaction value method and will then consider the identical goods value method and so on. (CV12.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

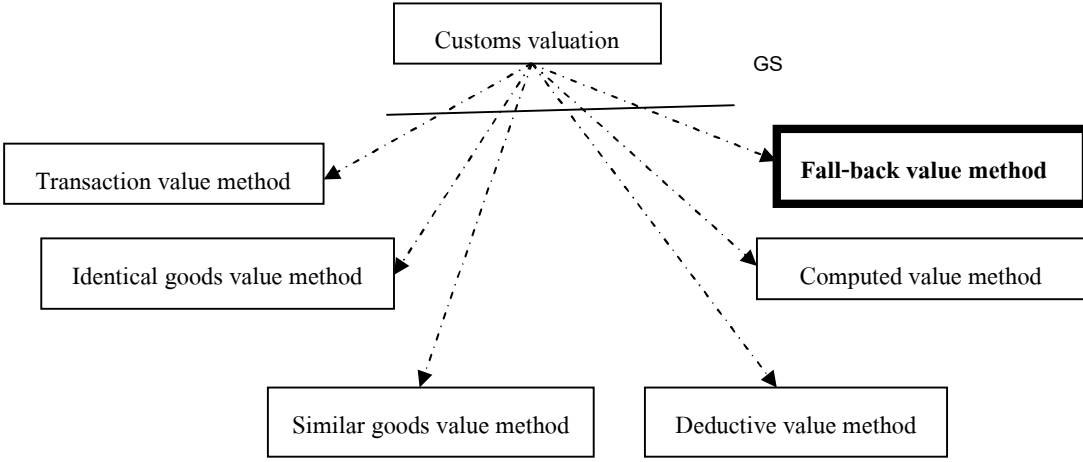
CN004	Concept: Similar goods value method	Eng: Similar goods value method (CV02.txt)
<p>Feature: วิธีการประเมินราคาศุลกากรแบบหนึ่งโดยประเมินราคาซื้อขายต่อหน่วยของของที่คล้ายกันกับของที่กำลังประเมินราคา ซึ่งเป็นวิธีประเมินราคาศุลกากรที่นำมาใช้เป็นลำดับที่สามหากไม่สามารถใช้วิธีการประเมินตามราคาซื้อขายและวิธีการประเมินตามราคาซื้อขายของที่เหมือนกันได้</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD CV[Customs valuation] -.-> TVM[Transaction value method] CV -.-> IGM[Identical goods value method] CV -.-> SGM[Similar goods value method] CV -.-> DVM[Deductive value method] CV -.-> CVM[Computed value method] CV -.-> FBVM[Fall-back value method] CV --- GS SGM </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Similar Goods Value method is the third method to be tried. It is used if the Transaction Value method and the Identical Goods Value method cannot be used. (CV02.txt) 2. The Similar Goods Value method calculates the value of imported goods by reference to the unit price of comparable similar goods imported into Australia about the same time as the imported goods that were valued by the Transaction Value method. In other words, this method requires evidence of a previously accepted Transaction Value of goods which are similar to the goods to be valued. (CV12.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN005	Concept: Deductive value method	Eng: Deductive value method (CV02.txt)
<p>Feature: วิธีการประเมินราคาศุลกากรแบบหนึ่งโดยใช้ราคาสินค้าที่กำลังประเมินหรือสินค้าที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกันที่จำหน่ายอยู่ในประเทศไทย โดยหักทอนค่าใช้จ่ายบางส่วนออกไป เป็นวิธีลำดับที่สี่ในกระบวนการกำหนดราคาศุลกากร ใช้ในกรณีหากไม่อาจกำหนดราคาศุลกากรตามวิธีการประเมินตามราคาซื้อขายของที่คล้ายกันได้ ผู้นำเข้ามีสิทธิขอให้กำหนดราคาศุลกากรโดยใช้วิธีการประเมินราคาศุลกากรตามราคาคำนวณก่อนก็ได้</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD CV[Customs valuation] -.-> TVM[Transaction value method] CV -.-> IGV[Identical goods value method] CV -.-> SGM[Similar goods value method] CV -.-> DVM[Deductive value method] CV -.-> CVM[Computed value method] CV -.-> FBVM[Fall-back value method] </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Because the Deductive Value methods involve working backwards from the sale of goods, a number of amounts or costs incurred up to and including the point of sale have to be deducted from the sale unit price to arrive at the value at the equivalent of FOB level. (CV02.txt) 2. An importer may seek to use Computed Value method before any of the deductive value methods are employed. (CV12.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN006	Concept: Computed value method	Eng: Computed value method (CV02.txt)
<p>Feature: วิธีการประเมินราคาศุลกากรแบบหนึ่งโดยกำหนดราคาศุลกากรจากต้นทุนการผลิตสินค้าของผู้ผลิต ซึ่งเป็นข้อมูลที่เก็บไว้เป็นความลับและผู้นำเข้าต้องเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับราคาดังกล่าวให้แก่เจ้าหน้าที่ศุลกากร วิธีนี้อาจเป็นวิธีที่ใช้ไม่บ่อยครั้ง เนื่องจากผู้ผลิตอยู่ต่างประเทศอยู่นอกบังคับทางกฎหมายของเจ้าหน้าที่ศุลกากรในประเทศที่นำของเข้าให้แสดงข้อมูลต้นทุนการผลิต</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD CV[Customs valuation] TM[Transaction value method] IGVM[Identical goods value method] SGMV[Similar goods value method] DVM[Deductive value method] FBVM[Fall-back value method] CVM[Computed value method] CV -.-> TM CV -.-> IGVM CV -.-> SGMV CV -.-> DVM CV -.-> FBVM CV -.-> CVM </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “Computed value” method. This is a seldom-used method of valuation. It involves computing a customs value from the overseas manufacturer’s production costs, and this is not information which is likely to be freely available, as it is bound to be considered highly confidential by the manufacturer. (CV02.txt) 2. Computed value method has a restricted scope. It can be used only if the goods to be valued are exporter’s goods. These are goods that are exported directly by the producer, manufacturer, etc, not through some intermediary. The essence of this scheme is to arrive at a value by working through the producer’s own records of the costs of production. (CV02.txt) 3. As a general rule, customs value is determined under this Agreement on the basis of information readily available in the country of importation. In order to determine a computed value, however, it may be necessary to examine the costs of producing the goods being valued 		

and other information which has to be obtained from outside the country of importation. Furthermore, in most cases the producer of the goods will be outside the jurisdiction of the authorities of the country of importation. The use of the **computed value method** will generally be limited to those cases where the buyer and seller are related, and the producer is prepared to supply to the authorities of the country of importation the necessary costings and to provide facilities for any subsequent verification which may be necessary. (CV01.txt)

Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN007	Concept: Fall-back value method	Eng: Fall-back value method (CV12.txt)
<p>Feature: วิธีการประเมินราคาศุลกากรแบบหนึ่งโดยใช้วิธียืดหยุ่นของวิธีใดๆ ก็ตามจากวิธีการกำหนดตามราคาซื้อขาย วิธีการกำหนดตามราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน วิธีการกำหนดตามราคาซื้อขายของที่คล้ายกัน วิธีการกำหนดตามราคาหักทอน วิธีการกำหนดตามราคาคำนวณ และวิธีการกำหนดตามราคาย้อนกลับ ตามลำดับ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถกำหนดราคาศุลกากรได้ ใช้ในกรณีไม่สามารถประเมินราคาศุลกากรตามวิธีการอื่นๆ ในลำดับก่อนหน้าได้</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD CV[Customs valuation] -.-> TVM[Transaction value method] CV -.-> IGVM[Identical goods value method] CV -.-> SGM[Similar goods value method] CV -.-> DVM[Deductive value method] CV -.-> CVM[Computed value method] CV -.-> FBVM[Fall-back value method] </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Method 8: Fall back value <p>(1) Fall-back value applies when all of the above methods have failed to arrive at an acceptable customs value.</p> <p>(2) This method requires a Collector to start again at the top, and flexibly revisit the preceding valuation methods with a view to finding a value by reasonable means. For this reason, fall-back is sometimes known as the “flexible” valuation method. (CV12.txt)</p> 2. Method 6 - Fall-back method <p>Definition</p> <p>"Customs value determination based on "reasonable means consistent with the principles and general provisions of the Agreement, Article VII GATT and on the basis of available data".</p>		

When the customs value cannot be determined under any of the previous methods, it may be determined using reasonable means consistent with the principles and general provisions of the Agreement and of Article VII of GATT, and on the basis of data available in the country of importation. To the greatest extent possible, this method should be based on previously determined values and methods with a reasonable degree of flexibility in their application.

(CV11.txt)

3. **“Fall-back value”** Policy and Procedure:

1. The **fall-back method** may be viewed as a “flexible” means of valuing goods, although it is not a distinct method of valuation as such.

2. If all the other methods of valuation cannot successfully be applied, the **fall-back method** allows the Collector to revisit, “flexibly”, those methods in their original order and to attempt to apply them to the goods to be valued with less stringent application of the criteria set down for those methods. (CV02.txt)

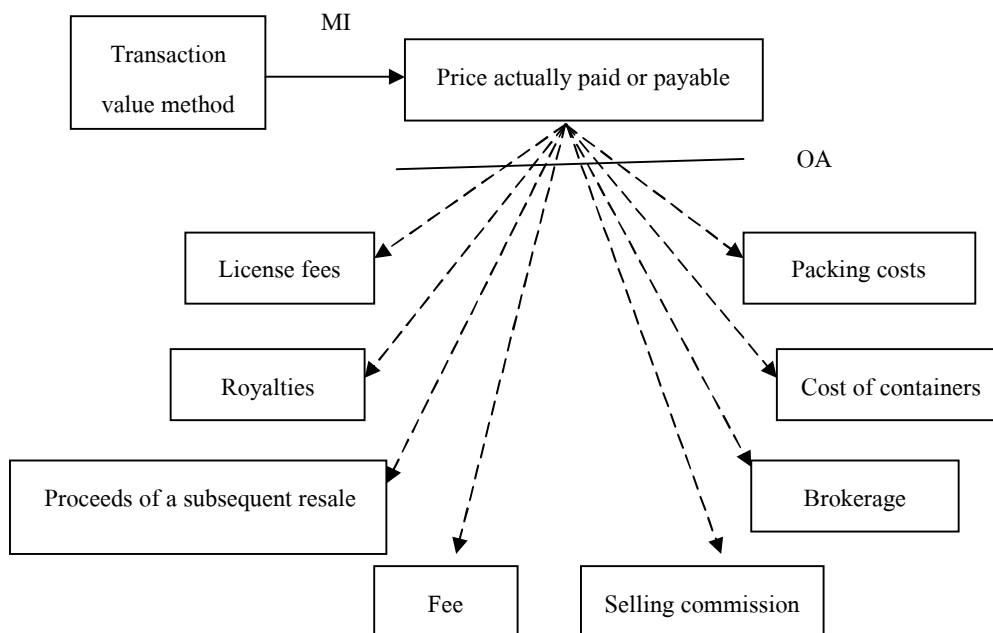
Synonym Term: Flexible
valuation method (CV12.txt)

Abbreviation: -

Grammatical Category: Noun

Note: -

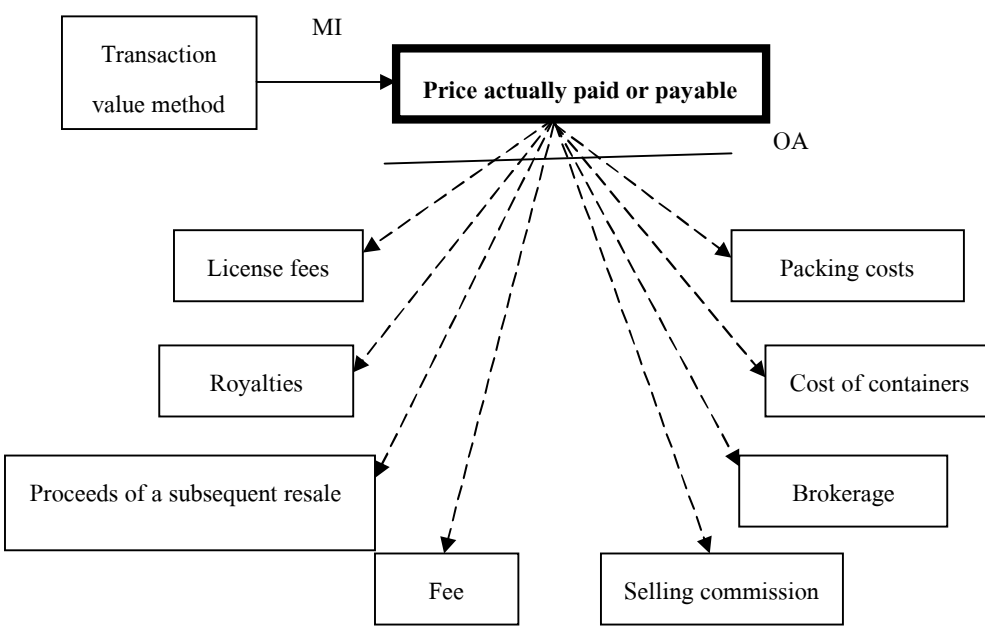
Main Chart 2: ราคาที่ได้ชำระจริงหรือราคาที่จะต้องชำระ

สัญลักษณ์ ---> แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ ที่มีความสัมพันธ์กันแบบทางเลือก มีความหมายว่าหากมีมโนทัศน์ใดเกิดขึ้น ให้นำมโนทัศน์นั้นไปรวมเพื่ออธิบายมโนทัศน์สัมพันธ์

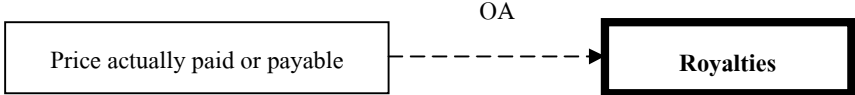
MI = Method – Instrument

OA = Object – Additive Parts

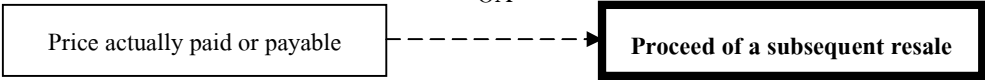
CN008	Concept: Price actually paid or payable	Eng: Price actually paid or payable (CV11.txt)
<p>Feature: ราคาทั้งหมดของของนำเข้าที่ได้กระทำไปแล้วหรือที่จะกระทำโดยผู้ซื้อต่อผู้ขาย หรือเพื่อประโยชน์ของผู้ขาย นอกจากนี้ ราคาดังกล่าวยังรวมถึงราคาที่ได้คิดรวมไปแล้วจริงหรือที่จะคิดรวมในฐานะเป็นเงื่อนไขของการขายของนำเข้าโดยผู้ซื้อต่อผู้ขายหรือ โดยผู้ซื้อต่อบุคคลที่สาม เพื่อให้เป็นไปตามข้อผูกพันของผู้ขาย</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD TM[Transaction value method] -- MI --> P[Price actually paid or payable] P -.-> LF[License fees] P -.-> R[Royalties] P -.-> PSR[Proceeds of a subsequent resale] P -.-> F[Fee] P -.-> SC[Selling commission] P -.-> PC[Packing costs] P -.-> CC[Cost of containers] P -.-> B[Brokerage] </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The price actually paid or payable is the total payment made or to be made by the buyer to or for the benefit of the seller for the imported goods, and includes all payments made as a condition of sale of the imported goods by the buyer to the seller, or by the buyer to a third party to satisfy an obligation of the seller. (CV11.txt) 2. The price actually paid or payable is the total payment made or to be made by the buyer to or for the benefit of the seller for the imported goods. (CV01.txt) 3. The price actually paid or payable refers to the price for the imported goods. Thus the flow of dividends or other payments from the buyer to the seller that do not relate to the imported goods are not part of the customs value. (CV01.txt) 		

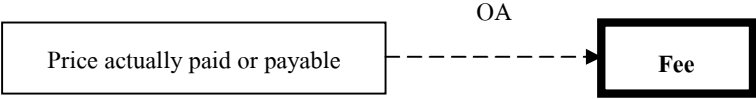
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN009	Concept: License fees	Eng: License fees (CV13.txt)
<p>Feature: เงื่อนไขในการขายซึ่งต้องนำไปบวกเพิ่มไว้กับราคาที่ได้ชำระจริงหรือราคาที่จะต้องชำระสำหรับของนำเข้าในการกำหนดราคาซื้อขาย</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph LR A[Price actually paid or payable] -.-> OA B[License fees] </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The license fees are a condition of sale, and are properly added to the price actually paid or payable in the determination of transaction value. (CV13.txt) 2. Notwithstanding the fact that the payments in question are referred to by the parties as “license fees,” they are actually part of the total payment for the imported merchandise. The alleged license fees paid by the importer are not paid to the licensor. Instead, they are paid either to the buying agent or the licensees. The seller’s invoices refer specifically to the fact that license fees are to be paid by the importer. (CV13.txt) 3. The relationship between the license fees and the merchandise determines whether the license payments by the importer are dutiable as part of the price actually paid or payable. The importer’s license fee payments were paid directly to the licensor and did not accrue to the benefit of the seller, thus the license payments are not part of the price paid or payable. (CV13.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN010	Concept: Royalties	Eng: Royalties (CV03.txt)
<p>Feature: ราคาไม่ว่าในรูปแบบใดๆ เพื่อเป็นสิ่งตอบแทนสำหรับ “การใช้” หรือ “สิทธิในการใช้” สำหรับของนำเข้าที่มีสิทธิทางปัญญาคุ้มครองอยู่ เช่น ลิขสิทธิ์ใดๆ ของวรรณกรรม งานศิลปะ งานวิทยาศาสตร์ รวมทั้งภาพยนตร์, สิทธิบัตรใดๆ ของการออกแบบ แบบจำลอง แบบแปลน และกระบวนการผลิตที่เป็นความลับ, เครื่องมือต่างๆ ในการอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือวิทยาศาสตร์, สารสนเทศ เช่น ความเชี่ยวชาญ (know-how), เครื่องหมายการค้า เป็นต้น ซึ่งต้องนำไปบวกเพิ่มกับราคาที่ได้ชำระจริงหรือราคาที่จะต้องชำระในการกำหนดราคาศุลกากร</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph LR A[Price actually paid or payable] -.-> OA B[Royalties] </pre>		
<p>Extraction:</p> <p>1. The scope of the term "royalties" under Article 32(1)(c) of the Customs Code is defined in the Interpretative Notes to Article 32(1)(c) of the Customs Code and Article 157(1) of the Implementing Provisions.</p> <p>A more general definition can be found in Article 12(2) of the OECD Model Double Taxation Convention on Income and on Capital (1977), as follows :</p> <p>"payments of any kind received as a consideration for the use of, or the right to use, any copyright of literary, artistic or scientific work including cinematograph films, any patent, trademark, design or model, plan, secret formula or process, or for the use of, or the right to use, industrial, commercial or scientific equipment, or for information</p> <p>* concerning industrial, commercial, or scientific experience."</p> <p>* Commonly referred to as "know-how". (CV03.txt)</p> <p>2. The royalties referred to in paragraph 1(c) of Article 8 may include, among other things, payments in respect to patents, trade marks and copyrights. (CV01.txt)</p> <p>3. There is no universally agreed meaning of the word “royalty”, so, although described as a royalty, many payments will be found to be more properly classified as:</p> <ul style="list-style-type: none"> • part of the price for the goods (see Mattel case, paragraph 3 below); 		

<ul style="list-style-type: none"> • an assist; • a commission; • a non-dutiable royalty, such as a payment for the right to reproduce the imported goods; • proceeds of subsequent resale, disposal or use. (CV02.txt) <p>4. The payments, although identified as royalties, are part of the price actually paid or payable for the imported merchandise and, consequently, are to be included in the transaction value of the imported merchandise. (CV13.txt)</p>		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN011	Concept: Proceed of a subsequent resale	Eng: Proceed of a subsequent resale (CV13.txt)
<p>Feature: มูลค่าของเงินได้ส่วนหนึ่งส่วนใดจากการขายต่อของนำเข้า การจำหน่ายของนำเข้า หรือการใช้ของนำเข้าในภายหลังที่ผู้ซื้อชำระแก่ผู้ขาย ซึ่งต้องนำไปบวกเพิ่มกับกับราคาที่ได้ชำระจริง หรือราคาที่จะต้องชำระในการกำหนดราคาศุลกากร</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph LR A[Price actually paid or payable] -.- OA --> B[Proceed of a subsequent resale] </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Pursuant to a profit sharing plan between the related party buyer and seller, the parties share the profits on the resale of the imported product. These payments are dutiable as proceeds of a subsequent resale, which accrue to the seller and are included in transaction value of the imported merchandise. (CV13.txt) 2. If the price of the product is increased subsequent to importation due to a change in the resale price in the United States, then the amount remitted becomes the proceed of a subsequent resale and the amount is added to the price actually paid or payable. (CV13.txt) 3. Make sure that all the costs surrounding a transaction are correctly identified. The definition of price related cost is intended to cast a wide net over a whole range of charges, and some charges may not necessarily be what they are described as in the documentation: for example, a charge described as a royalty could be, on careful inspection, an assist, a commission, or proceeds of a subsequent sale. (CV02.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN012	Concept: Fee	Eng: Fee (CV13.txt)
<p>Feature: ค่าธรรมเนียมที่ผู้ซื้อหรือผู้นำเข้าสินค้าชำระให้แก่ผู้ขาย ซึ่งต้องนำไปบวกเพิ่มกับกับราคาที่ได้ชำระจริงหรือราคาที่จะต้องชำระในการกำหนดราคาศุลกากร</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph LR A[Price actually paid or payable] -.- OA --> B[Fee] </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fee is part of the total payment made to, or for the benefit of, the seller. A fee is determined by the seller and is for the imported merchandise. It is part of the price actually paid or payable for the merchandise. (CV13.txt) 2. The importer is paying a fee to the seller to cover the cost of research and development for future products. To cover the charge of future research and development, the seller imposes a charge of four percent of the invoice value on current purchases by the importer. The research and development costs become part of the importer's total payment to the seller. The payment is directly tied to the invoice purchase price. The payments made by the importer to the seller are part of the price actually paid or payable for the merchandise currently imported. (CV13.txt) 3. (v) receives any commission, fee or payment from any person in relation to the importation of goods under a contract of sale, other than the buying commission payable by his principal. (CV05.txt) 4. 1. In determining the customs value under the provisions of Article 1, there shall be added to the price actually paid or payable for the imported goods: <ol style="list-style-type: none"> (a) the following, to the extent that they are incurred by the buyer but are not included in the price actually paid or payable for the goods: <ol style="list-style-type: none"> (i) commissions and brokerage, except buying commissions; (ii) the cost of containers which are treated as being one for customs purposes with the goods in question; (iii) the cost of packing whether for labour or materials; (b) the value, apportioned as appropriate, of the following goods and services where supplied 		

directly or indirectly by the buyer free of charge or at reduced cost for use in connection with the production and sale for export of the imported goods, to the extent that such value has not been included in the price actually paid or payable:

(i) materials, components, parts and similar items incorporated in the imported goods; (ii) tools, dies, moulds and similar items used in the production of the imported goods;

(iii) materials consumed in the production of the imported goods;

(iv) engineering, development, artwork, design work, and plans and sketches undertaken elsewhere than in the country of importation and necessary for the production of the imported goods;

(c) royalties and licence fees related to the goods being valued that the buyer must pay, either directly or indirectly, as a condition of sale of the goods being valued, to the extent that royalties and **fees** are not included in the price actually paid or payable;

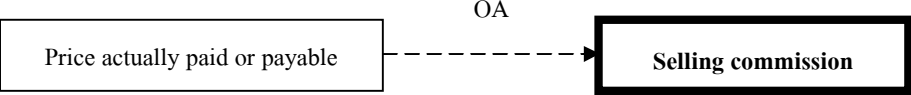
(d) the value of any part of the proceeds of any subsequent resale, disposal or use of the imported goods that accrues directly or indirectly to the seller. (CV01.txt)

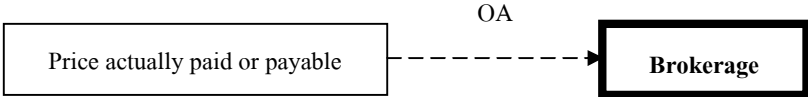
Synonym Term: -

Abbreviation: -

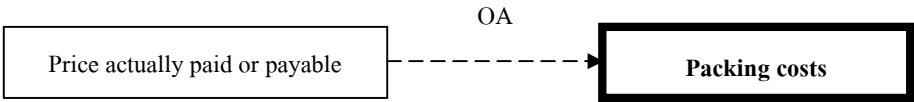
Grammatical Category: Noun

Note: -

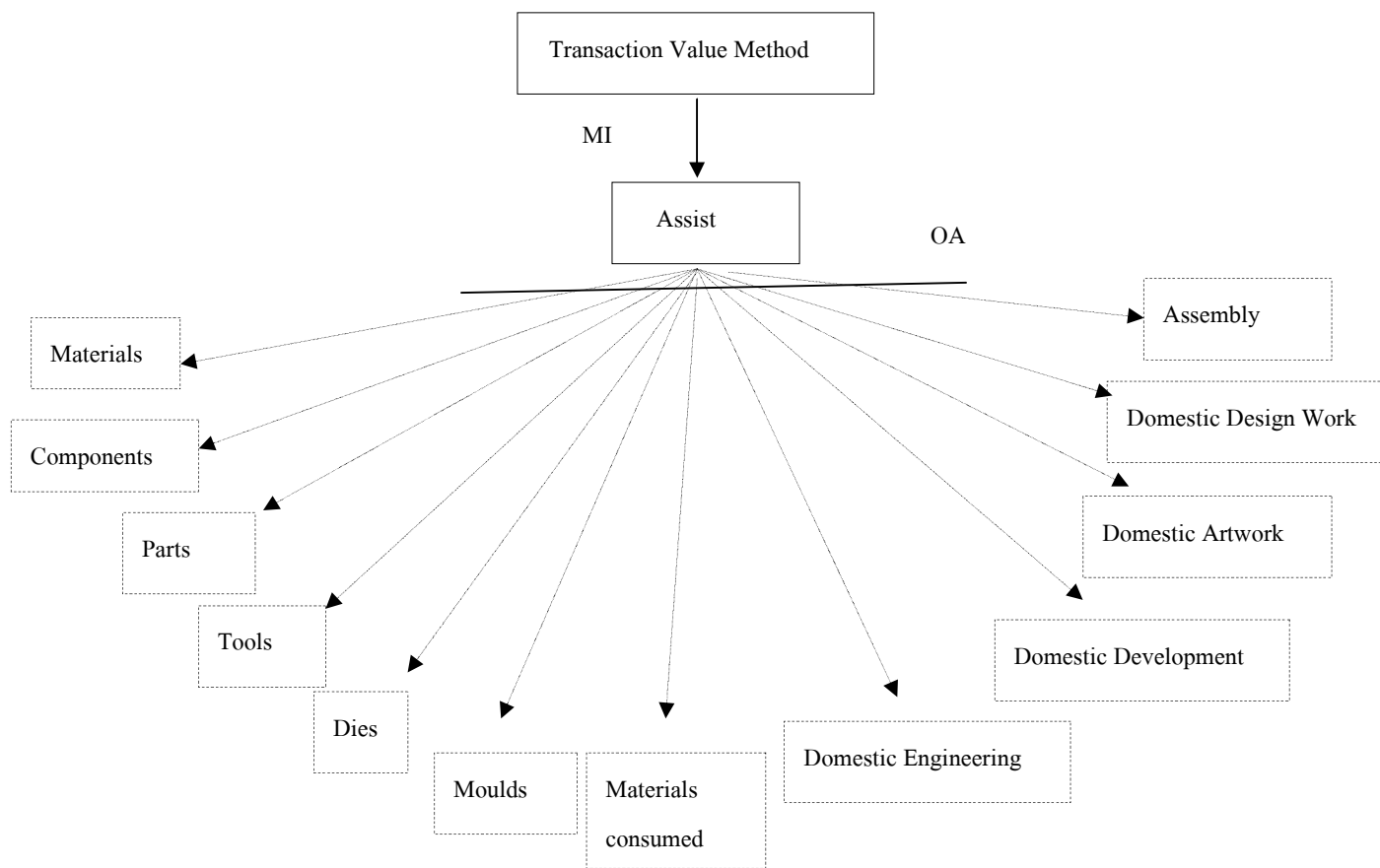
CN013	Concept: Selling commission	Eng: Selling commission (CV13.txt)
<p>Feature: ค่าธรรมเนียมที่ผู้ขายได้ชำระเพื่อเป็นผลตอบแทนทางการเงินให้แก่ตัวแทนของผู้ขายซึ่งเป็นบุคคลผู้ทำงานให้แก่ผู้ขายในการหาลูกค้า การจัดเก็บสินค้า และการส่งมอบสินค้า</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph LR A[Price actually paid or payable] -.- OA --> B[Selling commission] </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A selling agent is a person who acts for the account of a seller; he seeks customers and collects orders, and in some cases he may arrange for storage and delivery of the goods. The remuneration he receives for services rendered in the conclusion of a contract is usually termed "selling commission". (CV13.txt) 2. The price represents all payments to the vendor by the purchaser in accordance with the contract of sale. If a commission is included in such payments to the vendor it may indicate that the agent is the vendor, or is related to the vendor, or that the commission is a selling commission. (CV02.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN014	Concept: Brokerage	Eng: Brokerage (CV13.txt)
<p>Feature: รายรับของคนกลางซึ่งทำหน้าที่เป็นสื่อในการซื้อขายที่ทำให้ผู้ซื้อและผู้ขายได้มาติดต่อกัน เพื่อตกลงซื้อขายกัน</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph LR A[Price actually paid or payable] -.- OA --> B[Brokerage] </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Commissions and brokerage are payments made to intermediaries for their participation in the conclusion of a contract of sale. (CV13.txt) 2. Sufficient information is available to enable the specific adjustments to be made under Article 8 to the price paid or payable such as; <ul style="list-style-type: none"> - commissions and brokerage, except buying commissions - packing and container costs and charges - assists - royalties and license fees - subsequent proceeds - the cost of transport, insurance and related charges up to the place of importation if the Member bases evaluation on a C.I.F. basis - but not: costs incurred after importation (duties, transport, construction or assembly), [Annex I, Note 3 to Article 1]. (CV14.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN015	Concept: Cost of containers	Eng: Cost of containers (CV01.txt)
Feature: ต้นทุนของภาชนะที่ใช้บรรจุที่ใช้ในการขนส่งสินค้า		
Conceptual Relation:		
<pre> graph LR A[Price actually paid or payable] -.- OA --> B[Cost of container] style B stroke-width:4px </pre>		
Extraction:		
<p>1. In determining the customs value under the provisions of Article 1, there shall be added to the price actually paid or payable for the imported goods:</p> <p>(a) the following, to the extent that they are incurred by the buyer but are not included in the price actually paid or payable for the goods:</p> <p>(i) commissions and brokerage, except buying commissions;</p> <p>(ii) the cost of containers which are treated as being one for customs purposes with the goods in question;</p> <p>(iii) the cost of packing whether for labour or materials; (CV01.txt)</p>		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN016	Concept: Packing cost	Eng: Packing cost (CV13.txt)
<p>Feature: ต้นทุนของการนำของใส่ลงในหีบห่อทั้งหีบห่อภายในเพื่อการขายปลีกและหีบห่อภายนอกเพื่อการส่งออก รวมถึงค่าแรงงานที่เกี่ยวข้องกับการบรรจุหีบห่อและค่าวัสดุเพื่อการบรรจุหีบห่อด้วย</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph LR A[Price actually paid or payable] -.-> OA B[Packing costs] </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> Packing costs. "Packing costs" means the cost of all containers (exclusive of instruments of international traffic) and coverings of whatever nature and of packing, whether for labor or materials, used in placing merchandise in condition, packed ready for shipment. (CV13.txt) "Packing costs" therefore include not only the cost of the packages and the labour involved in placing them in those packages, but also associated costs such as: <ul style="list-style-type: none"> • fumigation • cleaning • coating • wrapping • container stuffing • cradling (e.g. for yachts) • shoring • other preparation for export. (CV02.txt) Additionally, packing costs are defined in 19 U.S.C. 1401a(h)(3) as the "cost of all containers and coverings of whatever nature and of packing, whether for labor materials, used in placing merchandise in condition, packed ready for shipment to the United States." (CV13.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

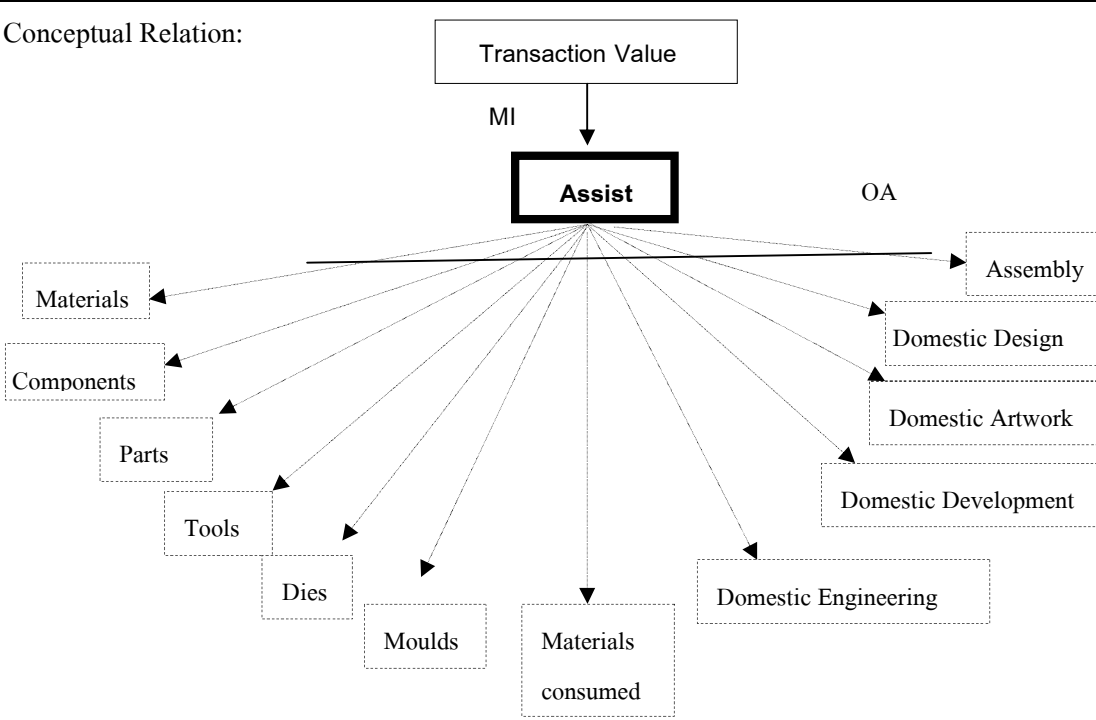
Main Chart 3: วัสดุเสริม

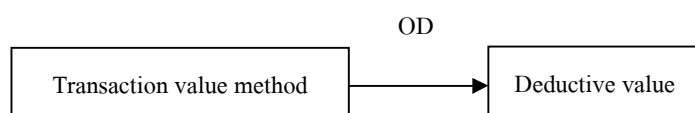

คำที่ล้อมรอบด้วย คือศัพท์เฉพาะที่มีการใช้ในบริบททางการประเมินราคาบุคลากร แต่มีความหมายตามที่ปรากฏในพจนานุกรมทั่วไป จึงไม่ได้นำมาวิเคราะห์ในงานประมวลศัพท์นี้

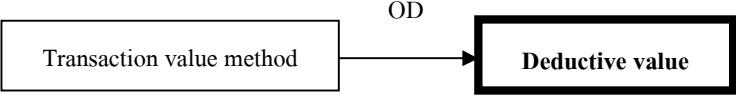
สัญลักษณ์ → แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ของศัพท์ที่ใช้ในสาขา แต่ไม่ได้นำมาวิเคราะห์ โดยจะมีอักษรย่อแสดงรูปแบบความสัมพันธ์กำกับไว้

MI = Method – Instrument

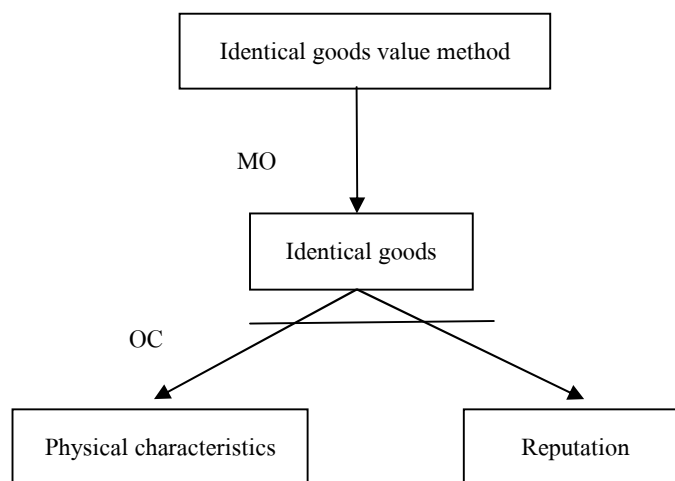
CN017	Concept: Assist	Eng: Assist (CV02.txt)
<p>Feature: ของและบริการที่จัดทำโดยผู้ซื้อโดยตรงและทางอ้อม โดยไม่คิดราคาหรือคิดในราคาที่ลดให้ เพื่อใช้เกี่ยวเนื่องกับการผลิตและการขายเพื่อการส่งออกสำหรับของนำเข้านั้น</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <p>The diagram illustrates the conceptual relations for the term 'Assist'. At the top, 'Transaction Value' is connected to 'Assist' via a downward arrow labeled 'MI'. 'Assist' is then connected to various other terms via arrows labeled 'OA'. These terms include: Materials, Components, Parts, Tools, Dies, Moulds, Materials consumed, Assembly, Domestic Design, Domestic Artwork, Domestic Development, and Domestic Engineering. The 'Assist' box is highlighted with a thick border.</p>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “Assists” are goods, materials and services which a purchaser provides directly or indirectly to the vendor free of charge or at a reduced cost in order to assist in the production of the imported goods. The purchaser, by providing these goods or services, thereby places the vendor in a position to offer the completed goods to the purchaser at a contract price which does not reflect the true value of the goods. (CV02.txt) 2. WTO regards “assists” as part of the value of the goods because one of the stated objectives to the WTO system (contained in Article VII of the General Agreement on Tariffs and Trade) is that: “...the value for customs purposes of imported merchandise should be based on the actual value of the imported merchandise on which duty is assessed...”. (CV12.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

Main Chart 4: มูลค่าหักทอน

OD = Object – Deducted Parts

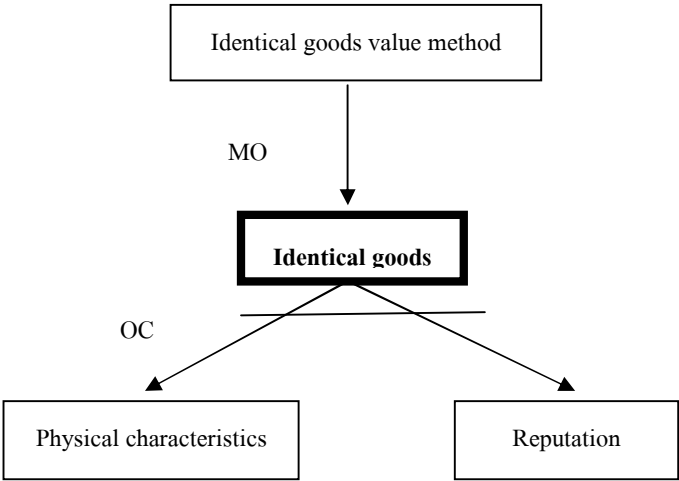
CN018	Concept: Deductive value	Eng: Deductive value (CV14.txt)
<p>Feature: ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่ต้องหักทอนออกจากราคาศุลกากร หากค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนดังกล่าวได้แยกออกจากราคาที่ชำระจริงหรือราคาที่ต้องชำระสำหรับของนำเข้า ได้แก่ (1) ค่าขนส่งหลังการนำเข้าภายในประเทศนำเข้า และ (2) ค่าภาษีอากรภายในประเทศนำเข้า ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ราคาศุลกากรที่แท้จริง</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph LR A[Transaction value method] -- OD --> B[Deductive value] </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Since the starting point in calculating deductive value is the sale price in the country of importation, various deductions are necessary to reduce that price to the relevant customs value: <ul style="list-style-type: none"> - commissions usually paid or agreed to be paid, the sum of profits and general expenses added in connection with sales must also be deducted; - the usual transport costs and corresponding insurance are to be deducted from the price of the goods when these costs are usually incurred within the country of importation; - the customs duties and other national taxes payable in the country of importation by reason of the importation or sale of the goods are also to be deducted; - value added by assembly or further processing, when applicable. (CV14.txt) 2. For purposes of determining the deductive value of imported merchandise, any sale to a person who supplies any assist for use in connection with the production or sale for export of the merchandise concerned shall be disregarded. (CV13.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

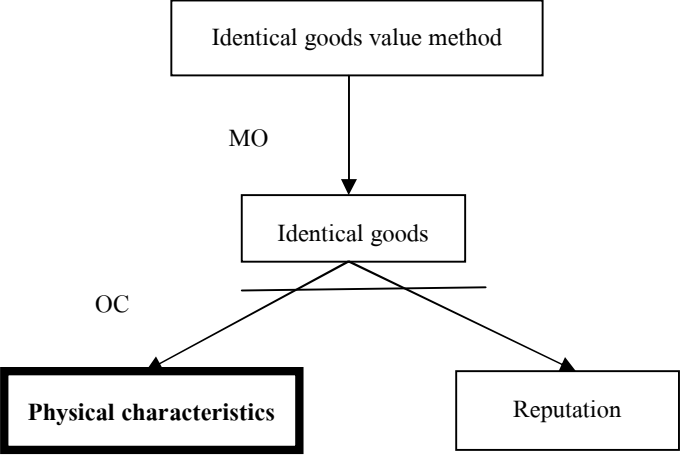
Main Chart 5: ของที่เหมือนกัน

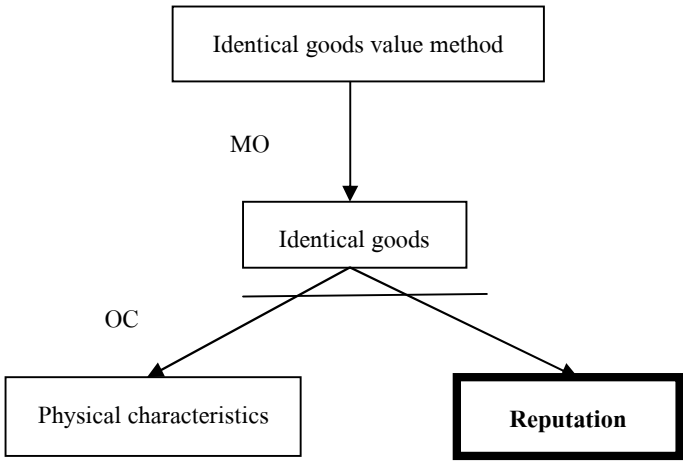

MO = Method – Object

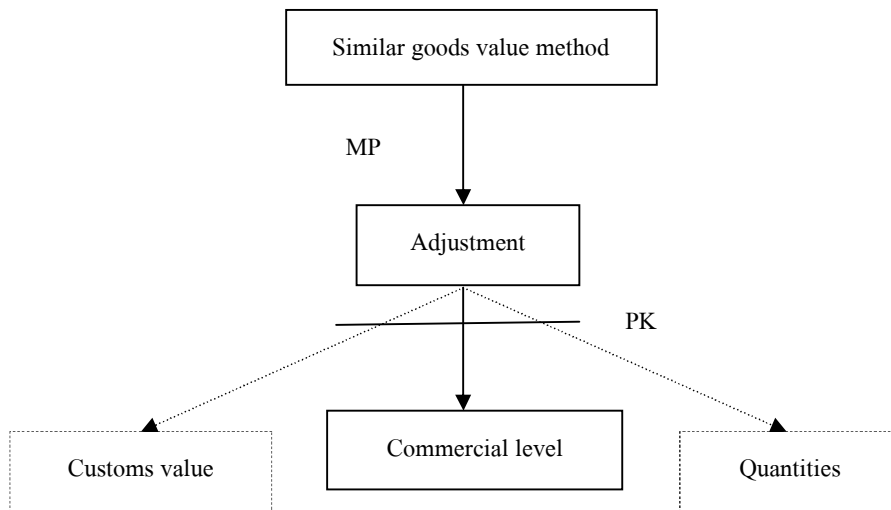
OC = Object – Classifying Characteristics

CN019	Concept: Identical goods	Eng: Identical goods (CV02.txt)
Feature: ของนำเข้าที่เหมือนกันในทุกด้านทั้งคุณลักษณะทางกายภาพ คุณภาพ และชื่อเสียง		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD A[Identical goods value method] -- MO --> B[Identical goods] B -- OC --> C[Physical characteristics] B -- OC --> D[Reputation] </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “Identical goods” must be goods which are the same in all material respects, including physical characteristics, quality and reputation, as the imported goods. (CV02.txt) 2. The Collector must first look to goods that have been produced by or on behalf of the same producer as the goods being valued. Only if there are no importations of identical goods from the same producer at about the same time can “identical goods” produced by someone else be used. (CV12.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN020	Concept: Physical characteristics	Eng: Physical characteristics (CV11.txt)
<p>Feature: ลักษณะด้านรูปร่างภายนอกของของนำเข้า เช่น สี ขนาด ป้ายชื่อ ฉลาก แบบ ลวดลาย เป็นต้น ซึ่งใช้ระบุว่าของใดเป็นของนำเข้าที่เหมือนกัน</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD A[Identical goods value method] -- MO --> B[Identical goods] B -- OC --> C[Physical characteristics] B -- OC --> D[Reputation] style C stroke-width:4px </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> The transaction value is calculated in the same manner on identical goods if the goods are: <ul style="list-style-type: none"> ☐ the same in all respects including physical characteristics, quality, and reputation; ☐ produced in the same country as the goods being valued; ☐ and produced by the producer of the goods being valued. (CV11.txt) “Identical goods” must be goods which are the same in all material respects, including physical characteristics, quality and reputation, as the imported goods. (CV02.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN021	Concept: Reputation	Eng: Reputation (CV01.txt)
<p>Feature: ชื่อเสียงของของนำเข้าที่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป เช่น ชื่อเสียงด้านคุณภาพ การใช้งาน การออกแบบ เป็นต้น ซึ่งใช้ระบุว่าของใดเป็นของนำเข้าที่เหมือนกัน</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD A[Identical goods value method] -- MO --> B[Identical goods] B -- OC --> C[Physical characteristics] B -- OC --> D[Reputation] style D stroke-width:4px </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The quality of the goods, their reputation and the existence of a trademark are among the factors to be considered in determining whether goods are similar. (CV01.txt) 2. The quality of the merchandise, its reputation, and the existence of a trademark will be factors considered to determine whether merchandise is "similar". (CV13.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

Main Chart 6: การปรับราคา

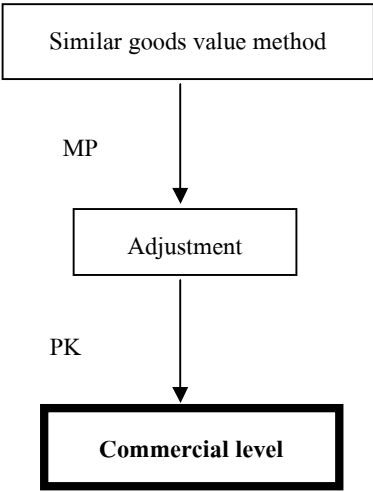
คำที่ล้อมรอบด้วย คือศัพท์เฉพาะที่มีการใช้ในบริบททางการประเมินราคาศุลกากร แต่มีความหมายตามที่ปรากฏในพจนานุกรมทั่วไป จึงไม่นำมาวิเคราะห์ในงานประมวลศัพท์นี้

สัญลักษณ์ \dashrightarrow แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ของศัพท์ที่ใช้ในสาขา แต่ไม่นำมโนทัศน์เหล่านั้นมาวิเคราะห์ โดยจะมีอักษรย่อแสดงรูปแบบความสัมพันธ์กำกับไว้

MP = Method - Process

PK = Process – Key Factor

CN022	Concept: Adjustment	Eng: Adjustment (CV01.txt)
<p>Feature: การนำรายการซึ่งเป็นองค์ประกอบอื่นๆ อีกที่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของราคาศุลกากรมารวมไว้ในราคาเบื้องต้นเพื่อให้ได้ราคาศุลกากรที่แท้จริง โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างของนำเข้าที่กำลังประเมินราคากับของที่คล้ายกันในด้านความแตกต่างด้านระดับการค้าและความแตกต่างด้านปริมาณ</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD A[Similar goods value method] -- MP --> B[Adjustment] B -- PK --> C[Customs value] B -- PK --> D[Commercial level] B -- PK --> E[Quantities] </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A condition for adjustment because of different commercial levels or different quantities is that such adjustment, whether it leads to an increase or a decrease in the value, be made only on the basis of demonstrated evidence that clearly establishes the reasonableness and accuracy of the adjustments, e.g. valid price lists containing prices referring to different levels or different quantities. (CV01.txt) 2. The price adjustment must lead to a regular financial settlement between buyer and seller, in a manner which establishes that the initial price of the goods has been adjusted in accordance with the relevant contract. This would exclude forms of indirect or postponed compensation e.g., payments to 3rd parties, or exchange goods which cannot be regarded as acceptable forms of price adjustment. (CV04.txt) 3. A general adjustment may be determined based on results over a representative period and updated regularly. This is a matter for agreement between importers and customs authorities. (CV03.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN023	Concept: Commercial level	Eng: Commercial level (CV14.txt)
Feature: ระดับการค้าในการซื้อขายของนำเข้า ใช้เป็นปัจจัยในการพิจารณาปรับราคา		
<p>Conceptual Relation:</p> <div style="text-align: center;"> <pre> graph TD A[Similar goods value method] -- MP --> B[Adjustment] B -- PK --> C[Commercial level] style C stroke-width:4px </pre> </div>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> Under Article 5.1, the unit price at which the imported goods or identical or similar imported goods are sold in the greatest aggregate quantity is to be the basis for establishing the customs value. The greatest aggregate quantity is, according to the Interpretative Note to that Article, the price at which the greatest number of units is sold to unrelated persons at the first commercial level after importation at which such sales take place. To determine the greatest aggregate quantity all sales at a given price are taken together and the sum of all the units of goods sold at that price is compared to the sum of all the units of goods sold at any other price. The greatest number of units sold at one price represents the greatest aggregate quantity. (CV14.txt) The first commercial level subsequent to importation is the sales price from which any deductions are made to determine a deductive value of imported merchandise. The base price must be taken from sales to unrelated purchasers. (CV13.txt) Where no such sale is found, the transaction value of similar goods sold at a different 		

commercial level and/or in different quantities, adjusted to take account of differences attributable to **commercial level** and/or to quantity, shall be used, provided that such adjustments can be made on the basis of demonstrated evidence which clearly establishes the reasonableness and accuracy of the adjustment, whether the adjustment leads to an increase or a decrease in the value. (CV01.txt)

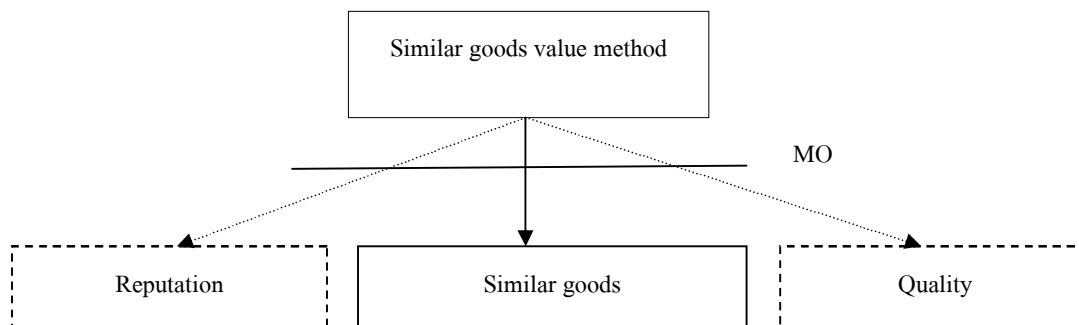
Synonym Term: -

Abbreviation: -

Grammatical Category: Noun

Note: -

Main Chart 7: ของที่คล้ายกัน

คำที่ล้อมรอบด้วย คือศัพท์เฉพาะที่มีการใช้ในบริบททางการประเมินราคาบุคลากร แต่มีความหมายตามที่ปรากฏในพจนานุกรมทั่วไป จึงไม่นำมาวิเคราะห์ในงานประมวลศัพท์นี้

สัญลักษณ์.....► แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ของศัพท์ที่ใช้ในสาขา แต่ไม่ได้นำมโนทัศน์เหล่านั้นมาวิเคราะห์ โดยจะมีอักษรย่อแสดงรูปแบบความสัมพันธ์กำกับไว้

MO = Method – Object

CN024	Concept: Similar goods	Eng: Similar goods (CV01.txt)
<p>Feature: ของที่ถึงแม้ว่าจะไม่เหมือนกันในทุกๆ ด้านแต่มีลักษณะอย่างเดียวกันและมีวัสดุส่วนประกอบอย่างเดียวกัน ผลิตในประเทศเดียวกัน ซึ่งทำให้ของนั้นสามารถทำหน้าที่อย่างเดียวกันและทดแทนกันได้ในการค้า ทั้งนี้ โดยพิจารณาถึงคุณภาพ ชื่อเสียง และเครื่องหมายการค้าของของที่น่าเข้ากับของนั้นด้วย ซึ่งราคาของของดังกล่าวเป็นตัวคำนวณเพื่อกำหนดราคาซื้อขายสำหรับวิธีการประเมินราคาศุลกากรตามราคาซื้อขายของที่คล้ายกัน</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD A[Similar goods value method] --> B[Similar goods] A -.-> C[Reputation] A -.-> D[Quality] B --- MO[MO] style C stroke-dasharray: 5 5 style D stroke-dasharray: 5 5 style B stroke-width: 2px </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> (b) "similar goods" means goods which, although not alike in all respects, have like characteristics and like component materials which enable them to perform the same functions and to be commercially interchangeable. The quality of the goods, their reputation and the existence of a trademark are among the factors to be considered in determining whether goods are similar. (CV01.txt) The meaning of similar goods: <ul style="list-style-type: none"> • “Similar goods” must be goods that closely resemble the imported goods in respect of component materials and parts and in respect of physical characteristics • The goods must be functionally and commercially interchangeable with the imported goods having regard to the quality and reputation (including relevant trade marks) of each lot of goods • The goods must have been produced in the same country as the imported goods • The goods must not include certain Australian production assists 		

• The Collector must first look to goods that have been produced by or on behalf of the same producer as the goods being valued. Only if there are no importations of similar goods from the same producer at about the same time can “similar goods” produced by someone else be used.

(CV02.txt)

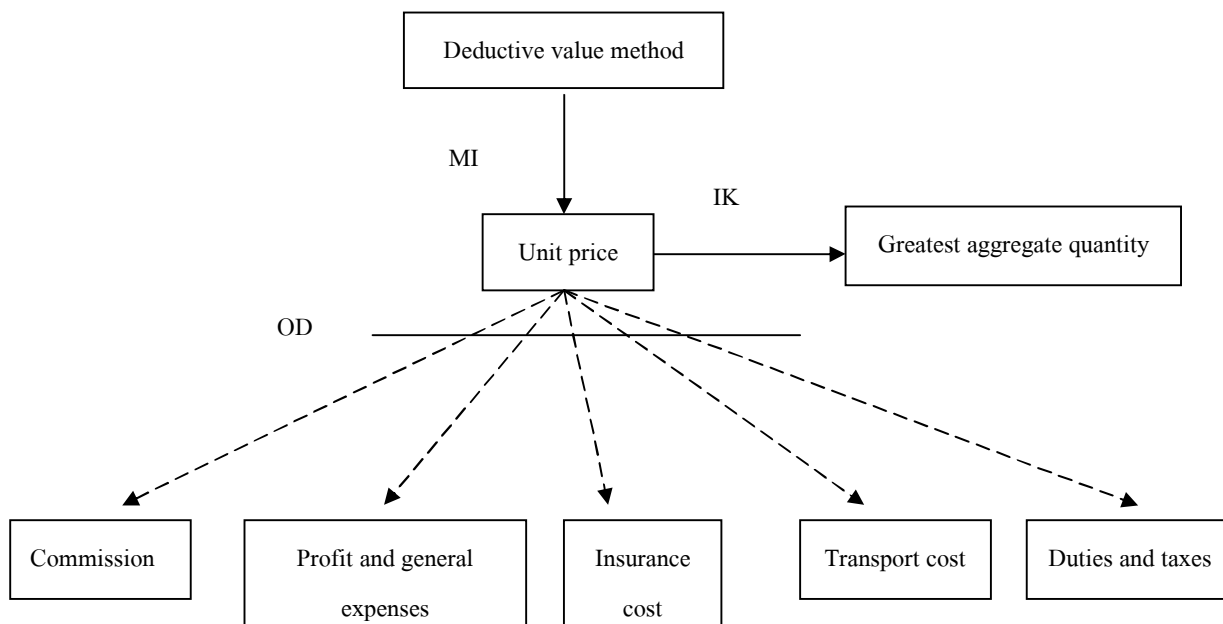
Synonym Term: -

Abbreviation: -

Grammatical Category: Noun

Note: -

Main Chart 8: วิธีการประเมินราคาสุทธาการตามราคาหักทอน

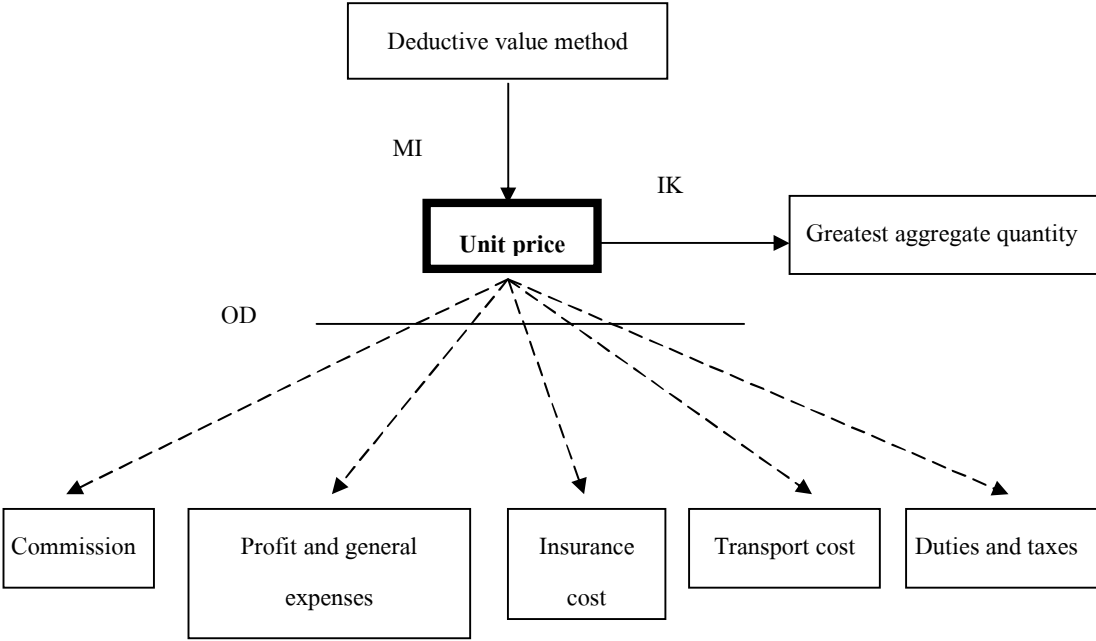

สัญลักษณ์ ----> แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ ที่มีความสัมพันธ์กันแบบทางเลือก มีความหมายว่าหากมีมโนทัศน์ใดเกิดขึ้น ให้นำมโนทัศน์นั้นไปรวมเพื่ออธิบายมโนทัศน์สัมพันธ์

MI = Method – Instrument

OD = Object – Deducted Parts

IK = Instrument - Key Factor

CN025	Concept: Unit price	Eng: Unit price (CV01.txt)
<p>Feature: ราคาซื้อขายต่อหน่วยที่ขายไปในจำนวนหน่วยมากที่สุดที่ได้ขายไปให้กับบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับการค้าแรกสุดหลังจากการนำเข้า ใช้เพื่อที่จะนำมาหักทอนค่าใช้จ่ายบางอย่างเพื่อกำหนดราคาศุลกากรได้</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD A[Deductive value method] -- MI --> B[Unit price] B -- IK --> C[Greatest aggregate quantity] B -.-> D[Commission] B -.-> E[Profit and general expenses] B -.-> F[Insurance cost] B -.-> G[Transport cost] B -.-> H[Duties and taxes] </pre> <p>The diagram illustrates the conceptual relations for 'Unit price'. At the top, 'Deductive value method' is connected to 'Unit price' by a solid arrow labeled 'MI'. 'Unit price' is connected to 'Greatest aggregate quantity' by a solid arrow labeled 'IK'. Below 'Unit price', five dashed arrows point to 'Commission', 'Profit and general expenses', 'Insurance cost', 'Transport cost', and 'Duties and taxes'. A horizontal line labeled 'OD' is positioned above these five boxes, with dashed lines connecting 'Unit price' to each box.</p>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The term "unit price at which ... goods are sold in the greatest aggregate quantity" means the price at which the greatest number of units is sold in sales to persons who are not related to the persons from whom they buy such goods at the first commercial level after importation at which such sales take place. (CV01.txt) 2. Policy and Procedure: <ol style="list-style-type: none"> 1. Unit prices are designed to assure that like is compared to like in the above methods of valuation. Each of these valuation methods has its own way of calculating the unit price of the goods to which the imported goods will be compared, or, in the case of derived goods, for deducing the worth of the goods as they were originally imported. 		

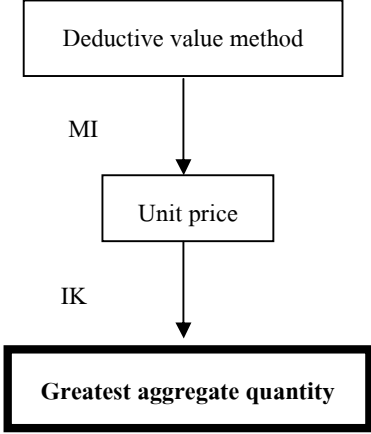
2. The basic methodology is to determine the sale price of the goods which will be used in comparison with the goods to be valued. Each valuation method has a unique method of determining this reference sale, set out in sections 161A to 161E. From the price of the goods in the reference sale, additions or subtractions are made to take account of different trading circumstances between the goods in the reference sale and the goods to be valued. Having made those adjustments, dividing the adjusted selling price by the number of units sold will provide a **unit price**. (CV12.txt)

Synonym Term: -

Abbreviation: -

Grammatical Category: Noun

Note: -

CN026	Concept: Greatest aggregate quantity	Eng: Greatest aggregate quantity (CV11.txt)
<p>Feature: จำนวนหน่วยที่มากที่สุดที่ได้ขายไปให้กับบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับการค้าแรกสุดหลังจากการนำเข้าซึ่งการขายนั้นเกิดขึ้น เพื่อหาราคาต่อหน่วย โดยการหาจำนวนหน่วยที่มากที่สุดดังกล่าว พิจารณาจากจำนวนหน่วยที่ได้ของขายไป ณ ราคาหนึ่ง มาเปรียบเทียบกับจำนวนหน่วยที่ได้ขายของไป ณ ราคาอื่นๆ</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <div style="text-align: center;"> <pre> graph TD A[Deductive value method] -- MI --> B[Unit price] B -- IK --> C[Greatest aggregate quantity] style C stroke-width:4px </pre> </div>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The greatest aggregate quantity is, according to the Interpretative Note to that Article, the price at which the greatest number of units is sold to unrelated persons at the first commercial level after importation at which such sales take place. To determine the greatest aggregate quantity all sales at a given price are taken together and the sum of all the units of goods sold at that price is compared to the sum of all the units of goods sold at any other price. The greatest number of units sold at one price represents the greatest aggregate quantity. (CV11.txt) 2. Under Article 5.1, the unit price at which the imported goods or identical or similar imported goods are sold in the greatest aggregate quantity is to be the basis for establishing the customs value. (CV14.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN027	Concept: Commission	Eng: Commission (CV02.txt)
<p>Feature: ค่าใช้จ่ายที่ถือเป็นต้นทุนอย่างหนึ่งและเป็นส่วนหนึ่งของราคาศุลกากรของของนำเข้า ทั้งนี้ ไม่รวมถึงค่านายหน้าจากการซื้อ ใช้ในการกำหนดราคาศุลกากรตามราคาหักทอนและราคาคำนวณ</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD DVM[Deductive value method] -- MI --> UP[Unit price] UP -- IK --> GAQ[Greatest aggregate quantity] UP -.-> C[Commission] UP -.-> PGE[Profit and general expenses] UP -.-> IC[Insurance cost] UP -.-> TC[Transport cost] UP -.-> DT[Duties and taxes] </pre>		
<p>Extraction:</p> <p>1. Policy and Procedure:</p> <p><u>Introductory</u></p> <p>1. Commissions in general are price related costs and are part of the customs value of imported goods.</p> <p>2. There is an exception to this general rule. The definition of price related costs includes: “(d) commission, other than a buying commission.” In other words, a buying commission is not a price related cost. (CV02.txt)</p> <p>2. Policy and Procedure:</p> <p>Commissions are ordinarily part of price, or a price related cost, as the circumstances require. (CV12.txt)</p> <p>3. The commission is traditionally a percentage of the cost of the goods. (CV02.txt)</p>		

4. The Act divides commissions into two groups: buying commissions, which are deductible; and other commissions, which are not. The Act further states that, in effect, a commission is not a buying commission unless the Collector is satisfied by the importer that it fits the criteria of the Act. 155(2) An amount paid by a purchaser of imported goods to another person in the circumstances referred to in subsection (1) shall be taken not to be a buying commission unless a Collector is satisfied ... (emphasis added). (CV02.txt)

5. (f) Accounting records, notably those of the importer or buyer, for reasons such as ascertaining the actual transfer of funds to the exporter or seller, or for obtaining information on commissions, profit or general expenses in applying the deductive and computed value methods. (CV03.txt)

Synonym Term: -

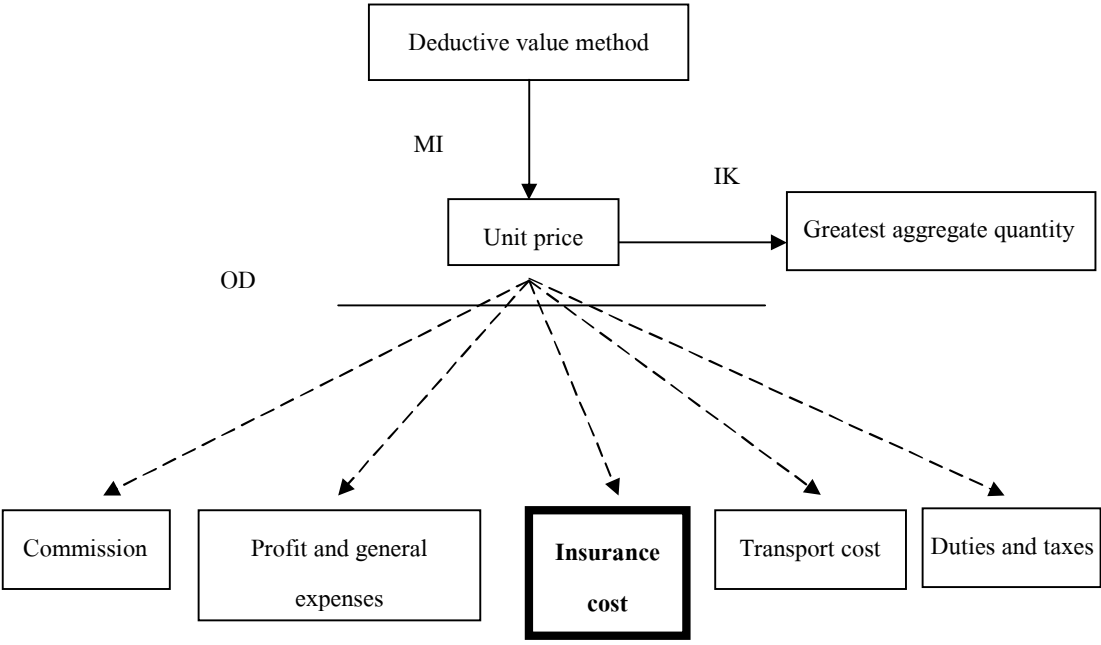
Abbreviation:-

Grammatical Category: Noun

Note: -

<p>CN028</p>	<p>Concept: Profit and general expenses</p>	<p>Eng: Profit and general expenses (CV14.txt)</p>
<p>Feature: กำไรของผู้ผลิตและค่าใช้จ่ายของวัสดุและแรงงานในการผลิตของซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับตัวเลขที่เป็นจำนวนตามปกติในการขายของประเภทหรือชนิดเดียวกันกับของที่กำลังประเมินราคา รวมทั้งค่าเช่า ค่าเช่าซื้อเครื่องจักร ค่าผ่อนชำระเครื่องจักร ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำ ค่าโทรศัพท์ ค่าที่ปรึกษากฎหมาย ค่าอุปกรณ์สำนักงาน ค่าใช้จ่ายการตลาด ค่าสาธารณูปโภค ค่าจ้างพนักงาน และค่าสวัสดิการพนักงาน ซึ่งต้องคิดรวมกันและกำหนดขึ้นบนพื้นฐานของข้อมูลที่จัดทำมาให้โดยผู้ผลิตหรือในนามของผู้ผลิต เมื่อมีการหักทอนมูลค่าดังกล่าวแล้วจะทำให้ได้ราคาต่อหน่วยซึ่งเป็นราคาขายในประเทศนำเข้า</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD A[Deductive value method] -- MI --> B[Unit price] B -- IK --> C[Greatest aggregate quantity] B -.-> D[Commission] B -.-> E[Profit and general expenses] B -.-> F[Insurance cost] B -.-> G[Transport cost] B -.-> H[Duties and taxes] </pre>		
<p>Extraction:</p> <p>1. Profit and general expenses usually reflected in export sales to the country of importation, by producers in the country of importation on the basis of information supplied by the producer, of goods of the same class or kind. The latter phrase means goods which fall within a group or range of goods produced by a particular industry or industry sector and includes identical or similar</p>		

<p>goods. The amount of profit and general expenses has to be taken as a whole (i.e. the sum of the two). General expenses could include rent, electricity, water, legal fees, etc. (CV14.txt)</p> <p>2. The "amount for profit and general expenses" referred to in paragraph 1(b) of Article 6 is to be determined on the basis of information supplied by or on behalf of the producer unless the producer's figures are inconsistent with those usually reflected in sales of goods of the same class or kind as the goods being valued which are made by producers in the country of exportation for export to the country of importation. (CV01.txt)</p>		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN029	Concept: Insurance cost	Eng: Insurance cost (CV13.txt)
<p>Feature: ค่าใช้จ่ายของการประกันภัยสำหรับการขนส่งสินค้า เมื่อมีการการหักทอนมูลค่าดังกล่าวแล้วจะทำให้ได้ราคาต่อหน่วยซึ่งเป็นราคาขายในประเทศนำเข้า</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD A[Deductive value method] -- MI --> B[Unit price] B -- IK --> C[Greatest aggregate quantity] B --- OD[OD] B -.-> D[Commission] B -.-> E[Profit and general expenses] B -.-> F[Insurance cost] B -.-> G[Transport cost] B -.-> H[Duties and taxes] </pre>		
<p>Extraction:</p> <p>1. (c) the cost of insurance.</p> <p>CCC Technical Committee Advisory Opinion 13.1 limits the scope of the word "insurance" under Article 8.2(c) of the Agreement. The Technical Committee expressed the following opinion:</p> <p>It is apparent from the context of paragraph 2 of Article 8 that paragraph concerned charges connected with the shipment of the imported goods (cost of transport and transport-related costs). Hence the word "insurance" used in subparagraph (c) should be interpreted as referring solely to insurance costs incurred for the goods during the operations. (CV13.txt)</p> <p>2. Because the international freight forwarder's special invoices were not prepared by the freight company that transported the merchandise and they have not been adequately explained, they are not sufficiently reliable to substantiate the amount of the payment that was actually made to the</p>		

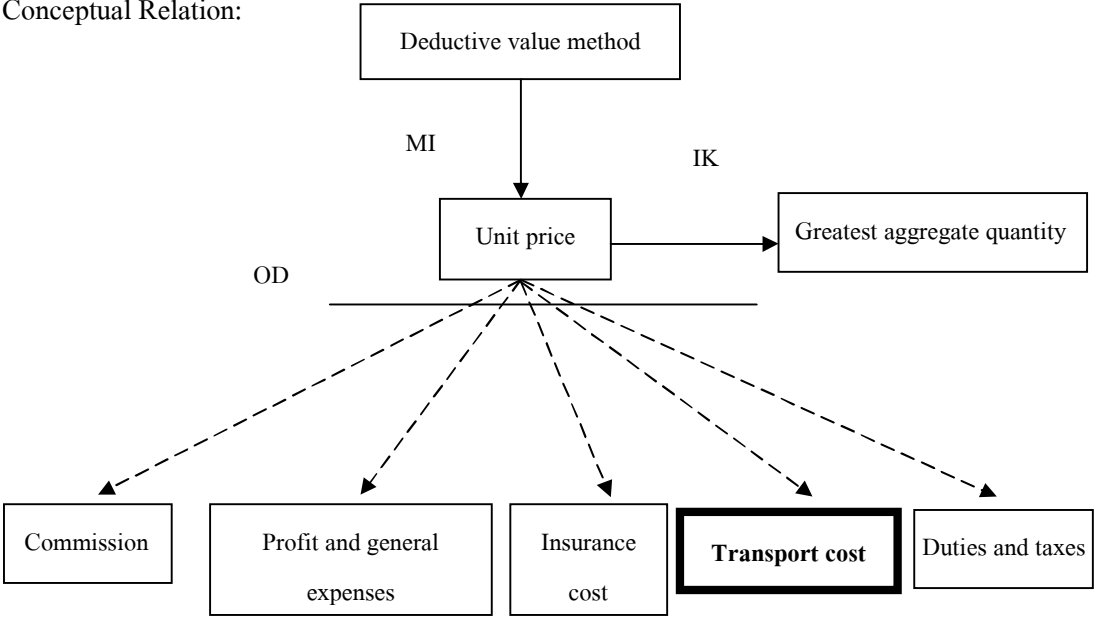
freight company for the purposes of transporting the imported merchandise internationally. Similarly, the invoices for the **insurance costs** were not prepared by the insurance company that insured the cargo, and no evidence was presented to establish the amount actually paid for insuring the imported merchandise. Consequently, the international freight and **insurance costs** may not be deducted from the price actually paid or payable. (CV13.txt)

Synonym Term: -

Abbreviation: -

Grammatical Category: Noun

Note: -

CN030	Concept: Transport cost	Eng: Transport cost (CV13.txt)
<p>Feature: ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงและจำเป็นต้องหักลบออกจากราคาขายในประเทศนำเข้า ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ราคาหักทอนซึ่งเป็นราคาศุลกากรที่แท้จริง</p>		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD A[Deductive value method] -- MI --> B[Unit price] B -- IK --> C[Greatest aggregate quantity] B --- D[OD] B -.-> E[Commission] B -.-> F[Profit and general expenses] B -.-> G[Insurance cost] B -.-> H[Transport cost] B -.-> I[Duties and taxes] </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. The proper amount to be deducted for appraisal purposes pursuant to deductive value is the actual cost of the transportation. An airway bill submitted in this case serves as evidence of the actual costs of transportation. (CV13.txt) 2. The amount to be deducted from the transaction value of imported merchandise for freight, insurance, and other costs incident to the international shipment of merchandise, including foreign inland freight costs, are the actual, as opposed to the estimated, costs. (CV13.txt) 3. There are no special provisions concerning either the person responsible for payment of the transport costs nor a requirement that these transport costs should be part of the sale transaction on the basis of which the customs value is determined. (CV03.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

CN031	Concept: Duties and taxes	Eng: Duties and taxes (CV03.txt)
Feature: ค่าภาษีศุลกากรและค่าภาษีอากรอื่นๆ ซึ่งต้องหักทอนออกจากราคาศุลกากร		
<p>Conceptual Relation:</p> <pre> graph TD A[Deductive value method] -- MI --> B[Unit price] B -- IK --> C[Greatest aggregate quantity] B -.-> D[Commission] B -.-> E[Profit and general expenses] B -.-> F[Insurance cost] B -.-> G[Transport cost] B -.-> H[Duties and taxes] </pre>		
<p>Extraction:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Guidance on the meaning of the term "distinguished" in regard to import duties and other charges payable by reason of the importation or sale of the goods has been given in an Advisory Opinion by the WCO Technical Committee on Customs Valuation. This Advisory Opinion states that duties and taxes of a country of importation do not form part of the customs value, insofar as, by their nature, they are distinguishable from the price actually paid or payable. They are, in fact, a matter of public record. (CV03.txt) 2. The customs value shall not include the following charges or costs, provided that they are distinguished from the price actually paid or payable for the imported goods: <ol style="list-style-type: none"> (a) charges for construction, erection, assembly, maintenance or technical assistance, undertaken after importation on imported goods such as industrial plant, machinery or equipment; (b) the cost of transport after importation; (c) duties and taxes of the country of importation. (CV01.txt) 		
Synonym Term: -	Abbreviation: -	Grammatical Category: Noun
Note: -		

ภาคผนวก ง บันทึกข้อมูลศัพท์ (Terminology Record)

สัญลักษณ์ที่ใช้

1. สัญลักษณ์แสดงถึงที่มาของศัพท์เทียบเคียงภาษาไทย

1.1 (รหัสอ้างอิง) = ศัพท์เทียบเคียงที่มีผู้กำหนดไว้แล้ว โดยจะระบุไว้ท้ายศัพท์เทียบเคียง โดยที่

1.1.1 (RE01) เป็นศัพท์ที่ได้จากหนังสือ “การประเมินราคาตามความตกลงแกตต์” ของกรมศุลกากร

1.1.2 (RE02) เป็นศัพท์ที่ได้จากหนังสือ “คู่มือระบบราคาแกตต์” ของกรมศุลกากร

1.2 สัญลักษณ์ (#) หมายถึง ศัพท์เทียบเคียงที่ได้จากการดัดแปลงศัพท์เดิม โดยจะระบุไว้ท้ายศัพท์เทียบเคียงและในช่อง Notes

1.3 สัญลักษณ์ (*) หมายถึง ศัพท์เทียบเคียงที่ได้จากการกำหนดศัพท์ใหม่ โดยจะระบุไว้ท้ายศัพท์เทียบเคียงและในช่อง Notes

2. สัญลักษณ์ใน Linguistic Specification

2.1 Syn. = Synonym (คำเหมือน) ของศัพท์หลัก

2.2 Ant. = Antonym (คำตรงข้าม) ของศัพท์หลัก

3. การระบุที่มาของนิยาม

3.1 หากนำนิยามส่วนหนึ่งมาจากหนังสืออ้างอิง “การประเมินราคาตามความตกลงแกตต์” จะระบุที่ช่อง Notes ไว้ว่า “คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE01)”

3.2 หากนำนิยามส่วนหนึ่งมาจากหนังสืออ้างอิง “คู่มือระบบราคาแกตต์” จะระบุที่ช่อง Notes ไว้ว่า “คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)”

TR001	Eng: Customs valuation (CV11.txt)	Thai: การประเมินราคาศุลกากร (#)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation
<p>Definition: กระบวนการทางศุลกากรที่ใช้ในการกำหนดมูลค่าทางศุลกากรของของนำเข้า เพื่อใช้ประโยชน์ในการคิดค่าภาษีอากร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการของความตกลงแกตต์ (The GATT Valuation) มีกระบวนการกำหนดมูลค่าดังกล่าวเป็นลำดับขั้น ซึ่งเรียงตามลำดับอย่างเคร่งครัดตั้งแต่วิธีที่ 1 ถึงวิธีที่ 6 ดังต่อไปนี้ 1. วิธีการกำหนดตามราคาซื้อขาย 2. วิธีการกำหนดตามราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน 3. วิธีการกำหนดตามราคาซื้อขายของที่คล้ายกัน 4. วิธีการกำหนดตามราคาหักทอน 5. วิธีการกำหนดตามราคาคำนวณ 6. วิธีการกำหนดตามราคาย้อนกลับ</p>		
<p>Illustration: Customs valuation is a customs procedure applied to determine the customs value of imported goods. If the rate of duty is ad valorem, the customs value is essential to determine the duty to be paid on an imported good. (CV11.txt)</p>		
Linguistic Specification: Syn. GATT valuation (CV02.txt)		
Cross-reference: -		
Notes: ศัพท์เทียบเคียงได้จากการดัดแปลงศัพท์เดิม, คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)		

TR002	Eng: Transaction value method (CV02.txt)	Thai: วิธีการประเมินราคาศุลกากรตามราคาซื้อขาย (RE02)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation
<p>Definition: วิธีการประเมินราคาศุลกากรแบบหนึ่งโดยประเมินราคาซื้อขายของนำเข้า เป็นวิธีแรกในกระบวนการกำหนดราคาศุลกากร โดยถือว่าตัวสินค้าเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินกิจกรรมการซื้อขายซึ่งทำให้เกิดการส่งออกและการนำเข้าสินค้า</p>		
<p>Illustration: Method 1: Transaction value method. This method assumes that the goods have been the subject of a transaction which gave rise to the export of the goods from a foreign country and their importation. (CV02.txt)</p>		

Linguistic Specification: -
Cross-reference: Customs valuation (TR001), Identical goods value method (TR003), Similar goods value method (TR004), Deductive value method (TR005), Computed value method (TR006), Fall-back value method (TR007)
Notes: -

TR003	Eng: Identical goods value method (CV02.txt)	Thai: วิธีการประเมินราคาศุลกากรตามราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน (RE02)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation
<p>Definition: วิธีการประเมินราคาศุลกากรแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นวิธีประเมินราคาศุลกากรที่นำมาใช้เป็นลำดับแรกหากไม่สามารถใช้วิธีการประเมินตามราคาซื้อขายได้ โดยประเมินราคาซื้อขายของที่มีคุณลักษณะเหมือนกันทุกอย่าง ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ คุณภาพ และชื่อเสียง ซึ่งผลิตในประเทศเดียวกันและเป็นผู้ผลิตเดียวกันกับของที่กำลังประเมินราคา</p>		
<p>Illustration: Identical Goods Value method is the first method to be tried if the Transaction Value method cannot be used. (CV02.txt)</p>		
Linguistic Specification: -		
Cross-reference: Customs valuation (TR001), Transaction value method (TR002), Similar goods value method (TR004), Deductive value method (TR005), Computed value method (TR006), Fall-back value method (TR007)		
Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)		

TR004	Eng: Similar goods value method (CV02.txt)	Thai: วิธีการประเมินราคา ศุลกากรตามราคาซื้อขายของที่ คล้ายกัน (RE02)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation
<p>Definition: วิธีการประเมินราคาศุลกากรแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นวิธีประเมินราคาศุลกากรที่นำมาใช้เป็นลำดับที่สาม หากไม่สามารถใช้วิธีการประเมินตามราคาซื้อขายและวิธีการประเมินตามราคาซื้อขายของที่เหมือนกันได้ โดยประเมินราคาซื้อขายต่อหน่วยของของที่คล้ายกันกับของที่กำลังประเมินราคา โดยมีความคล้ายกันในด้านวัสดุ ส่วนประกอบ และลักษณะทางกายภาพต่างๆ ซึ่งสามารถทำหน้าที่ได้เหมือนกันและแลกเปลี่ยนระหว่างกันในการค้าได้กับของที่กำลังประเมินราคา นอกจากนี้ ยังต้องผลิตในประเทศเดียวกันและเป็นผู้ผลิตเดียวกันกับของที่กำลังประเมินราคา</p>		
<p>Illustration: Similar Goods Value method is the third method to be tried. It is used if the Transaction Value method and the Identical Goods Value method cannot be used. (CV02.txt)</p>		
Linguistic Specification: -		
<p>Cross-reference: Customs valuation (TR001), Transaction value method (TR002), Identical goods value method (TR003), Deductive value method (TR005), Computed value method (TR006), Fall-back value method (TR007)</p>		
Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)		

TR005	Eng: Deductive value method (CV02.txt)	Thai: วิธีการประเมินราคา ศุลกากรตามราคาหักทอน (RE02)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation

<p>Definition: วิธีการประเมินราคาศุลกากรแบบหนึ่งโดยใช้ราคาสินค้าที่กำลังประเมินหรือสินค้าที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกันที่จำหน่ายอยู่ในประเทศไทย โดยหักทอนค่าใช้จ่ายบางส่วนออกไป ได้แก่ ค่านายหน้าหรือกำไรและค่าใช้จ่ายทั่วไป ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการขนส่งและการประกันภัยหลังการนำเข้านับตั้งแต่ท่าที่นำเข้า ค่าใช้จ่ายต่างๆ เกี่ยวกับการขนส่งของนำเข้าไปยังท่าเรือหรือที่ที่นำของเข้าและอากรศุลกากรและภาษีอื่นๆ ซึ่งจะต้องชำระในประเทศนำเข้า เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต เป็นต้น โดยราคาหลังจากหักค่าใช้จ่ายดังกล่าวเหลือเป็นเท่าใด ราคานั้นเป็นราคาศุลกากร วิธีนี้เป็นวิธีลำดับที่สี่ในกระบวนการกำหนดราคาศุลกากร ใช้ในกรณีหากไม่อาจกำหนดราคาศุลกากรตามวิธีการประเมินตามราคาซื้อขายของที่คล้ายกันได้ ผู้นำเข้ามีสิทธิ์ขอให้กำหนดราคาศุลกากรโดยใช้วิธีการประเมินราคาศุลกากรตามราคาคำนวณก่อนก็ได้</p>
<p>Illustration: Because the Deductive Value methods involve working backwards from the sale of goods, a number of amounts or costs incurred up to and including the point of sale have to be deducted from the sale unit price to arrive at the value at the equivalent of FOB level. (CV02.txt)</p>
<p>Linguistic Specification: -</p>
<p>Cross-reference: Customs valuation (TR001), Transaction value method (TR002), Identical goods value method (TR003), Similar goods value method (TR004), Computed value method (TR006), Fall-back value method (TR007)</p>
<p>Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)</p>

TR006	Eng: Computed value method (CV02.txt)	Thai: วิธีการประเมินราคาศุลกากรตามราคาคำนวณ (RE02)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation
<p>Definition: วิธีการประเมินราคาศุลกากรแบบหนึ่งโดยกำหนดราคาศุลกากรจากต้นทุนการผลิตสินค้าของผู้ผลิต ซึ่งเป็นผลรวมของ (1) ต้นทุนของวัสดุและการจัดทำ หรือกรรมวิธีอื่นๆ ที่นำมาใช้ในการ</p>		

ผลิตของนำเข้า รวมถึงค่าภาษนะบรรจู่ ค่าบรรจู่หีบห่อ ไม่ว่าจะเป็นค่าแรงงานหรือค่าวัสดุ และค่าวัสดุเสริม (2) ค่าไรและค่าใช้จ่ายทั่วไปในจำนวนที่พึงคิดรวมอยู่ตามปกติในการขายของประเภทหรือชนิดเดียวกันกับของนำเข้าที่กำลังประเมินราคา และ (3) ค่าประกันภัยและค่าขนส่งของนำเข้าไปยังท่าหรือที่ที่นำของเข้า ซึ่งผู้นำเข้าต้องเตรียมข้อมูลเหล่านี้ให้แก่ศุลกากร ทั้งนี้ ผู้นำเข้าจะได้ข้อมูลเหล่านี้จากผู้ผลิตในต่างประเทศซึ่งจัดทำขึ้นตามหลักบัญชีที่ยอมรับกันทั่วไป (Generally Accepted Accounting Principles: GAAP) ในประเทศส่งออก ข้อมูลนี้ต้องเก็บไว้เป็นความลับและผู้นำเข้าต้องเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับราคาดังกล่าวให้แก่เจ้าหน้าที่ศุลกากร วิธีนี้อาจเป็นวิธีที่ใช้ไม่บ่อยครั้ง เนื่องจากผู้ผลิตอยู่ต่างประเทศอยู่นอกบังคับทางกฎหมายของเจ้าหน้าที่ศุลกากรในประเทศที่นำของเข้าให้แสดงข้อมูลต้นทุนการผลิต

Illustration: **“Computed value” method.** This is a seldom-used method of valuation. It involves computing a customs value from the overseas manufacturer’s production costs, and this is not information which is likely to be freely available, as it is bound to be considered highly confidential by the manufacturer. (CV02.txt)

Linguistic Specification: -

Cross-reference: Customs valuation (TR001), Transaction value method (TR002), Identical goods value method (TR003), Similar goods value method (TR004), Deductive value method (TR005), Fall-back value method (TR007)

Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE01)

TR007	Eng: Fall-back value method (CV12.txt)	Thai: วิธีการประเมินราคาศุลกากร ตามราคาย้อนกลับ (RE02)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation
Definition: วิธีการประเมินราคาศุลกากรแบบหนึ่งโดยใช้วิธียึดหยุ่นของวิธีใดๆ ก็ตามจากวิธีการกำหนดตามราคาซื้อขาย วิธีการกำหนดตามราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน วิธีการกำหนดตามราคาซื้อ		

ขายของที่คล้ายกัน วิธีการกำหนดตามราคาหักทอน วิธีการกำหนดตามราคาคำนวณ และวิธีการกำหนดตามราคาย้อนกลับ ตามลำดับ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถกำหนดราคาศุลกากรได้ ใช้ในกรณีไม่สามารถประเมินราคาศุลกากรตามวิธีการอื่นๆ ในลำดับก่อนหน้าได้ การกำหนดราคาศุลกากรภายใต้วิธีนี้จะต้องไม่ใช่วิธีการประเมินราคาแบบตามอำเภอใจหรือกำหนดขึ้นมาเองหรือวิธีที่เป็นข้อห้าม ราคาศุลกากรควรเป็นราคาที่ยุติธรรม สมเหตุสมผล เป็นรูปแบบเดียวกัน และมีความเป็นกลาง อีกทั้งควรสะท้อนให้เห็นความเป็นจริงทางการค้าเท่าที่จะเป็นไปได้มากที่สุด

Illustration: Method 8: **Fall back value**

(1) **Fall-back value** applies when all of the above methods have failed to arrive at an acceptable customs value.

(2) This method requires a Collector to start again at the top, and flexibly revisit the preceding valuation methods with a view to finding a value by reasonable means. For this reason, **fall-back** is sometimes known as the “flexible” valuation method. (CV12.txt)

Linguistic Specification: -

Cross-reference: Customs valuation (TR001), Transaction value method (TR002), Identical goods value method (TR003), Similar goods value method (TR004), Deductive value method (TR005), Computed value method (TR006)

Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)

TR008	Eng: Price actually paid or payable (CV11.txt)	Thai: ราคาที่ได้ชำระจริงหรือ ราคาที่ต้องชำระ (RE01)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation > Transaction value method
Definition: ราคาทั้งหมดของของนำเข้าที่ได้กระทำไปแล้วหรือที่จะกระทำโดยผู้ซื้อต่อผู้ขาย หรือเพื่อประโยชน์ของผู้ขาย โดยส่วนประกอบของราคาดังกล่าว ได้แก่ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต ค่าสิทธิ เงิน		

<p>ได้จากการขายต่อในภายหลัง ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้าจากการขาย ค่าคนกลาง ค่าภาษีบรรจุก ค่าบรรจุกีบห่อ และค่าวัสดุเสริม ซึ่งรายการดังกล่าวนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นจริงและที่วัดปริมาณได้เท่านั้น เพื่อให้ได้ราคาศุลกากรที่แท้จริง นอกจากนี้ ราคาดังกล่าวยังรวมถึงราคาที่ได้คิดรวมไปแล้วจริงหรือที่จะคิดรวมในฐานะเป็นเงื่อนไขของการขายของนำเข้าโดยผู้ซื้อต่อผู้ขายหรือโดยผู้ซื้อต่อบุคคลที่สาม เพื่อให้เป็นไปตามข้อผูกพันของผู้ขาย</p>
<p>Illustration: The price actually paid or payable is the total payment made or to be made by the buyer to or for the benefit of the seller for the imported goods, and includes all payments made as a condition of sale of the imported goods by the buyer to the seller, or by the buyer to a third party to satisfy an obligation of the seller. (CV11.txt)</p>
<p>Linguistic Specification: -</p>
<p>Cross-reference: Transaction value method (TR002), License fees (TR009), Royalties (TR010), Proceed of a subsequent resale (TR011), Fee (TR012), Selling commission (TR013), Brokerage (TR014), Cost of containers (TR015), Packing cost (TR016)</p>
<p>Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)</p>

TR009	Eng: License fees (CV13.txt)	Thai: ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต (RE01)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation > Transaction value method > Price actually paid or payable
<p>Definition: เงื่อนไขในการขายของที่กำลังประเมินราคาที่มีสิทธิทางปัญญาคุ้มครองอยู่ ซึ่งต้องนำไปบวกเพิ่มไว้กับราคาที่ได้ชำระจริงหรือราคาที่จะต้องชำระสำหรับของนำเข้าในการกำหนดราคาซื้อขาย</p>		
<p>Illustration: The license fees are a condition of sale, and are properly added to the price actually paid or payable in the determination of transaction value. (CV13.txt)</p>		
<p>Linguistic Specification: -</p>		

Cross-reference: Transaction value method (TR002), Price actually paid or payable (TR008), Royalties (TR010), Proceed of a subsequent resale (TR011), Fee (TR012), Selling commission (TR013), Brokerage (TR014), Cost of containers (TR015), Packing cost (TR016)
Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)

TR010	Eng: Royalties (CV03.txt)	Thai: ค่าสิทธิ (RE01)
Grammatical Category: Noun	Subject Field: Customs valuation > Transaction value method > Price actually paid or payable	
<p>Definition: ราคาไม่ว่าในรูปแบบใดๆ เพื่อเป็นสิ่งตอบแทนสำหรับ “การใช้” หรือ “สิทธิในการใช้” สำหรับของนำเข้าที่มีสิทธิทางปัญญาคุ้มครองอยู่ เช่น ลิขสิทธิ์ใดๆ ของวรรณกรรม งานศิลป์ งานวิทยาศาสตร์ รวมทั้งภาพยนตร์, สิทธิบัตรใดๆ ของการออกแบบ แบบจำลอง แบบแปลน และกระบวนการผลิตที่เป็นความลับ, เครื่องมือต่างๆ ในการอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือวิทยาศาสตร์, สารสนเทศ เช่น ความเชี่ยวชาญ (know-how), เครื่องหมายการค้า เป็นต้น ซึ่งต้องนำไปบวกเพิ่มกับราคาที่ได้ชำระจริงหรือราคาที่จะต้องชำระในการกำหนดราคาศุลกากร</p>		
<p>Illustration: The scope of the term "royalties" under Article 32(1)(c) of the Customs Code is defined in the Interpretative Notes to Article 32(1)(c) of the Customs Code and Article 157(1) of the Implementing Provisions.</p> <p>A more general definition can be found in Article 12(2) of the OECD Model Double Taxation Convention on Income and on Capital (1977), as follows :</p> <p>"payments of any kind received as a consideration for the use of, or the right to use, any copyright of literary, artistic or scientific work including cinematograph films, any patent, trademark, design or model, plan, secret formula or process, or for the use of, or the right to use, industrial, commercial or scientific equipment, or for information</p> <p>* concerning industrial, commercial, or scientific experience."</p> <p>* Commonly referred to as "know-how". (CV03.txt)</p>		

Linguistic Specification: -
Cross-reference: Transaction value method (TR002), Price actually paid or payable (TR008), License fees (TR009), Proceed of a subsequent resale (TR011), Fee (TR012), Selling commission (TR013), Brokerage (TR014), Cost of containers (TR015), Packing cost (TR016)
Notes: -

TR011	Eng: Proceed of a subsequent resale (CV13.txt)	Thai: เงินได้จากการขายต่อใน ภายหลัง (RE01)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation > Transaction value method > Price actually paid or payable
Definition: มูลค่าของเงินได้ส่วนหนึ่งส่วนใดจากการขายต่อของนำเข้า การจำหน่ายของนำเข้า หรือ การใช้ของนำเข้าในภายหลังที่ผู้ซื้อชำระแก่ผู้ขาย ซึ่งต้องนำไปบวกเพิ่มกับกับราคาที่ได้ชำระจริงหรือ ราคาที่จะต้องชำระในการกำหนดราคาศุลกากร		
Illustration: Pursuant to a profit sharing plan between the related party buyer and seller, the parties share the profits on the resale of the imported product. These payments are dutiable as proceeds of a subsequent resale , which accrue to the seller and are included in transaction value of the imported merchandise. (CV13.txt)		
Linguistic Specification: -		
Cross-reference: Transaction value method (TR002), Price actually paid or payable (TR008), License fees (TR009), Royalties (TR010), Fee (TR012), Selling commission (TR013), Brokerage (TR014), Cost of containers (TR015), Packing cost (TR016)		
Notes: -		
TR012	Eng: Fee (CV13.txt)	Thai: ค่าธรรมเนียม (RE01)

Grammatical Category: Noun	Subject Field: Customs valuation > Transaction value method > Price actually paid or payable
Definition: ค่าธรรมเนียมที่ผู้ซื้อหรือผู้นำเข้าสินค้าชำระให้แก่ผู้ขาย ซึ่งต้องนำไปบวกเพิ่มกับกับราคาที่ได้ชำระจริงหรือราคาที่จะต้องชำระในการกำหนดราคาศุลกากร	
Illustration: A fee is part of the total payment made to, or for the benefit of, the seller. A fee is determined by the seller and is for the imported merchandise. It is part of the price actually paid or payable for the merchandise. (CV13.txt)	
Linguistic Specification: -	
Cross-reference: Transaction value method (TR002), Price actually paid or payable (TR008), License fees (TR009), Royalties (TR010), Proceed of a subsequent resale (TR011), Selling commission (TR013), Brokerage (TR014), Cost of containers (TR015), Packing cost (TR016)	
Notes: -	

TR013	Eng: Selling commission (CV13.txt)	Thai: ค่านายหน้าจากการขาย (RE01)
Grammatical Category: Noun	Subject Field: Customs valuation > Transaction value method > Price actually paid or payable	
Definition: ค่าธรรมเนียมที่ผู้ขายได้ชำระเพื่อเป็นผลตอบแทนทางการเงินให้แก่ตัวแทนของผู้ขายซึ่งเป็นบุคคลผู้ทำงานให้แก่ผู้ขายในการหาลูกค้า การจัดเก็บสินค้า และการส่งมอบสินค้า หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการขายชนิดหนึ่งของผู้ขาย ซึ่งโดยทั่วไปแล้วคิดเป็นร้อยละของราคาทั้งหมดของสินค้า		
Illustration: A selling agent is a person who acts for the account of a seller; he seeks customers and collects orders, and in some cases he may arrange for storage and delivery of the goods. The		

remuneration he receives for services rendered in the conclusion of a contract is usually termed " selling commission ". (CV13.txt)
Linguistic Specification: Ant. Buying commission (CV01.txt)
Cross-reference: Transaction value method (TR002), Price actually paid or payable (TR008), License fees (TR009), Royalties (TR010), Proceed of a subsequent resale (TR011), Fee (TR012), Brokerage (TR014), Cost of containers (TR015), Packing cost (TR016)
Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)

TR014	Eng: Brokerage (CV13.txt)	Thai: ค่าคนกลาง (RE01)
Grammatical Category: Noun	Subject Field: Customs valuation > Transaction value method > Price actually paid or payable	
Definition: รายรับของคนกลางซึ่งทำหน้าที่เป็นสื่อในการซื้อขายที่ทำให้ผู้ซื้อและผู้ขายได้มาติดต่อเพื่อตกลงซื้อขายกันซึ่งตามปกติแล้วมักจะคิดเป็นร้อยละของธุรกิจที่ได้ตกลงซื้อขายกันอันเป็นผลจากกิจกรรมของคนกลางนั้น		
Illustration: Commissions and brokerage are payments made to intermediaries for their participation in the conclusion of a contract of sale. (CV13.txt)		
Linguistic Specification: -		
Cross-reference: Transaction value method (TR002), Price actually paid or payable (TR008), License fees (TR009), Royalties (TR010), Proceed of a subsequent resale (TR011), Fee (TR012), Selling commission (TR013), Cost of containers (TR015), Packing cost (TR016)		
Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)		

TR015	Eng: Cost of containers (CV01.txt)	Thai: ค่าภาชนะบรรจุ (RE01)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation > Transaction value method > Price actually paid or payable
<p>Definition: ต้นทุนของภาชนะที่ใช้บรรจุที่ใช้ในการขนส่งสินค้า เช่น กล่อง กล่องกระดาษแข็ง ถุง ขวด ฯลฯ ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของของนำเข้าและเป็นของที่ส่งมอบพร้อมกับสินค้าหรือของที่นำเข้านั้นให้กับผู้ซื้อ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถขนส่งได้จากประเทศผู้ขายมายังประเทศผู้ซื้อและเป็นเครื่องมือในการขนส่งระหว่างประเทศ</p>		
<p>Illustration: In determining the customs value under the provisions of Article 1, there shall be added to the price actually paid or payable for the imported goods:</p> <p>(a) the following, to the extent that they are incurred by the buyer but are not included in the price actually paid or payable for the goods:</p> <p>(i) commissions and brokerage, except buying commissions;</p> <p>(ii) the cost of containers which are treated as being one for customs purposes with the goods in question;</p> <p>(iii) the cost of packing whether for labour or materials; (CV01.txt)</p>		
Linguistic Specification: -		
<p>Cross-reference: Transaction value method (TR002), Price actually paid or payable (TR008), License fees (TR009), Royalties (TR010), Proceed of a subsequent resale (TR011), Fee (TR012), Selling commission (TR013), Brokerage (TR014), Packing cost (TR016)</p>		
Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)		

TR016	Eng: Packing cost (CV13.txt)	Thai: ค่าบรรจุหีบห่อ (RE01)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation > Transaction

	value method > Price actually paid or payable
<p>Definition: ต้นทุนของการนำของใส่ลงในหีบห่อทั้งหีบห่อภายในเพื่อการขายปลีกและหีบห่อภายนอกเพื่อการส่งออก รวมถึงค่าแรงงานที่เกี่ยวข้องกับการบรรจุหีบห่อและค่าวัสดุเพื่อการบรรจุหีบห่อด้วย</p>	
<p>Illustration: Packing costs. "Packing costs" means the cost of all containers (exclusive of instruments of international traffic) and coverings of whatever nature and of packing, whether for labor or materials, used in placing merchandise in condition, packed ready for shipment. (CV13.txt)</p>	
<p>Linguistic Specification: -</p>	
<p>Cross-reference: Transaction value method (TR002), Price actually paid or payable (TR008), License fees (TR009), Royalties (TR010), Proceed of a subsequent resale (TR011), Fee (TR012), Selling commission (TR013), Brokerage (TR014), Cost of containers (TR015)</p>	
<p>Notes: -</p>	

TR017	Eng: Assist (CV02.txt)	Thai: วัสดุเสริม (RE01) (#)
<p>Grammatical Category: Noun</p>		<p>Subject Field: Customs valuation > Transaction value method</p>
<p>Definition: ของและบริการที่จัดทำโดยผู้ซื้อโดยทางตรงและทางอ้อม โดยไม่คิดราคาหรือคิดในราคาที่ลดให้ เพื่อใช้เกี่ยวเนื่องกับการผลิตและการขายเพื่อการส่งออกสำหรับของนำเข้านั้น ได้แก่ (1) วัสดุส่วนประกอบ ชิ้นส่วน และของที่คล้ายกันที่รวมอยู่ในของนำเข้า (2) เครื่องมือ แม่พิมพ์ แบบพิมพ์ และของที่คล้ายกันที่ใช้ผลิตของนำเข้า (3) วัสดุที่ใช้สิ้นเปลืองไปในการผลิตของนำเข้า และ (4) วิศวกรรม พัฒนาการ งานศิลป์ งานออกแบบ และแบบแปลนและภาพร่างที่จำเป็นสำหรับการผลิตของนำเข้าและมีได้กระทำขึ้นในประเทศนำเข้า</p>		

Illustration: “Assists” are goods, materials and services which a purchaser provides directly or indirectly to the vendor free of charge or at a reduced cost in order to assist in the production of the imported goods. The purchaser, by providing these goods or services, thereby places the vendor in a position to offer the completed goods to the purchaser at a contract price which does not reflect the true value of the goods. (CV02.txt)

Linguistic Specification: -

Cross-reference: Transaction value method (TR002), Price actually paid or payable (TR008), License fees (TR009), Royalties (TR010), Proceed of a subsequent resale (TR011), Fee (TR012), Selling commission (TR013), Brokerage (TR014), Cost of containers (TR015), Packing cost (TR016)

Notes: ศัพท์เทียบเคียงได้จากการดัดแปลงศัพท์เดิม, คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)

TR018	Eng: Deductive value (CV14.txt)	Thai: มูลค่าหักทอน (*)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation > Transaction value method
<p>Definition: ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่ต้องหักทอนออกจากราคาราคาสุทธการ หากค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนดังกล่าวได้แยกออกจากราคาที่ชำระจริงหรือราคาที่ต้องชำระสำหรับของนำเข้า ได้แก่ (1) ค่าขนส่งหลังการนำเข้าภายในประเทศนำเข้า (2) ค่าภาษีอากรภายในประเทศนำเข้า และ (3) ต้นทุนการก่อสร้าง การติดตั้ง การประกอบ การดูแลรักษา หรือความช่วยเหลือด้านเทคนิคที่เกิดขึ้นหลังการนำเข้า ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ราคาราคาสุทธการที่แท้จริง</p>		
<p>Illustration: Since the starting point in calculating deductive value is the sale price in the country of importation, various deductions are necessary to reduce that price to the relevant customs value:</p> <ul style="list-style-type: none"> - commissions usually paid or agreed to be paid, the sum of profits and general expenses added in connection with sales must also be deducted; 		

<ul style="list-style-type: none"> - the usual transport costs and corresponding insurance are to be deducted from the price of the goods when these costs are usually incurred within the country of importation; - the customs duties and other national taxes payable in the country of importation by reason of the importation or sale of the goods are also to be deducted; - value added by assembly or further processing, when applicable. (CV14.txt)
Linguistic Specification: -
Cross-reference: Transaction value method (TR002)
<p>Notes: สร้างศัพท์ใหม่โดยวิธีนำนิยามของศัพท์ที่ว่า “ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่ต้องหักตอนออกจากราคาศุลกากร หากค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนดังกล่าวได้แยกออกจากราคาที่ได้ชำระจริงหรือราคาที่ต้องชำระสำหรับของนำเข้า เพื่อให้ได้ราคาศุลกากรที่แท้จริง” มากำหนดเป็นศัพท์เทียบเคียงใหม่ว่า “มูลค่าหักตอน”, คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)</p>

TR019	Eng: Identical goods (CV02.txt)	Thai: ของที่เหมือนกัน (RE01)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation > Identical goods value method
<p>Definition: ของที่เหมือนกันในทุกด้านทั้งคุณลักษณะทางกายภาพ คุณภาพ และชื่อเสียง รวมทั้งของที่มีความแตกต่างเพียงเล็กน้อยทางด้านรูปร่างภายนอกและผลิตในประเทศเดียวกันกับของนำเข้าที่กำลังประเมินราคาและผลิตโดยผู้ผลิตเดียวกันกับของที่กำลังประเมินราคา กล่าวคือ จะต้องเป็นของยี่ห้อเดียวกันก่อนเป็นหลัก ถ้าไม่มียี่ห้อเดียวกันจึงจะใช้ยี่ห้ออื่น ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสินค้านำเข้าที่ได้รับการดำเนินการด้านวิศวกรรมพัฒนาหรือแบบแปลนระหว่างที่กระทำขึ้นในประเทศนำเข้า</p>		
<p>Illustration: Identical goods” must be goods which are the same in all material respects, including physical characteristics, quality and reputation, as the imported goods. (CV02.txt)</p>		
Linguistic Specification: -		

Cross-reference: Identical goods value method (TR003), Physical characteristics (TR020), Reputation (TR021)
Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)

TR020	Eng: Physical characteristics (CV11.txt)	Thai: คุณลักษณะทางกายภาพ (RE01)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation > Identical goods value method > Identical goods
Definition: ลักษณะด้านรูปทรงภายนอกของของนำเข้า เช่น สี ขนาด ป้ายชื่อ ฉลาก แบบ ลวดลาย เป็นต้นซึ่งใช้ระบุว่าของใดเป็นของนำเข้าที่เหมือนกัน		
Illustration: The transaction value is calculated in the same manner on identical goods if the goods are: <ul style="list-style-type: none"> ☐ ☐ the same in all respects including physical characteristics, quality, and reputation; ☐ ☐ produced in the same country as the goods being valued; ☐ ☐ and produced by the producer of the goods being valued. (CV11.txt) 		
Linguistic Specification: -		
Cross-reference: Identical goods value method (TR003), Identical goods (TR019), Reputation (TR021)		
Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)		

TR021	Eng: Reputation (CV01.txt)	Thai: ชื่อเสียง (RE01)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation > Identical goods value method > Identical goods

Definition: ชื่อเสียงของของนำเข้าที่เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป เช่น ชื่อเสียงด้านคุณภาพ การใช้งาน การออกแบบ เป็นต้น ซึ่งใช้ระบุว่าของใดเป็นของนำเข้าที่เหมือนกัน
Illustration: The quality of the goods, their reputation and the existence of a trademark are among the factors to be considered in determining whether goods are similar. (CV01.txt)
Linguistic Specification: -
Cross-reference: Identical goods value method (TR003), Identical goods (TR019), Physical characteristics (TR020)
Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)

TR022	Eng: Adjustment (CV01.txt)	Thai: การปรับราคา (RE01)
Grammatical Category: Noun	Subject Field: Customs valuation > Similar goods value method	
Definition: การนำรายการซึ่งเป็นองค์ประกอบอื่นๆ อีกที่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของราคาสุทธการมารวมไว้ในราคาเบื้องต้นเพื่อให้ได้ราคาสุทธการที่แท้จริง โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างของนำเข้าที่กำลังประเมินราคากับของที่คล้ายกันในด้านความแตกต่างด้านระดับการค้าและความแตกต่างด้านปริมาณรวมถึงความแตกต่างที่มีผลสำคัญด้านการค้าสำหรับต้นทุนค่าขนส่ง อันเนื่องมาจากความหลากหลายในรูปแบบและ/หรือระยะทางการขนส่ง		
Illustration: A condition for adjustment because of different commercial levels or different quantities is that such adjustment , whether it leads to an increase or a decrease in the value, be made only on the basis of demonstrated evidence that clearly establishes the reasonableness and accuracy of the adjustments , e.g. valid price lists containing prices referring to different levels or different quantities. (CV01.txt)		
Linguistic Specification: -		
Cross-reference: Similar goods value method (TR004)		

Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)

TR023	Eng: Commercial level (CV14.txt)	Thai: ระดับการค้า (RE01)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation > Similar goods value method > Adjustment
<p>Definition: ระดับการค้าในการซื้อขายของนำเข้า ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ (1) ระดับค้าส่ง ได้แก่ บุคคลที่นำเข้ามาเพื่อขายต่อให้กับอีกบริษัทหนึ่ง แต่ไม่ใช่ขายให้แก่ผู้บริโภคขั้นสุดท้าย (2) ระดับค้าปลีก ได้แก่ ผู้ซื้อที่ซื้อเข้ามาเพื่อขายต่อให้แก่ผู้บริโภคขั้นสุดท้าย และ (3) ผู้บริโภครายสุดท้าย คือ ผู้ซื้อของนั้นเพื่อนำไปบริโภค แต่ไม่ได้ขายต่อ เช่น โรงพยาบาล มหาวิทยาลัย ภัตตาคาร โรงแรม เป็นต้น ระดับการค้าถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่ควรคำนึงถึงในการปรับราคา อันจะนำมาซึ่งราคาตลาดที่แท้จริง</p>		
<p>Illustration: Under Article 5.1, the unit price at which the imported goods or identical or similar imported goods are sold in the greatest aggregate quantity is to be the basis for establishing the customs value. The greatest aggregate quantity is, according to the Interpretative Note to that Article, the price at which the greatest number of units is sold to unrelated persons at the first commercial level after importation at which such sales take place. To determine the greatest aggregate quantity all sales at a given price are taken together and the sum of all the units of goods sold at that price is compared to the sum of all the units of goods sold at any other price. The greatest number of units sold at one price represents the greatest aggregate quantity. (CV14.txt)</p>		
Linguistic Specification: -		
Cross-reference: Similar goods value method (TR004), Adjustment (TR022)		
Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)		

TR024	Eng: Similar goods (CV01.txt)	Thai: ของที่คล้ายกัน (RE01)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation > Similar goods value method
<p>Definition: ของที่ถึงแม้ว่าจะไม่เหมือนกันในทุกๆ ด้านแต่มีลักษณะอย่างเดียวกันและมีวัสดุส่วนประกอบอย่างเดียวกัน ซึ่งทำให้ของนั้นสามารถทำหน้าที่อย่างเดียวกันและทดแทนกันได้ในการค้า ในการกำหนดว่าของใดจะเป็นของที่คล้ายกันหรือไม่นั้น ให้คำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ทั้งคุณภาพ ชื่อเสียง และเครื่องหมายการค้าของของนั้น แต่ไม่รวมถึงของซึ่งรวมอยู่ในหรือสะท้อนถึงผลงานด้านวิศวกรรม พัฒนาการ งานศิลป์ งานออกแบบ และแบบแปลนและภาพร่าง ซึ่งราคาของที่คล้ายกันใช้เป็นองค์ประกอบในการคำนวณเพื่อกำหนดราคาซื้อขายตามวิธีการกำหนดตามราคาซื้อขายของที่คล้ายกัน</p>		
<p>Illustration: (b) "similar goods" means goods which, although not alike in all respects, have like characteristics and like component materials which enable them to perform the same functions and to be commercially interchangeable. The quality of the goods, their reputation and the existence of a trademark are among the factors to be considered in determining whether goods are similar. (CV01.txt)</p>		
Linguistic Specification: -		
Cross-reference: Similar goods value method (TR004)		
Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)		

TR025	Eng: Unit price (CV01.txt)	Thai: ราคาต่อหน่วย (RE01)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation > Deductive value method
<p>Definition: ราคาซื้อขายต่อหน่วยที่ขายไปในจำนวนหน่วยมากที่สุดที่ได้ขายให้กับบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับการค้าแรกสุดหลังจากการนำเข้า ใช้เพื่อที่จะนำมาหักทอนค่าใช้จ่าย</p>		

บางอย่างเพื่อให้กำหนดราคาศุลกากรได้
Illustration: The term " unit price at which ... goods are sold in the greatest aggregate quantity" means the price at which the greatest number of units is sold in sales to persons who are not related to the persons from whom they buy such goods at the first commercial level after importation at which such sales take place. (CV01.txt)
Linguistic Specification: -
Cross-reference: Deductive value method (TR005)
Notes: -

TR026	Eng: Greatest aggregate quantity (CV11.txt)	Thai: ปริมาณรวมที่มากที่สุด (RE01)
Grammatical Category: Noun		Subject Field: Customs valuation > Deductive value method > Unit price
Definition: จำนวนหน่วยที่มากที่สุดที่ได้ขายไปให้กับบุคคลที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน ณ ระดับการค้าแรกสุดหลังจากการนำเข้าซึ่งการขายนั้นเกิดขึ้น เพื่หาราคาต่อหน่วย โดยการหาจำนวนหน่วยที่มากที่สุดดังกล่าว พิจารณาจากจำนวนหน่วยที่ได้ของขายไป ณ ราคาหนึ่ง มาเปรียบเทียบกับจำนวนหน่วยที่ได้ขายของไป ณ ราคาอื่นๆ		
Illustration: The greatest aggregate quantity is, according to the Interpretative Note to that Article, the price at which the greatest number of units is sold to unrelated persons at the first commercial level after importation at which such sales take place. To determine the greatest aggregate quantity all sales at a given price are taken together and the sum of all the units of goods sold at that price is compared to the sum of all the units of goods sold at any other price. The greatest number of units sold at one price represents the greatest aggregate quantity . (CV11.txt)		
Linguistic Specification: -		

Cross-reference: Deductive value method (TR005), Unit price (TR025)
Notes: -

TR027	Eng: Commission (CV02.txt)	Thai: ค่านายหน้า (RE01)
Grammatical Category: Noun	Subject Field: Customs valuation > Deductive value method > Unit price	
<p>Definition: ค่าใช้จ่ายที่ถือเป็นต้นทุนอย่างหนึ่งและเป็นส่วนหนึ่งของราคาศุลกากรของของนำเข้า ทั้งนี้ไม่รวมถึงค่านายหน้าจากการซื้อ โดยทั่วไปแล้วคิดเป็นร้อยละของราคาทั้งหมดของสินค้า ใช้ในการกำหนดราคาศุลกากรตามราคาหักทอนและราคาคำนวณ</p>		
<p>Illustration: Policy and Procedure:</p> <p><u>Introductory</u></p> <p>1. Commissions in general are price related costs and are part of the customs value of imported goods.</p> <p>2. There is an exception to this general rule. The definition of price related costs includes: “(d) commission, other than a buying commission.” In other words, a buying commission is not a price related cost. (CV02.txt)</p>		
Linguistic Specification: -		
Cross-reference: Deductive value method (TR005), Unit price (TR025)		
Notes: -		

TR028	Eng: Profit and general expenses (CV14.txt)	Thai: กำไรและค่าใช้จ่ายทั่วไป (RE01)
-------	---	--------------------------------------

Grammatical Category: Noun	Subject Field: Customs valuation > Deductive value method > Unit price
<p>Definition: กำไรของผู้ผลิตและค่าใช้จ่ายของวัสดุและแรงงานในการผลิตของซึ่งต้องมีความสอดคล้องกับตัวเลขที่เป็นจำนวนตามปกติในการขายของประเภทหรือชนิดเดียวกันกับของที่กำลังประเมินราคา รวมทั้งค่าเช่า ค่าเช่าซื้อเครื่องจักร ค่าผ่อนชำระเครื่องจักร ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำ ค่าโทรศัพท์ ค่าที่ปรึกษากฎหมาย ค่าอุปกรณ์สำนักงาน ค่าใช้จ่ายการตลาด ค่าสาธารณูปโภค ค่าจ้างพนักงาน และค่าสวัสดิการพนักงาน ซึ่งต้องคิดรวมกันและกำหนดขึ้นบนพื้นฐานของข้อมูลที่จัดทำมาให้โดยผู้ผลิตหรือในนามของผู้ผลิต เมื่อมีการหักทอนมูลค่าดังกล่าวแล้วจะทำให้ได้ราคาต่อหน่วยซึ่งเป็นราคาขายในประเทศนำเข้า</p>	
<p>Illustration: Profit and general expenses usually reflected in export sales to the country of importation, by producers in the country of importation on the basis of information supplied by the producer, of goods of the same class or kind. The latter phrase means goods which fall within a group or range of goods produced by a particular industry or industry sector and includes identical or similar goods. The amount of profit and general expenses has to be taken as a whole (i.e. the sum of the two). General expenses could include rent, electricity, water, legal fees, etc. (CV14.txt)</p>	
Linguistic Specification: -	
Cross-reference: Deductive value method (TR005), Unit price (TR025)	
Notes: -	

TR029	Eng: Insurance cost (CV13.txt)	Thai: ค่าประกันภัย (RE01)
Grammatical Category: Noun	Subject Field: Customs valuation > Deductive value method > Unit price	

<p>Definition: ค่าใช้จ่ายของการประกันภัยสำหรับการขนส่งสินค้า การขนของขึ้น การขนของลง ตลอดจนการจัดการต่างๆ รวมถึงการขนส่งภายในประเทศส่งออกจนถึงท่าเรือของประเทศส่งออก ตลอดจนการขนส่งระหว่างประเทศของสินค้าจนกระทั่งเข้ามาในราชอาณาจักร เมื่อมีการการหักทอนมูลค่าดังกล่าวแล้วจะทำให้ได้ราคาต่อหน่วยซึ่งเป็นราคาขายในประเทศนำเข้า</p>
<p>Illustration: (c) the cost of insurance.</p> <p>CCC Technical Committee Advisory Opinion 13.1 limits the scope of the word "insurance" under Article 8.2(c) of the Agreement. The Technical Committee expressed the following opinion:</p> <p>It is apparent from the context of paragraph 2 of Article 8 that paragraph concerned charges connected with the shipment of the imported goods (cost of transport and transport-related costs). Hence the word "insurance" used in subparagraph (c) should be interpreted as referring solely to insurance costs incurred for the goods during the operations. (CV13.txt)</p>
<p>Linguistic Specification: -</p>
<p>Cross-reference: Deductive value method (TR005), Unit price (TR025)</p>
<p>Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)</p>

TR030	Eng: Transport cost (CV13.txt)	Thai: ค่าขนส่ง (RE01)
Grammatical Category: Noun	Subject Field: Customs valuation > Deductive value method > Unit price	
<p>Definition: ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงและจำเป็นต้องหักลบออกจากราคาขายในประเทศนำเข้า ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ราคาหักทอนซึ่งเป็นราคาสุทธากการที่แท้จริง</p>		
<p>Illustration: The proper amount to be deducted for appraisement purposes pursuant to deductive value is the actual transport costs. An airway bill submitted in this case serves as evidence of the actual transport costs. (CV13.txt)</p>		

Linguistic Specification: -
Cross-reference: Deductive value method (TR005), Unit price (TR025)
Notes: -

TR031	Eng: Duties and taxes (CV03.txt)	Thai: อากรและภาษี (RE02)
Grammatical Category: Noun	Subject Field: Customs valuation > Deductive value method > Unit price	
<p>Definition: ค่าภาษีศุลกากรและค่าภาษีอากรอื่นๆ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต เป็นต้น ซึ่งต้องหักทอนออกจากราคาขายต่อหน่วยซึ่งได้ขายไปในปริมาณรวมที่มากที่สุดและจะทำให้ได้ราคาต่อหน่วยที่แท้จริงซึ่งเป็นราคาขายในประเทศนำเข้า</p>		
<p>Illustration: Guidance on the meaning of the term "distinguished" in regard to import duties and other charges payable by reason of the importation or sale of the goods has been given in an Advisory Opinion by the WCO Technical Committee on Customs Valuation. This Advisory Opinion states that duties and taxes of a country of importation do not form part of the customs value, insofar as, by their nature, they are distinguishable from the price actually paid or payable. They are, in fact, a matter of public record. (CV03.txt)</p>		
Linguistic Specification: -		
Cross-reference: Deductive value method (TR005), Unit price (TR025)		
Notes: คำนิยามส่วนหนึ่งนำมาจากแหล่งอ้างอิง (RE02)		

ดัชนีศัพท์

A			
Adjustment	การปรับราคา	CN022	TR022
Assist	วัสดุเสริม	CN017	TR017
B			
Brokerage	ค่าคนกลาง	CN014	TR014
C			
Commercial level	ระดับการค้า	CN023	TR023
Commission	ค่านายหน้า	CN027	TR027
Computed value method	วิธีการประเมินตามราคาคำนวณ	CN006	TR006
Cost of containers	ค่าภาชนะบรรจุ	CN015	TR015
Customs valuation	การประเมินราคาศุลกากร	CN001	TR001
D			
Deductive value	มูลค่าหักทอน	CN018	TR018
Deductive value method	วิธีการประเมินตามราคาหักทอน	CN005	TR005
Duties and taxes	อากรและภาษี	CN031	TR032
F			
Fall-back value method	วิธีการประเมินตามราคาย้อนกลับ	CN007	TR007
Fee	ค่าธรรมเนียม	CN012	TR012
G			
Greatest aggregate quantity	ปริมาณรวมที่มากที่สุด	CN026	TR026

I

Identical goods	ของที่เหมือนกัน	CN019	TR019
Identical goods value method	วิธีการประเมินตามราคาซื้อขายของ ที่เหมือนกัน	CN003	TR003
Insurance cost	ค่าประกันภัย	CN029	TR029

L

License fees	ค่าธรรมเนียมใบอนุญาต	CN009	TR009
--------------	----------------------	-------	-------

P

Packing cost	ค่าบรรจุหีบห่อ	CN016	TR016
Price actually paid or payable	ราคาที่ได้ชำระจริงหรือราคา ที่จะต้องชำระ	CN008	TR008
Proceed of a subsequent resale	เงินได้จากการขายต่อในภายหลัง	CN011	TR011
Profit and general expenses	กำไรและค่าใช้จ่ายทั่วไป	CN028	TR028

R

Reputation	ชื่อเสียง	CN021	TR021
Royalties	ค่าสิทธิ	CN010	TR010

S

Selling commission	ค่านายหน้าจากการขาย	CN013	TR013
Similar goods	ของที่คล้ายกัน	CN024	TR024
Similar goods value method	วิธีการประเมินตามราคาซื้อขายของ ที่คล้ายกัน	CN004	TR004

T

Transaction value method	วิธีการประเมินตามราคาซื้อขาย	CN002	TR002
Transport cost	ค่าขนส่ง	CN030	TR030

U

Unit price	ราคาต่อหน่วย	CN025	TR025
------------	--------------	-------	-------

V-Z

-